

TARTU LINNA
MAJANDUSAASTA ARUANNE
2011

Tartu linna konsolideerimisgrupi 2011. aasta majandusaasta aruanne

Tartu Linnavalitsus

Majandusaasta algus 01. jaanuar 2011
Majandusaasta lõpp 31. detsember 2011

Address Raekoda 50089 Tartu
Telefon +372 7361 111
Faks +372 7361 106
E-posti aadress lv@raad.tartu.ee
Interneti kodulehekülg <http://www.tartu.ee>

Audiitor KPMG Baltics OÜ

Majandusaasta aruanne koosneb tegevusaruandest, raamatupidamise aastaaruandest, sõltumatu vandeaudiitori aruandest raamatupidamise aastaaruandele, reservfondi kasutamise aruandest ning täiendavast informatsioonist eelarve täitmise aruande kohta.

SISUKORD

1. TEGEVUSARUANNE 2011	5
1.1. Linnaepa pöördumine	5
1.2. Konsolideerimisgrupi struktuur	7
1.3. Konsolideerimisgrupi tähtsamad finantsnäitajad	9
1.4. Ülevaade üldisest majanduskeskkonnast	14
1.5. Linnaelu areng valdkonniti	18
1.6. Konsolideerimisgrupi äriühingud ja sihtasutused	51
1.7. Ülevaade sisekontrollisüsteemist ja tegevusest siseauditi korraldamisel	58
1.8. Ülevaade finantsriskide juhtimisest	60
2. RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	63
2.1. Konsolideeritud bilanss	63
2.2. Konsolideeritud tulemiaruanne	64
2.3. Konsolideeritud rahavoogude aruanne	65
2.4. Konsolideeritud netovara muutuste aruanne	66
2.5. Konsolideeritud aastaaruande lisad	67
Lisa 1 Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted ja hindamisalused	67
Lisa 2 Raha ja selle ekvivalendid	73
Lisa 3 Finantsinvesteeringud ja osalused	73
Lisa 4 Maksud, lõivud, trahvid	74
Lisa 5 Muud nõuded ja ettemaksed	75
Lisa 6 Materiaalne põhivara	76
Lisa 7 Kinnisvarainvesteeringud	77
Lisa 8 Immateriaalne põhivara	78
Lisa 9 Muud kohustused ja saadud ettemaksed	79
Lisa 10 Võlad töötajatele	79
Lisa 11 Laenukohustused	80
Lisa 12 Võlad tarnijatele	82
Lisa 13 Kapitali- ja kasutusrent	82
Lisa 14 Saadud toetused	83
Lisa 15 Kaupade ja teenuste müük	85
Lisa 16 Muud tulud	85
Lisa 17 Tegevuskulude jaotus valdkonniti (tegevusalade järgi)	86
Lisa 18 Tööjõukulud	87
Lisa 19 Majandamiskulud	88
Lisa 20 Antud toetused	89
Lisa 21 Põhivara amortisatsiooni ja allahindluse kulu	90
Lisa 22 Muud kulud	90
Lisa 23 Finantstulud ja -kulud	91
Lisa 24 Seotud osapooled	92
Lisa 25 Bilansiväline informatsioon	93
Lisa 26 Tartu Linnavalitsuse konsolideerimata põhiaruanded	94
2.6. Tartu Linnavalitsuse eelarve täitmise aruanne	98
Eelarve täitmise aruande seletuskiri	99
3. SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE	105
4. RESERVFONDI KASUTAMISE ARUANNE	107
5. MAJANDUSAASTA ARUANDE ALLKIRJAD	111

1. TEGEVUSARUANNE 2011

1.1. LINNAPEA PÖÖRDUMINE

Tartu linn on tänu oma ettenägelikule eelarvepoliitikale suutnud hoida oma eelarve tasakaalus nii majanduse tõusu- kui mõõnaaegadel. Ka 2011. aastal oleme järginud põhimõtet - mitte kulutada rohkem kui teenime ja lõpetada aasta positiivse tulemiga.

Mõistlik majandamine ei tähenda kokkuhoidu iga hinna eest, vaid eeskätt paindlikkust rahaliste vahendite kasutamisel - hoida kokku sealt, kust see on võimalik, ja suunata raha sinna, kust king kõige rohkem pigistab. Nii alustasime eelmisel aastal tegevuskulude optimeerimiseks linnavalitsuse raamatupidamissüsteemi ümberkorraldamist, mis peaks lõppkokkuvõttes andma kvaliteetsema tulemuse vähemate kulutustega.

Majanduse taastumine ei toimu kiiresti ja linna rahalist seisu mõjutab äsjane langus veel mõnda aega. Kuigi tööpuudus näitab vähenemise tendentsi ja töökohti lisandub, ei tõuse palgad nii kiiresti, et sellest linnale laekuv tulumaks võimaldaks meil kõigis olulistes valdkondades suuremaid investeeringuid teha. Nii on iga rahaline tugi ülimalt teretulnud. CO₂ kvootidest laekunud vahendid on meil aidanud jõudsalt panustada lasteaedade ja koolide remonti. Ka järgmiseks Euroopa Liidu rahastusperioodiks aastateks 2014-2020 taotleme lisavahendeid koolide-lasteaedade renoveerimiseks. See aitab meil koos koolivõrgu sisulise ümberkorraldamisega teha korda ka hooned.

Kohaliku omavalitsuse tulubaasi kasvatavad uued töökohad, mida loob edukas majandustegevus. Linn on tegutseb jätkuvalt ettevõtlusele soodsa keskkonna loomise nimel.

Toetame ja otsime uusi võimalusi ka turismi arendamiseks, mis on samuti oluline tegur kohaliku ettevõtluse elavdamisel. Linna külastatavus on tõusutrendis ja 2011. aastal suurenes Tartus ööbinud turistide arv võrreldes 2010. aastaga 15 protsenti, samuti on pikenenud nende siinviibimise aeg.

Kahtlemata on Tartu üheks suuremaks turismimagnetiks eelmisel aastal ukсед avanud AHHA. Uus teaduskeskus on tunduvalt avardanud ka tartlaste vaba aja veetmise võimalusi ja aitab kaasa teaduse populariseerimisele noorte hulgas, mis sobitub hästi kokku Tartu kui teadus- ja ülikoolilinna mainega.

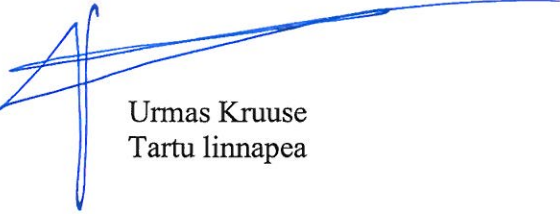
Oleme jätkuvalt tegutsenud tartlastele kvaliteetse ja mugava elukeskkonna loomise nimel. 2011. aasta oli pöördeline linna ühistranspordi arengus. Uue liiniveolepingu sõlmimine oli õige otsus, seda kinnitab ka sõitjate arvu ja rahulolu tõus. Kui mujal Eestis oli mullu ühistranspordikasutajate arv langustrendis, siis Tartus bussikasutajate arv tõusis. Lisaks kogu bussipargi uuendamisele, mis on kogu lähiregioonis ainukordne nähtus, panustame Tartus ka ühistranspordi keskkonnasäästlikkusele. Lõppeesmärk on viia kõik linnaliinibussid üle gaasiküttele.

2011. aastal jätkus Emajõe kaldapealsete korrastamine. Valmis järjekordne lõik kaldakindlustusest, millega koos on linlased saanud endale mõnusa puhkeala uute kergliiklusteede, pinkide ja vaateplatvormidega.

Spordihuvilistele linlastele oli kindlasti aasta tähtsündmuseks Tartu ühe legendaarseima spordirajatise – Tamme staadioni tribüünihoone valmimine, mis on rahvusvahelistele nõuetele vastava staadioni rekonstrueerimise eelviimane etapp.

2011. aastal oleme oma rahalisi vahendeid otstarbekalt kasutades suutnud Tartu elukeskkonda rikastada ja linlaste jaoks mugavamaks muuta. Kuna uuringud on näidanud, et tartlane hoolib väga teda ümbritsevast keskkonnast ja seal toimuvast, siis loodan, et Tartu linn suudab ka edaspidi sama mõistlikku eelarvepoliitikat jätkates pakkuda linlastele kvaliteetseid teenuseid ning ehitada meie linnaruumi olulisi objekte.

Urmas Kruuse
Tartu linnapea

1.2. KONSOLIDEERIMISGRUPI STRUKTUUR

Tartu linna 2011. aasta majandusaasta aruanne sisaldab informatsiooni linna ametiasutuste ja nende hallatavate asutuste ning linna valitseva või olulise mõju all olevate juriidiliste isikute majandustegevuse tulemuste kohta.

Ülevaade konsolideerimisgrupist

	Töötajate keskmine arv	Töötasukulu ¹ eurodes
Tartu Linnavalitsuse konsolideerimisgrupp	3 901	32 366 059
A. Konsolideeriv üksus Tartu Linnavalitsus	3 513	28 764 847
1. Linnavolikogu Kantselei	7	193 207
2. Linnakantselei	50	772 542
3. Arhitektuuri ja ehituse osakond	20	226 237
4. Avalike suhete osakond	13	132 453
5. Ettevõtluse osakond	12	139 354
6. Haridusosakonna haldusala kokku	2 746	22 606 518
osakond	40	381 918
hallatavad asutused kokku:	2 706	22 224 600
<i>sh lasteaiad (30)</i>	1 099	6 766 606
<i>põhikoolid (4)</i>	224	2 088 763
<i>gümnaasiumid (14)</i>	989	9 516 678
<i>Tartu Maarja Kool</i>	42	368 757
<i>Tartu Täiskasvanute Gümnaasium</i>	40	486 366
<i>Tartu Kutsehariduskeskus</i>	301	2 886 251
<i>Hariduse Tugiteenuste Keskus</i>	11	111 179
7. Kultuuriosakonna haldusala kokku	274	1 894 589
osakond	14	136 590
hallatavad asutused kokku:	260	1 757 999
<i>sh laste muusika- ja kunstikoolid (3)</i>	102	699 460
<i>laste huvialasutused (2)</i>	14	100 439
<i>Tartu O.Lutsu nim.Linnaraamatukogu</i>	97	632 168
<i>Tiigi Seltsimaja</i>	6	46 654
<i>muuseumid (2)</i>	41	279 278
8. Linnamajanduse osakonna haldusala kokku	60	526 899
osakond	33	386 381
hallatav asutus Tartu linna asutus Kalmistu	27	140 518
9. Linnaplaneerimise ja maakorralduse osakond	25	296 990
10. Linnavarade osakond	26	302 584
11. Rahandusosakond	12	121 496
12. Sotsiaalabi osakonna haldusala kokku	265	1 513 837
osakond	51	485 576
hallatavad asutused kokku:	214	1 028 261
<i>sh päevakeskused (2)</i>	64	293 826
<i>Tartu Hooldekodu</i>	114	539 340
<i>Tartu Laste Turvakodu</i>	14	71 837
<i>Tartu Varjupaik</i>	22	123 258
13. Tervishoiuosakond	3	38 141

Alates 01. augustist 2011 reorganiseeriti Tartu Mart Reiniku Gümnaasium Tartu Mart Reiniku Kooliks ja Tartu Jaan Poska Gümnaasiumiks.

		Töötajate keskmine arv	Töötasukulu ¹ eurodes
B.	<i>Konsolideeritavad üksused</i>	388	3 601 212
1.	AS Tartu Veevärk	87	981 072
2.	OÜ Tartu Linna Polikliinik	75	704 970
3.	AS Tartu Turg	33	256 491
4.	Tartu Elamuhalduse AS	32	297 100
5.	OÜ Tartu Veekeskus	32	294 916
6.	OÜ Anne Saun	9	70 084
7.	SA Tartu Vaimse Tervise Hooldekeskus	59	473 231
8.	SA Tartu Sport	34	235 859
9.	SA Tähtvere Puhkepark	10	75 736
10.	Sa Tartumaa Turism	6	67 024
11.	SA Tartu Loomemajanduskeskus	5	57 098
12.	SA Tartu Eluasemefond	4	57 750
13.	SA Tartu Kultuurkapital	2	29 881
C.	<i>Sidusüksused, mida ei konsolideerita²</i>	38	531 729
	SA Tartu Keskkonnahariduse Keskus	21	196 199
	SA Tartu Rahvapäevakool	9	276 579
	SA Tampere Maja	6	42 207
	SA Pauluse Kirik	2	16 744
	OÜ Polli Prügila	-	-

¹ Andmed ilma ajutiste töötajate ja nende töötasudeta. Töötasu on esitatud tegelikes kuludes koos aastalõpu arvestusliku puhkusetasu kohustuse muutuse kuluga.

² Sidusüksuste aruandlust linna konsolideerimisgrupi aruandlusse ei konsolideerita, v.a äriühingutest sidusüksuste tulem kapitaliosaluse meetodil (vt ka tegevusaruande p 1.6 ja raamatupidamisaruande lisa 3). OÜ Polli Prügilla koosseisulised töötajad puuduvad.

1.3. KONSOLIDEERIMISGRUPI TÄHTSAMAD FINANTSNÄITAJAD

	<i>euro</i>				
	2011	2010	2009	2008	2007
Bilansi näitajad aruandeaasta lõpul					
Varad	278 163 565	270 312 901	270 681 873	261 936 012	247 613 092
Kohustused	82 201 368	78 938 321	81 565 097	82 054 951	78 304 296
Netovara	195 962 197	191 374 580	189 116 776	179 881 060	169 308 796
Tulemiaruaande näitajad					
Tegevustulud	116 504 576	102 120 877	89 127 482	115 278 847	110 271 497
Tegevuskulud	-111 268 853	101 232 608	-100 646 336	-104 270 385	-95 096 187
Finants tulud ja -kulud, sh ettevõtja tulumaks	-978 111	-1 203 209	-1 221 990	-1 732 389	-562 806
Omaniku tulem	4 257 612	-314 940	7 933 384	9 276 073	14 612 504
Muud näitajad aruandeaasta lõpul					
Likviidsus ¹	0,60	0,32	0,36	0,30	0,44
Lühiajaline maksevõime ²	1,03	0,66	0,98	0,79	0,94
Kohustuste osakaal varadest	30%	29%	30%	31%	32%
Laenukohustuste osakaal varadest	16%	17%	17%	17%	15%
Konsolideerimata näitajad					
Linnavalitsuse põhivarainvesteeringud	8 452 006	9 815 486	15 173 065	27 881 009	28 116 012
Piirmäärade täitmine					
Laenukohustuste osakaal tuludest, millest on maha arvatud sihtfinantseerimine ³	55%	61%	59%	43%	43%
Tagasimakstud laenukohustuste suhe tuludesse, millest on maha arvatud sihtfinantseerimine ⁴	14%	6%	4%	3%	14%

¹ Likviidsus, so raha ja selle ekvivalendid / lühiajalised kohustused.

² Lühiajaline maksevõime, so käibevara / lühiajalised kohustused.

³ Linnavalitsuse laenukohustuste osakaal tuludest, millest on maha arvatud sihtfinantseerimine, so valla-ja linnaeelarveseadusega kehtestatud näitaja, mille ülempiiriks on 60%; bilansilised laenukohustused aasta lõpuks / (kassapõhised tulud - kassapõhised saadud sihtotstarbelised eraldised).

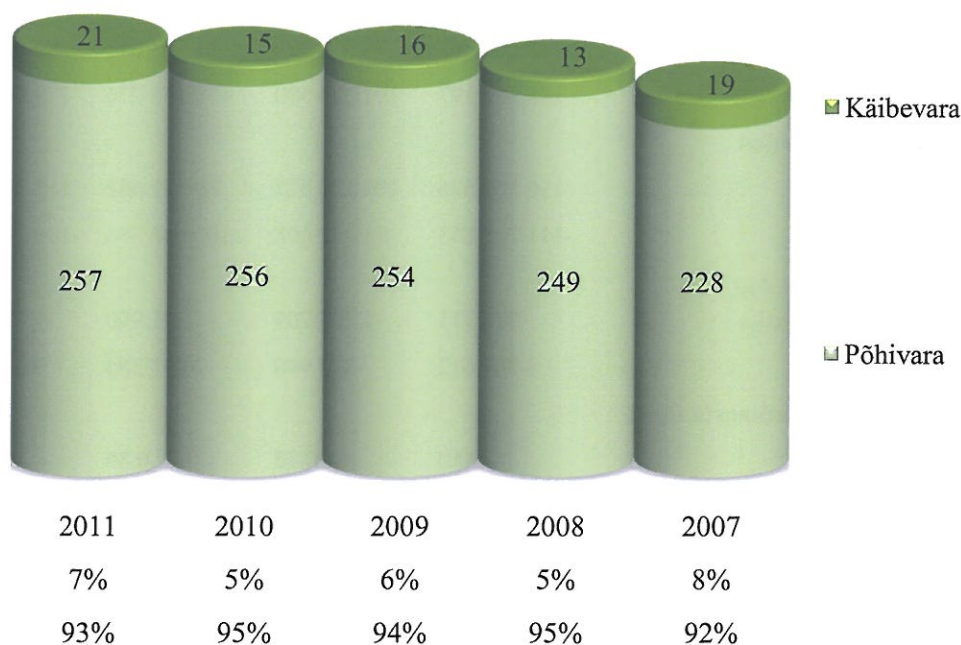
⁴ Linnavalitsuse tagasimakstud laenukohustuste suhe tuludesse, millest on maha arvatud sihtfinantseerimine, so valla-ja linnaeelarveseadusega kehtestatud näitaja, mille ülempiiriks on 20%; aruandeaastal tagasi makstud laenukohustuste summa / (kassapõhised tulud - kassapõhised saadud sihtotstarbelised eraldised).

Bilansi maht

Bilansi maht seisuga 31.12.2011 on 278 163 565 eurot, suurenedes aastaga 7,8 mln euro ehk 2,9 % võrra. Bilansi mahust moodustavad põhivarad 93% ja käibevarad 7%.

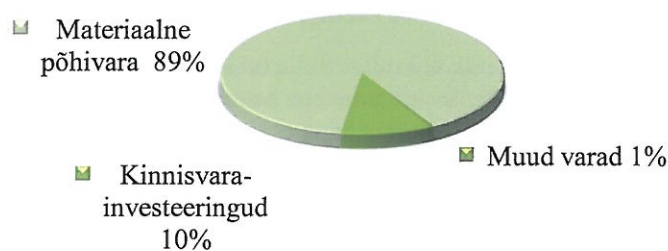
Käibevara ja põhivara 2011 (mln euro)

Põhivara

Põhivaraks on materiaalne ja immateriaalne põhivara, kinnisvarainvesteeringud ning pikaajalised nõuded ja osalused avaliku sektori- ja sidusüksustes - aasta lõpu seisuga kokku 257 361 924 euro väärtuses. Põhivara on aastaga suurenenud 1,7 mln euro ehk 0,7% võrra. Materiaalse põhivara osakaal kogu põhivaradest oli 89% ja kinnisvarainvesteeringute osakaal 10%.

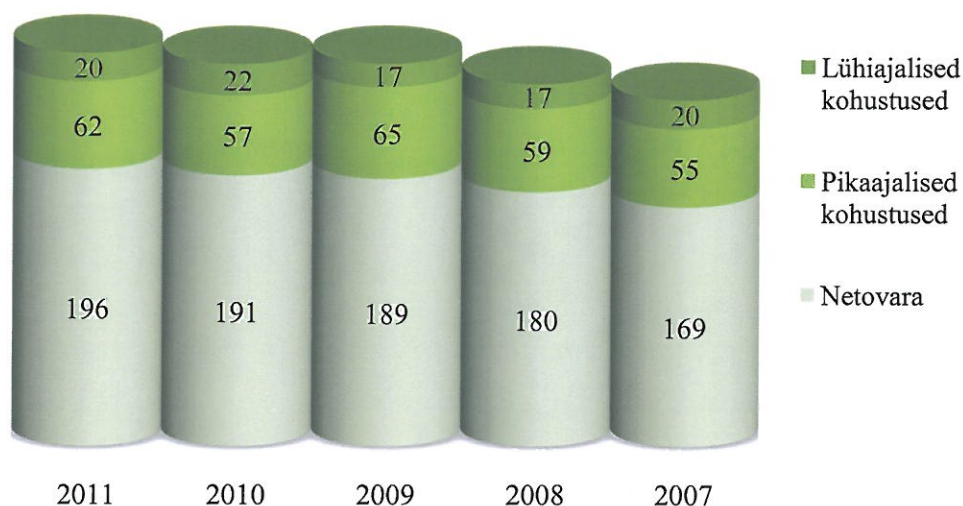
Konsolideerimisgrupi põhivarad 2011

Kohustused ja netovara

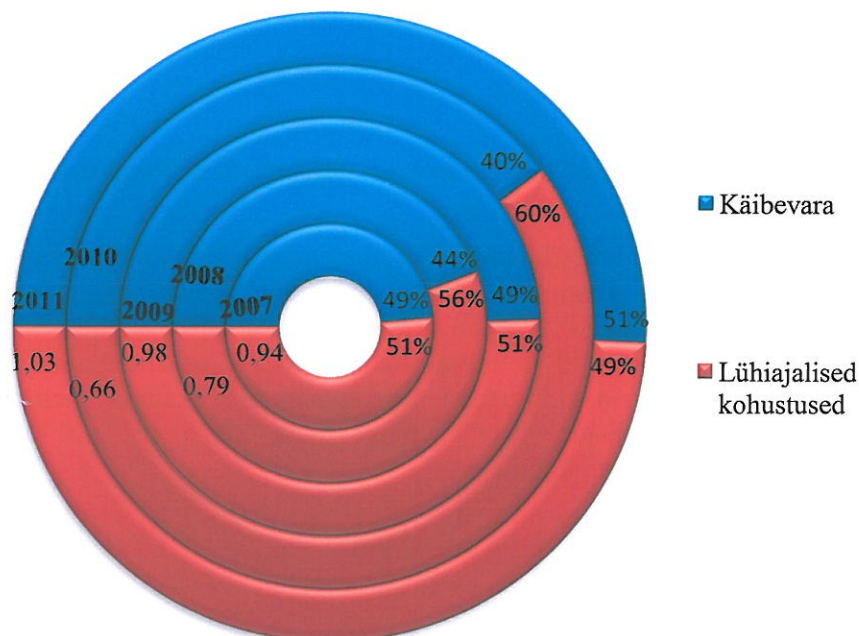
Seisuga 31.12.2011 on netovara 195 962 197 eurot, kasvades aastaga 4,5 mln euro ehk 2,4% võrra ning moodustades bilansi mahust 72,5%. Kokku on kohustused vähenenud aastaga 3 mln euro ehk 3,8% võrra, sh on lühiajalised vähenenud 9% ja pikaajalised suurenenud 8,8% peamiselt 2011. aastal emiteeritud võlakirjade arvel. aastal korraldatud võlakirjaemissiooni tõttu.

Kohustused ja netovara 2011 (mln euro)

Likviidsus on aastaga tõusnud ning lühiajaline maksevõime oluliselt paranenud, kuna raha jääk aasta lõpuks kujunes üle 5 mln euro suuremaks ning lühiajalised kohustused üle 2 mln euro väiksemaks.

Lühiajaline maksevõime 2007 - 2011

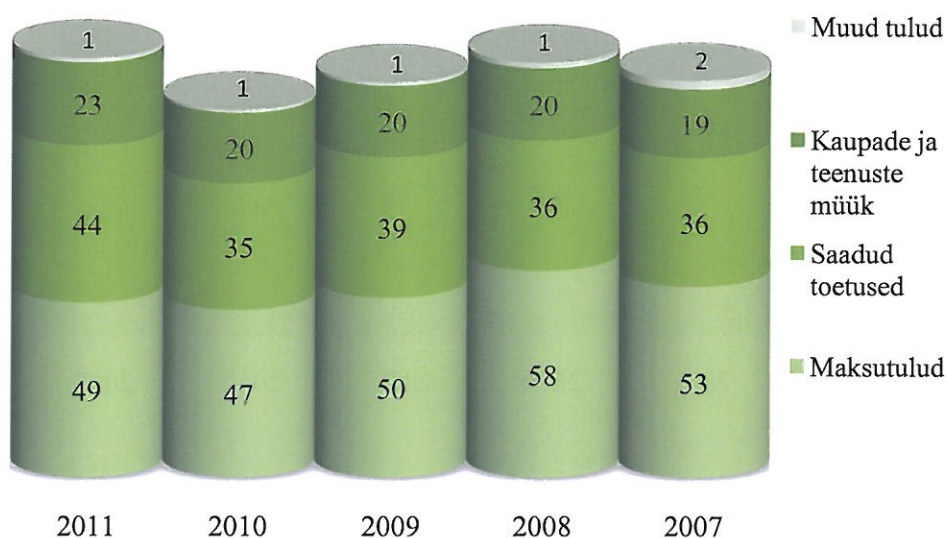

Tegevustulud

2011. aasta tegevustulud 116 504 576 eurot on eelneva aasta tegevustuludest 14 mln euro ehk 14% võrra suuremad, peamiselt saadud tegevustoetuste, kaupade ja teenuste müügitulu ning tulumaksutultmaksu kasvu arvel. Saadud toetused suurenesid 8,5 mln euro võrra ehk 24% ning linna tulu üksikisiku tulumaksust 2 mln euro võrra ehk 4% võrreldes eelneva aastaga (raamatupidamisaruande lisa 4 *Maksud, lõivud, trahvid ja lisa 14 Saadud toetused*).

Aruandeaasta tegevustuludest moodustavad maksutulud 41%, saadud toetused 38%, müüdüd tooted ja teenused 20% ning muud tulud 1%.

Tegevustulude struktuur 2011 (mln euro)

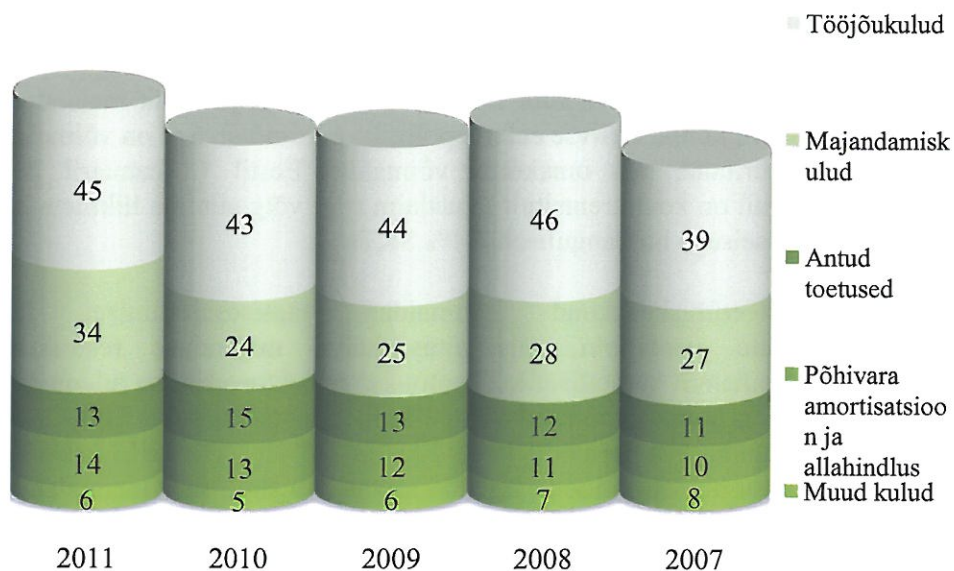
Tegevuskulud

2011. aasta tegevuskulud 111 268 853 eurot on eelneva aasta tegevuskuludest suuremad 10 mln eurot ehk 10%.

Tegevuskuludest moodustasid tööjõukulud 40%, majandamiskulud 31%, antud toetused 11%, põhivara amortisatsioon ja allahindlus 12% ning muud kulud 6%. Aastaga vähenesid tööjõukulud 3%, antud toetused 4% ja põhivara amortisatsiooni ja allahindluse kulu 1% ning suurenesid majandamiskulud 7% ja muud kulud 1% (vt tulemiaruanne). Aruandeaasta suuremat majandamiskulu on mõjutanud keskkonnakaitse kulude suurenemine seoses Aardlapalu prügila sulgemistegevustega ning linna ühistranspordi arvestussüsteemi ümberkorraldamisega kaasnenud kulutused.

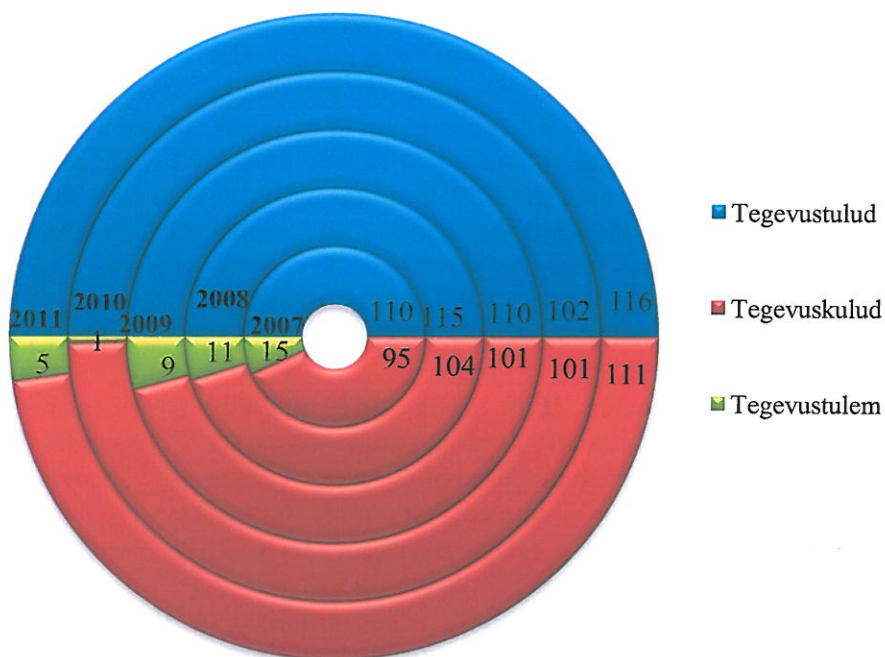

Tegevuskulude struktuur 2011 (mln euro)

Tegevustulemiks kujunes 5 235 723 eurone kasum, mis on 2010. aasta tegevuskasumist suurem 4,3 mln eurot ehk 589,4% võrra. Tegevustulemi suurenemist põhjustas tegevustulude suurenemine 14% võrra tegevuskulude 10% tõusu vastu valdavalt saadud toetuste ja kaupade ja teenuste müügi suurenemise ning maksude laekumise 4% kasvu arvel.

Tegevustulemi kujunemine 2007-2011 (mln eurot)

1.4. ÜLEVAADE ÜLDISEST MAJANDUSKESKKONNAST

Eesti makromajanduslik areng

Eesti majandust iseloomustavad suur majandusvabadus ja paindlik majanduspoliitika. Eesti on pidevalt järginud konservatiivse eelarvepoliitika põhimõtet. See on võimaldanud riigil täita Maastrichti kriteeriume, mis omakorda võimaldas Eestil 1. jaanuaril 2011. a ühineda eurosooniga. Eestil on konkurentsivõime madalaim riigi võlg euroala liikmete hulgas – 2010. a 6,7% ja 2011. a seisuga hinnanguliselt 6,1% SKTst.

Soodne investeerimiskeskond võimaldas taasiseseisvumise järgselt suurt välisinvesteeringute sissevoolu, mis aitas kaasa majanduse restruktureerimisele ja üleminekule sotsialismilt kapitalismile. Tootmise restruktureerimise tulemusena kasvas Eesti majandus kiiresti ja toimus märkimisväärne konvergens Euroopa Liidu keskmise suhtes - SKP inimese kohta kasvas perioodil 1996-2007. a 35%lt 65%le ELi keskmise suhtes. SKP keskmine reaalkasv oli sel perioodil ligi 7% aastas. Seejärel, maailmamajanduses valitsenud finantskriisi mõjul, pöördus majanduskasv ka Eestis 2008. aastal languseks. Valitsus otsustas eelarve tasakaalu säilitamiseks kärpida valitsussektori kulutusi, mis lühiajaliselt süvendas majanduslangust. Langus saavutas haripunkti 2009. aastal, mil sisemajanduse koguprodukti (SKP) muutus püsihindades oli -14,3%. Seejärel, alates 2009. aasta neljandast kvartalist, hakkas majanduse langus aeglustuma. 2010. aastal hakkasid majandustegevuse tingimused uuesti paranema ning alates II kvartalist oli majanduskasv taas positiivne. 2011. a alguses kasvas majandus taas kiiresti, kuid kasv aeglustus neljandas kvartalis, aasta kokkuvõttes oli kasv 7,6%.

Eesti majandus sai langusest üle ekspordi toel, mis on pärast majanduslangust märkimisväärselt kasvanud. Praeguseks on majanduse kasvuhoog raugenud ning lähitulevikus hakkab olulist rolli mängima euroala võlakriis. 2012. aastaks prognoosib Euroopa Komisjon 3,2% majanduskasvu. Ka Eesti Pank prognoosib kasvu järsku aeglustumist ning peab väliskeskonna olukorra pingestudes võimalikuks ka majanduslangust. Rahandusministeeriumi prognoosi kohaselt kasvab majandus 1,7%. Prognooside kohaselt ei saavuta majanduse maht kriisieelset taset enne 2014. aastat.

Statistika kohaselt toimus tööhõives järsk muutus 2009. aastal, kui hõivatute arv kahanes aasta kokkuvõttes 9,2% ehk 61 tuhande inimese võrra. Hõive languse tingisid nõudluse vähenemise tõttu kahanenud töömahud ja kulude kärpimise vajadus. Tööjõuturg on alates 2009. aasta lõpust elavnenu, kuid 2010. aastal ei olnud uute töökohtade loomine piisavalt kiire. 2010. aasta lõpul oli tööpuudus 16,9%. 2011. aastal üllatas tööturg positiivselt – hõive tõusis ning tööpuudus vähenes ja moodustas aasta lõpuks 12,5% 15-74 aastast elanikkonnast. Kolmandas kvartalis alanes peale pikka tõusu ka pikaajaline tööpuudus. 2012. a lõpuks prognoosib Euroopa Komisjon 11,2% ja rahandusministeerium 11,5% tööpuudust.

Palgakasv hakkas alanema 2008. aasta algul ja 2009. aasta esimeses kvartalis langes keskmine brutokuupalk esimest korda pärast 1993. aastat. 2009. aastal alanes nominaalpalk 4,6% ja reaalkasv 4,5%. Palgalanguse põhjustasid sisetarbimise vähenenud nõudlus ja tööpuuduse kasv. Majanduse kasvule pöördumise tingimustes hakkas kasvama ka keskmine palk: 2011. aastal kasvas nominaalpalk 5,4% ja reaalkasv 0,4%. 2012. aastaks prognoositakse 3,8% keskmise kuupalga kasvu ning 0,5% reaalkasvu.

Eesti majanduse sisemise tasakaalustamatuse ilmingud on mõne aasta tagusega võrreldes taandunud. Palk ja tootlikkus on rohkem kooskõlas, erasektori võlakoormus on vähenenud ning eksport jõudsalt kasvanud.

Eesti majanduspoliitikat on kuni finantskriisini iseloomustanud kiitvad hinnangud ja seda toodud näiteks vabaturumajanduse edust. Eesti majanduspoliitika kriisi tingimustes on olnud

vastuolulisem – „kasvusõbraliku kärpimise“ ja turufundamentalismi pooldajad on endiselt veendunud Eesti mudeli õigsuses ja edukuses, kuid tsükliga vastassuunalise eelarvepoliitika pooldajad on väitnud, et Eesti koos suure osaga ülejäänud Euroopast on täiesti vales teel. Lähituleviku majandusarengu seisukohalt on oluline valida õige suund ehk leida õige vahetõde eelarve tasakaalu soodustava valitsussektori kulude kärpimise ning majanduskasvu soodustava kulutuste suurendamise vahel.

Tartu linna majanduslik areng

Tartu on Eesti suuruselt teine linn ja Lõuna-Eesti keskus. Tartut peetakse sageli Eesti intellektuaalseks keskuseks kuna Tartus asub Eesti vanim ja tunnustatuim ülikool.

Tartu elanikkond moodustab Eesti rahvastiku koguarvust (1,36 miljonist elanikust) 7,2%. Rahvastikuregistri andmetel elas seisuga 1. jaanuar 2011 Tartus 98 548 inimest ja seisuga 31. detsember 2011. a 98 522 inimest. Tartu on ülikoolilinn ja kuna paljud üliõpilased ei ole end Tartu elanikuks registreerinud, siis on tegelik Tartu rahvaarv suurem kui rahvastikuregistri registreerunute arv.

Seoses 2008. aastal alanud ülemaailmsest finantskriisist tingitud majanduslangusega on tööhõive ka Tartus vähenenud ning tööpuudus suurenenud, kuigi vähemal määral kui Eestis keskmiselt. Rahandusministeeriumi andmetel oli keskmine maksumaksjate arv Tartus 2007. aastal 44 948, 2008. aastal 45 062, 2009. aastal 42 215, 2010. aastal 40 335 ja 2011. aastal 40 269. Keskmine kuine sissetulek maksumaksja kohta vähenes 2008. aasta 854 eurolt 2010. aastaks 807 eurole ning tõusis 2011. aastal 836 eurole.

Tartu linna tulud elaniku kohta on viimastel aastatel olnud keskmiselt 101% Eesti keskmisest. Keskmiselt üle veerandi kuludest on suunatud investeringuteks, mis viitab arengusse panustamisele. Keeruliste majandustingimuste tõttu langes investeringute osakaal 2011. aastal küll 15%ni, kuid 2012. aasta eelarve kohaselt tõuseb taas 22%ni. Mitmed suured investeringuprojektid on teostatud välisrahastajate toel, mis näitab, et Tartu linn on olnud edukas välisrahastuse kaasamisel.

Tartu majanduslikku arengut on mõjutanud juba aastaid kestev trend, mille kohaselt jätkub Tartus töötavate inimeste elama asumine linnaga piirnevate valdade uusasumitesse. Samas jäävad mujale elama asunud inimesed kasutama Tartu linna poolt pakutavaid avalikke teenuseid ning taristuid. Ent riigieelarveliste eraldiste kavandamisel võetakse arvesse vaid aasta alguse seisuga linna elanike registrisse kantud inimeste arv ning füüsilise isiku tulumaks laekub omavalitsusele, kelle elanikuregistris maksumaksja on. Tartu linnaga piirnevatele omavalitsusüksustele eraldatava tulumaksu osa on majanduslanguse aastatel vähenenud Tartu linnaga võrreldes palju vähem.

Tartu linna arengusuunad

Tartu linna juhtimise lähtealuseks on pikaajalisi arengueesmärke ja tegevussuundi sisaldav arengustrateegia aastani 2030. Tartu linnal on olemas ka arengukava aastateks 2007-2015, millest aastad 2013-2015 tunnistati Linnavolikogu poolt alates veebruarist 2012 kehtetuks, kuna samal ajal võeti vastu uus Tartu linna arengukava, mis kehtib aastateks 2013-2020. Uude linna arengukavasse (2013-2020) on dubleerimiste vältimiseks integreeritud ka senised mittekohustuslikud valdkondlikud arengukavad. Sellest tulenevalt ei pikendata 2012. aasta lõpul enam valdkondlikest arengukavadest munitsipaalharidussüsteemi, ettevõtluse, keskkonna, sotsiaalhoolekande, kultuuri, spordi ja noorsootöö ning turismi arengukava. Eraldiseisvateks valdkondlikeks arengukavadeks jäävad seadusest tulenevalt transpordi arengukava, ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava ning jäätmekava. Linna ruumilist arengut kajastab üldplaneering, milles on määratletud erineva funktsiooniga maa-alad.

Linna arengusuunad on hetkel määratletud järgmiste kehtivate arengukavade ja strateegiatega:

- Arengustrateegia "Tartu 2030";
- Tartu linna arengukavad aastateks 2007-2015 ning 2013-2020;
- Tartu linna ettevõtluse arengukava 2007-2013;
- Tartu linna munitsipaalõppeasutuste süsteemi arengukava aastateks 2008-2013;
- Tartu linna kultuuri, spordi ja noorsootöö arengukava aastateks 2008-2013;
- Tartu linna turismi arengukava 2008-2013;
- Tartu linna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava aastateks 2012-2025;
- Tartu linna sotsiaalhoolekande arengukava;
- Tartu linna jäätmekava 2010-2014;
- Tartu linna keskkonna arengukava 2006-2013;
- Tartu linna transpordi arengukava 2012-2020;
- Tartu linna liiklusohutusprogramm 2011-2015;
- Tartu linna üldplaneering.

2011. aasta olulisemateks tulevikku vaatavateks tegevusteks oli Tartu linna uue arengukava aastateks 2013-2020 koostamine ning Tartu linna transpordi arengukava 2012-2020 koostamise jätkamine. Tartu linna liiklusohutusprogramm aastateks 2011-2015 võeti Tartu Linnavolikogu poolt vastu 2011. aasta veebruaris.

Igal aastal uuendatav eelarveprognoos annab rahalised orientiirid linna võimalustest arengukavas valitud tegevuste realiseerimiseks. Linna pikemaajaliste arengueesmärkide saavutamiseks, infrastruktuuri arendamiseks ja sotsiaalprobleemide lahendamiseks tuleb tagada linna tulubaasi stabiilsus ja püsitudude osatähtsuse suurendamine ning kaasata välisrahastust.

Aruande järgnev osa sisaldab ülevaadet linna juhtimisest ja arengukava täitmisele suunatud tegevustest valdkondade lõikes.

Linna juhtimine

Tartu kui kohalik omavalitsusüksus on avalik-õiguslik juriidiline isik. Tartu kohaliku omavalitsusüksusena otsustab talle seadusega pandud kohaliku elu küsimusi ja korraldab nende lahendamist, samuti lahendab kõiki neid kohaliku elu küsimusi, mis ei ole seadusega antud riigorganite või kellegi teise pädevusse.

Tartu omavalitsusorganid on:

- Linnavolikogu - omavalitsusüksuse esinduskogu, mis valitakse linna hääleõiguslike elanike poolt seaduse alusel neljaks aastaks;
- Linnavalitsus - linnavolikogu poolt moodustatud täitevorgan.

Linnavolikogu on kohaliku omavalitsuse pädevusse kuuluvate küsimuste otsustamisel sõltumatu ning tegutseb ainult linnaelanike huvides ja nende nimel.

Volikogu 7. koosseisu valimised toimusid 18. oktoobril ja volitused algasid 26. oktoobril 2009. aastal. Volikogu moodustab alalisi ja ajutisi komisjone. Volikogu moodustab alatise ja ajutise komisjone.

2011. aastal oli volikogus 8 alatist komisjoni: arengu- ja planeerimiskomisjon, hariduskomisjon, kultuurikomisjon, linnamajanduskomisjon, linnavarakomisjon, rahanduskomisjon, revisjonikomisjon ja sotsiaalkomisjon. Lisaks oli volikogus üks ajutine komisjon – linna põhimääruskomisjon. Volikogul on eestseisus, mis on nõuandev organ linnavolikogu esimehe juures. Sellesse kuuluvad volikogu esimees, aseesimees ning fraktsioonide esimehed.

Volikogu töövormiks on istung, komisjonidel ja eestseisusel koosolek. Volikogus on moodustatud 4 fraktsiooni: Reformierakonna fraktsioon, Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon, Keskerakonna fraktsioon ja Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon. Lisaks on volikogus 1 Rahvaliidu esindaja.

Volikogu liikmetele, volikogu fraktsioonide ja komisjonide esimeestele ning komisjonide liikmetele maksti tasu volikogu tööst osavõtu eest ning hüvitust volikogu ülesannete täitmisel tehtud kulutuste eest Tartu Linnavolikogu 02.07.2009. a otsuse nr 120 „Linnavolikogu liikmetele tasu ja hüvituste maksmise kord“ alusel.

2011. aastal toimusid volikogu istungid volikogu kinnitatud töökava järgi. Kokku toimus 2011. aastal 12 istungit - augustis istungit ei toimunud, juunis ja detsembris toimus kaks istungit. Volikogu liikmete keskmine istungitel osalemise protsent oli 90%.

Linnavolikogu võttis 2011. aastal vastu 25 määrust ja 159 otsust.

Komisjonide ja eestseisuse koosolekuid toimus kokku 109.

Tartu Linnavolikogu liikmetele arvestati 2011. aastal tasusid kokku summas 138 223 eurot (2010. aastal 138 369 eurot).

Linnavalitsus on linna omavalitsuse kollegiaalne täitevorgan, mis viib praktilise tegevusega ellu talle riigi ja linna õigusaktidega pandud ülesandeid.

Linnavalitsuse töövorm on istung. 2011. aastal toimus 87 linnavalitsuse istungit, kus võeti vastu 15 määrust ja 1425 korraldust. Tartu Linnavolikogu 12.05.2011. a otsusega nr 205 muutis linnavolikogu linnavalitsuse struktuuri ja kinnitas alates 13. maist 2011 linnavalitsuse 5-liikmelisena alljärgneva struktuuriga:

- linnapea;
- neli abilinnapead.

Kuni muudatuseni oli linnavalitsus 6-liikmeline. Nimetatud muudatus tingis ümberkorraldused linnavalitsuse liikmete omavahelises tööjaotuses ja üksteise asendamise korras.

Linnavalitsuse liikmete töötasu üldsumma oli 2011 aastal 244 809 eurot (2010. aastal 221 070 eurot). 2011 aasta summad on suuremad seoses linnavalitsuse koosseisu muutumisega.

Linnavalitsus juhib linna ametiasutusi ja nende kaudu hallatavate asutuste tegevust ning osaleb linnavolikogu poolt kehtestatud korras aktsionärina või osanikuna eraõiguslike juriidiliste isikute tegevuses.

Linna asutused on:

- linna ametiasutused, mis teostavad avalikku võimu;
- linna ametiasutuste hallatavad asutused, mis ei teosta avalikku võimu.

2011. aastal töötas Tartu linna asutustes ja linna valitseva mõju all olevates üksustes kokku keskmiselt 3901 töötajat (2010. aastal 3912) sh 297 ametnikku (2010. aastal 305). Ametnike osakaal oli 7,6%, 24 ametnikku olid koosseisuvälised. Valitavaid ja ametisse nimetatavaid isikuid oli 8 ja töötajaid 3596 (sh 1458 õpetajat).

Konsolideerimisgrupi töötajate arv ja töötasukulu on avatud tegevusaruande punktis 1.2 asutuste või asutuste gruppide lõikes ning raamatupidamise aastaaruande lisas 18 töötajate gruppide lõikes. Üldkokkuvõttes oli konsolideerimisgrupi 2011. aasta keskmine töötasu kuus 691 eurot (2010. aastal 667 eurot), nende seas õpetajatel 782 eurot (2010. aastal 763 eurot).

1.5 LINNAELU ARENG VALDKONNITI

Alljärgnevalt on toodud ülevaade Tartu linna arengukava täitmisele suunatud tähtsamatest tegevustest. Tegevused on jaotatud kaheksa suurema valdkonna lõikes (üldised valitsussektori teenused, majandus, keskkonnakaitse, elamu- ja kommunaalmajandus, tervishoid, vaba aeg ja kultuur, haridus ning sotsiaalne kaitse), milles omakorda on käsitletud eraldi tähtsamaid alamvaldkondi. Täpsemat informatsiooni linnavalitsuse kavandatud tegevuste täitmiseks tehtud tegevuskuludest ja investeeringutest saab käesoleva aruande osast „Eelarve täitmise aruanne” (raamatupidamise aastaaruande punkt 2.7). Kogu konsolideerimisgrupi tegevuskulud valdkondade lõikes avatakse raamatupidamise aastaaruandes lisas 17.

• ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED

Tartu Linnavolikogu muutis oma 12.05.2011. aasta otsusega nr 205 linnavalitsuse struktuuri ja kinnitas alates 13. maist 2011 linnavalitsuse 5-liikmeliseks: linnapea ja neli abilinnapead. Nimetatud muudatus tingis ka ümberkorraldused linnavalitsuse liikmete omavahelises tööjaotuses ja üksteise asendamise korras.

Tartu linnakantselei haldusalaks on linnavalitsuse sujuva töö kindlustamine, linnavalitsuse asjaajamise korraldamine, infotehnoloogiline varustamine ja nõustamine, vääртеomenetluse alane teenindamine, personaliteenindus, raamatupidamise, sisekontrolli ja õigusteeninduse korraldamine ning välisabi sisaldavate projektide alane teenindamine ja nõustamine.

Linnavalitsuse õigusteeninduse paremaks korraldamiseks tehti 2011. aastal muudatused linnakantselei struktuuris ja õigusteenistuse koosseisu suurendati 1. detsembrist 2011. aastast viie vanemjuristi ametikoha võrra. Reorganiseerimise tulemusena on õigusteenistuse ülesandeks nüüd teenindada linnavalitsuse kõiki struktuuriüksusi 10. jaanuaril 2012 jõustunud struktuurimuudatustega vähenes linnavalitsuses ametikohtade üldarv kokku kolme võrra.

Infotehnoloogia valdkonnas olid 2011. aastal olulisemateks tegevusteks majandustarkvara Axapta ja dokumendiregistri GoPro arendused (e-arve menetlus) ning Geoarhiivi kasutuselevõtt.

2011. aastal muudeti linnavalitsuse asjaajamiskorraldust:

- Linnavalitsus korraldas 2011. aastast alates saabuva ja väljamineva posti käitlemist linnakantselei kaudu. Osakondade lepingud Eesti Postiga lõpetati. Nimetatud muudatuse tulemusena on suudetud säästa postivahetusega seotud rahalisi vahendeid.
- Uueks sammuks paberivaba asjaajamise juurutamisel oli linnavalitsuse ja hallatavate asutuste üleminek dokumentide digitaalsele allkirjastamisele, mis tähendab seda, et linnavalitsuse ja hallatavate asutuste poolt koostatud ja välja antud dokumendid on elektroonilised, s.t paberoriginaalid puuduvad. Nimetatud muudatus võimaldab tulevikus oluliselt säästa dokumentide arhiveerimisele kuluvaid vahendeid ja on aluseks arhiivinduse ümberkorraldamisele.
- Arendati dokumendihaldussüsteemi GoPro ja finantsinfosüsteemi Axapta, mis võimaldas muuta raamatupidamise algdokumentide menetlemise läbipaistvamaks, kontrollitavamaks, kiiremaks ja säästab tulevikus rahalisi vahendeid nende arhiveerimiselt.
- Võeti vastu otsus riikliku dokumendivahetuskeskusega (DVK) liitumiseks, mille realiseerumine on seni viibinud seoses DVK-ga seotud tehniliste probleemidega. DVK-ga liitumine toob kaasa linnavalitsuse sekretäritöö ümberkorraldamise vajaduse,

sest riigi ja kohalike omavalitsuse asutuste dokumendivahetus hakkab toimuma elektrooniliselt ning laekunud dokumentide ümbersuunamine asjaomastele osakondadele, asutustele ja ametiisikutele ei saa muutuva töömahu tõttu toimuda enam ainult linnakantselei asjaajamisteenistuse baasil.

Olulisemad projektid 2011. aastal

Investeeringuprojektid	
Aardlapalu prügila sulgemine	Projekti raames toimusid täiendavad projekteerimistööd, prügila katmine, gaasikogumissüsteemi paigaldamine, prügila haljastamine, uute valgveekraavide rajamine, reoveepuhasti rajamine, prügila ümbruse korrastamine ja piirdeaia rajamine.
Emajõe kaldakindlustuse rekonstrueerimine ja jõeäärsete teede korrastamine (III etapp)	Rekonstrueeriti Emajõe kaldakindlustus ja jõeäärsete kõnniteede lõigus Võidu sild –Turusild kogumalus 606 195 eurot.
Tartu Kutsehariduskeskuse autoerialade õppetöökodade Põllu 11 juurdeehitus	Alustati õppetöökodade ehitusega. 2011. aastal kulus 1,217 mln eurot. Hoone ehitust rahastab põhiosas SA Innove.
Veski Spordi- ja Puhkebaasi veevarustuse rekonstrueerimine	Töid tehti Keskkonnainvesteeringute Keskuse kaasfinantseerimisel. Projekti kogumaksumuseks oli 79 715 eurot.
Tartu linna jäätmejaama rajamine	Koostöös MTÜ-ga Tartumaa Jäätmearendus ehitati Turu 49 uus jäätmejaam, mis valmis 2012. aasta jaanuaris.
Tartu Loomemajanduskeskuse väljaarendamine	2011. aastal jõudis lõpule Loomemajanduskeskuse hoone aadressil Kalevi 15 rekonstrueerimine. Jätkusid rekonstrueerimistööd Kalevi 17 majas. Kahe maja ehitusmaksumuseks kokku on 2011/2012. aastal 362 980 eurot, millest 2011. aastal tasuti 224 330 eurot. Objekti kaasrahastajaks on EAS.
Teaduskeskus AHHA uue hoone rajamine	Uus maja avati 2011. aasta mais. Tartu linn panustas hoone ehitusmaksumusest kolmandiku Haridusministeeriumi ja EASi kõrval.
Tartu Tamme staadioni lõplik väljaarendamine II etapp	Tribüünihoone avati 28. mail 2011. aastal koos G. Sule mälestusvõistlustega kergejõustikus. Lõpetamisel on tööd mänguväljaku rajamisel ja haldushoone rekonstrueerimisel.
Tartu Lubja 7 sotsiaalmaja rekonstrueerimine	2011. aastal lõpetati sotsiaalmaja rekonstrueerimine, mida rahastas 85% ulatuses EAS. Projekti kogumaksumus oli 668 310 eurot.
Muud projektid	
Läänemere piirkonna biogaasil sõitev ühistransport	Projekti raames koostati ka Tartu linna transpordi arengukava aastateks 2012-2020 ja analüüsiti biogaasi tootmisvõimalusi. Korraldati gaasibusside tutvumisüritusi ja Tartus valmis esimene maagaasi tankla Lõuna-Eestis.
Tartu linna ühistranspordi toetavate süsteemide kaasajastamine	Jätkusid ettevalmistustööd ühistranspordi info- ja piletisüsteemi loomiseks ning tehniliste seadmete hangeteks.
Uue Tartu Loodusmaja rajamine	Toimus uue loodusmaja projekteerimine.
Anne Noortekeskuse ja infokeskuse rajamine	Jätkusid hoone projekteerimistööd.
EmPowerment of SME to	Projekti käigus valmib väikese ja keskmise suurusega

Network for Intelligent Energy Solutions and New Markets	energialahendusi pakkuvate ettevõtete andmeladu, korraldatakse koolitusi, tehnoloogia tutvustamise ja kontaktide loomise üritusi ning tunnustatakse parimaid energialahendusi. Tartu linna eelarve kolmeaastase projekti raames on 94 713 eurot.
Biogaas ja biogaasivõrgustikud	Koostöös Eesti Maaülikooliga koostati ülevaade biogaasi tootmisest Eestis ja Lätis ning korraldati kaks töötuba biogaasivõrgustike loomiseks. 2012. aastal keskendutakse biogaasivõrgustike arendamisele ja biogaasistrateegia rakendusvõimaluste väljaselgitamisele.
Tartu ja Tartumaa töökeskus – riskirühmade hõivesse toomine läbi kombineeritud tööhõivemeetmete ja tugiisikuteenuse	MTÜ Johannes Mihkelsoni Keskuse projekt, mis on loodud töötute ja mitteaktiivsete hõivesse toomiseks.
MNEMOSYNE	Rahvusvaheline projekt, mille käigus valmis koolitusmaterjal ja veebilahendusel põhinev koolitusmoodul dementsete eakate ja alzheimeri tõbe põdevate eakate hooldajatele.
PETHA	Koostööprojekti raames SA Tartu Vaimse Tervise Hooldekeskusega töötatakse välja psüühilise erivajadusega inimeste töövõime hindamise ja arendamise kontseptsioon ning arendatakse seda Lõuna-Eestis.
Päevaste ja ööpäevaringsete hooldusteenuste abil tööle	Tartu linna, Tartu valla ja Luunja valla koostööprojekt hooldamise tõttu tööturult eemale jäänud inimeste tööturule aitamiseks.
BSR InnoReg - Strengthening Innovation Governance in Baltic Non-metropolitan Regions	Lõppenud projekti eesmärgiks oli parendada Läänemere regioonide innovatsiooni tugisüsteemide tõhususe ja toimimise osas.
Urban Creative Poles	Koostöös SA Tartu Loomemajanduskeskuse ja partneritega neljast Läänemereäärsest riigist toimub loomemajanduse kaardistamine ja vajaduste analüüs viies linnas (sh Tartus). Koostatakse tegevusplaani loomemajanduse arendamiseks regioonides ning pakutakse toetavaid tegevusi ettevõtetele.

• MAJANDUS

Maakorraldus ja ruumiline planeerimine

Maakorraldus

Maakorralduse valdkonnas olid 2011. aastal põhilisteks tegevusteks linnale vajalike maade munitsipaliseerimine, maakatastrisse kandmine, linnamaa kinnistusraamatusse kandmine maa kasutusõiguse andmiseks, samuti riigi maareservi moodustamise eeltoimingud ja toimingud linna omandis oleva maaga.

2011. aasta lõpuks oli linnal munitsipaalmaad kokku 1390,4 ha, mis moodustas 35% linna üldpindalast (2010. aasta lõpul oli munitsipaalmaad kokku 1349,7 ha – 34,8% linna üldpindalast). Võrreldes 2010. aastaga suurenes munitsipaalmaa pindala 40,7 ha võrra.

Riigi omandis olevate maade pindala suurenes 18,9 ha võrra. 2010. aastal oli linna üldpindalast riigi omandis 184,9 ha, mis moodustas 4,8% linna üldpindalast (2010. aastal oli riigi omandis 160,2 ha – 4,1% linna üldpindalast).

2011. aastal osteti 1,1 ha maad hinnaga 196 930 eurot Tartu idaringtee ehitamiseks. Detailplaneeringute realiseerimiseks on eraomandis olevatele maadele seatud linna kasuks avalikku kasutust (haljasalana, transpordimaana) ja hilisemat omandamist tagavad eelmärked. 2011. aastal müüdi avalikul enampakkumisel Ropka tööstuspargis Tehnika tänav 16 kinnistu hinnaga 51 001 eurot. Otsustuskorras müüdi Nõlvaku tänav 2 ja Nõlvaku tänav 6 kinnistud hinnaga 479 548 eurot kaubanduskeskuse rajamiseks ja Sepikoja tänav T29 müüdi hinnaga 97 334 eurot, millest 65%-i tagasi maksmisel riigile jäi linnale 30 693 eurot.

Olulisemad arengusuunad 2012. aastal

Olulisemaks tegevuseks kujuneb jätkuvalt linnale vajalike maade munitsipaalomandisse taotlemine ja katastrisse kandmine, linna arenguks vajalike maade omandamine, riigi omandisse jäetavate maade määratlemine, linnamaa isiklike kasutusõigustega koormamine.

2011. aastal käivitus Tartu piirkonna geomöödistuste infosüsteem „Geoarhiiv“, mille edasiarendused jätkuvad ka 2012. aastal. Lisaks toimuvad 2012. aastal „Geoarhiivile“ täielikult üleminekuks vajalikud andmekorrasustööde hanked. Geoaluseid ja teostusmöödistusi registreeriti 2011. aastal 1178 (2010. aastal 852).

Ruumiline planeerimine

2011. aastal algatati Tartu linnas 11-ne detailplaneeringu koostamine. Olulisemad neist olid:

- Vahi tänav 72 krundi detailplaneering;
- Narva mnt 112, Peetri 26b ning lähiala detailplaneering.

Algatati kaks üldplaneeringut:

- Ränilinna linnaosa üldplaneering;
- Tartu linna üldplaneeringu teemaplaneering "Vabaplaneeringuga alade parkimispõhimõtted";
- Alustati kesklinna üldplaneeringu koostamise eeltöödega – kesklinna arengustrateegia koostamisega.

2011. aastal kehtestati 15 detailplaneeringut. Olulisemad neist olid:

- Fortuuna 3 krundi detailplaneering;
- Haava 16, 22, 24 ja 26 kruntide detailplaneering;
- Jõe 9, 9a, 11 krundi detailplaneering;
- Turu 56 (avavangla) detailplaneering;
- Narva mnt 112, Peetri 26b ning lähiala detailplaneering.

Olulisemad arengusuunad 2012. aastal

Jätkatakse Tartu kesklinna üldplaneeringu koostamist ning teemaplaneeringu "Supilinna miljööväärtsliku ala kaitse- ja kasutustingimused ning linnaosa maa- ja veealade üldiste kasutustingimuste täpsustamine ning täiendamine" koostamist.

Arengukavad

2011. aastal korraldati ümber Tartu linna arengukavade süsteem. Dubleerimiste vältimiseks integreeriti senised mittekohustuslikud arengukavad linna arengukavasse. Sellest tulenevalt ei pikendata valdkondlikest arengukavadest enam munitsipaalharidussüsteemi, ettevõtluse, keskkonna, sotsiaalhoolekande, kultuuri, spordi ja noorsootöö ning turismi arengukava. Vastavate valdkondade investeeringuid ja tegevusi kajastatakse senisest detailsemalt linna arengukavas. Eraldiseisvateks valdkondlikeks arengukavadeks jäävad transpordi arengukava,

ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava ning jäätmekava. 2011. aastal kinnitati Linnavolikogu poolt Tartu linna transpordi arengukava aastateks 2012-2020.

Arhitektuur

2011. aastal esitati arhitektuuri- ja ehituse osakonnale 295 taotlust hoonete projekteerimistingimuste väljastamiseks. Vaadati läbi 558 ehitusprojekti, anti 136 kirjalikku nõusolekut, väljastati 455 ehitusluba ning 395 kasutusluba.

2010. aastal kasutusloa saanud ehitiste hulgast valiti välja "Aasta parimad ehitised". Uusehitistest osutus parimaks korterelamute grupp Ida tn 1, Ida tn 1a, Ida tn 3, Ida tn 3a, Ida tn 5, Ida tn 5a, Ida tn 7 ning Ida tn 7a. Uute muude hoonete grupis valiti parimaks teaduskeskus AHHA hoone, uute üksikelamute grupis Kraavikalda tn 22 üksikelamu. Laiendatud ja rekonstrueeritud hoonetest osutusid parimateks Lutsu tn 2/Lutsu tn 4 asuv Lutsu teatrimaja ja üksikelamutest Elva tn 3a.

Jätkus töö Tartu linna 1930. aastate asutuste ja ettevõtete nimekirjade koostamisega ning Tartu linna kultuuriväärtusega asjade- ja mälestiste registri täiendamisega. Restaureerimistoetusi maksti välja 22 380 euro ulatuses, mis oli väiksem summa, kui eelarvest eraldati, kuna taotlejate majanduslik olukord oli halvenenud ning probleemiks osutus vajaliku omafinantseeringu ja asjatundliku ehitaja leidmine.

2011. aasta märtsis korraldati Tartu Nooruse galeriis näitus "Võistlus uue Tartu eest II", mis kajastas viimaste aastate jooksul korraldatud arhitektuurikonkursside töid. Näitus osutus väga menukaks ja korraldajad said palju positiivset tagasisidet.

Osaleti mitmete arhitektuurikonkursside ja -võistluste korraldamisel:

- Fortuuna tn 6 korterelamu arhitektuurikonkurss;
- Fortuuna tn 3 (restoran Emajõe kaldal) arhitektuurikonkurss;
- Peetri tn 26b (Maxima kaubanduskeskus) arhitektuurikonkurss;
- Lutsu tn 12 (elu- ja ärihoone) arhitektuurikonkurss.

Korteriühistute Liidu ettepanekul jätkati intensiivselt kortermajade rekonstrueerimisjärgsete värvilahenduste väljatöötamist. Koostöö korteriühistutega värvilahenduste väljatöötamise osas jätkub ka 2012. aastal.

Osalus projektides

Osaleti Põhjamaade ministrite nõukogu mobiilsusprogrammi projektis "*Co2olBricks - Climate Change, Cultural Heritage & Energy Efficient Monuments*", mille eesmärgiks oli ajalooliste hoonete energiatarbimise vähendamine ilma nende kultuurilist väärtust ja autentsust lõhkumata.

Teed ja tänavad

2011. aasta lõpu seisuga oli teeregistri andmetel Tartu linna teede kogupikkuseks 335,8 km, millest asfaltkattega tänavaid oli 277 km, kruusateid 321 km ning muid teid 26,9 km. Registri andmetel on linnas 9 silda.

Olulisemad tegevused

2011. aastal ehitati Emajõe kaldakindlustusi ja jõeäärseid kõnniteid lõigus Võidu sild-Turusild. Töid finantseeriti 85% ulatuses regionaalarengu fondi vahenditest. Valmis

maakividest kaldakindlustus, tänavavalgustus, 1400 m jalgteid, paigaldati pinke ja prügikaste.

2011. aastal korraldati riigihanked Tartu idapoolse ringtee 1. ja 2. ehitusala projekteerimiseks ja ehitamiseks ning 2. ehitusala omanikujärelevalve teostaja leidmiseks. Kuna pakkujate maksumused ületasid eelarves planeeritud vahendid, telliti idapoolse ringtee finantseerimise vahenditest 1. ehitusala eskiisprojekt ja tasuvusanalüüs.

Turu tänava keskkonnajaama juurde ehitati 180 m pikkune asfalteeritud sõidutee ja kahepoolsed asfalteeritud kõnniteed (kokku 335 m) ning tänavavalgustus.

Teid pinnati 1850 m ulatuses (925 m Aruküla tee lõigus Kvissentali tee–Põllu tänav, 385 m pikkuselt Pika tänava sõidutee lõigus Paju tänav–Sõpruse pst ning 540 m ulatuses Ravila tänav lõigus Viljandi mnt–Nooruse tänav).

2011. aastal tehti asfalttänavate ülekatteid kokku 3110 m sõiduteedel ja 2600 m kõnniteedel ning pinnati 1850 m asfaltkattega tänavaid.

Ülekattetöid tehti Tuglase tänava lõigus Kreuzwaldi–Vaksali (ehitati sõidutee 550 m ja kõnnitee 40 m ülekatet); Sepa tänava (Võru–Vasara–Tähe) sõiduteele ehitati 790 m ja kõnniteele 475 m asfaltbetoon ülekate; Anne tänava lõigus Anne tänav–Kalda 10 tehti ülekattetöid 460 m sõiduteel ja 540 m kõnniteel; Jaama tänaval Paju–Puiestee ristmikul asfalteeriti sõiduteed 255 m ja kõnniteed 295 m; Ravila tänava lõigus Riia tänav–Nooruse tänav tehti ülekate 255 m sõiduteele ja 315 m kõnniteele.

Koostöös võrguarendajatega rekonstrueeriti Jaama ning Filosoofi tänav ja koostöös Tartu Ülikooliga rekonstrueeriti Jakobi 2 esine sõidutee (240 m) ning 545 m kõnniteed. Rekonstrueeriti ka ca 200 m Kalevi tn, 200 m Näituse tn ja 80 m Vanemuise tn kõnniteid.

Sõidutee katted ehitati järgnevatele tänavatele: Kasarmu tänav (lõigus Jänese–Puiestee) 355 m; Marja tänav (lõigus Tähtvere–Herne) 200 m; Meloni tänav (lõigus Tähtvere–Herne) 185 m; Oa–Meloni ristmik, Mäe tänav (lõigus Peetri–Jänese) 290 m, Peetri tänav (lõigus Mäe–Kasarmu) 270 m, Piiri tänav (lõigus Tähtvere–Herne) 180 m. Kokku pinnati kruusatänavaid 1510 m.

2011. aastal kompenseeriti arendajale Kvissentali elamurajooni ühe ühepereelamu juurde tänava rajamine. Lisaks kompenseeriti Ropka Tööstuspargi arenduste eest ning Lõunakeskuse kogujateede ehitamise eest. ASiga Vallikraavi Kinnisvara sõlmiti leping Oksa ja Ladva tänava väljaehitamise kaasfinantseerimiseks, mille kohaselt toimuvad arendajale maksed kuni 2015. aastani.

Korras hoiti 32,7 km kruusakattega tänavaid ja 36,5 km teepeenraid. Parandati 19 805 m² sõidutee asfaldiauke ning 33,75 km asfaltkatte mõrasid, pragusid ja vuuke. Asfaltkatet remonditi talvel külmasfaldiga 61,19 tonni ulatuses. Äärekivisid vahetati 34 korral, vaatlus- ja restkaeve tõsteti tee tasapinda 108 korral ning munakivi-, parkett- ning betoonsillutisega tänavaid remonditi 6 m² ulatuses.

Jooksvalt remonditi Kaar- ja Sõpruse silda ning telliti Inglisilla remondiprojekt ja Võidu silla tehnilise seisukorra hinnang. Hooldati ja remonditi bussipaviljone. Treppidest remonditi Kitsa tänava trepid, korrastati Toomemäe trepid ning Võidu silla Annelinna-poolsed trepid.

Liikluskorraldus

2011. aastal tagati umbes 9600 liiklusemärgi, 2350 m jalakäijate piirde, 791 fooripea, 205 jalakäijate summeri ning 130 bussiinfotoru korrasolek. Liikluskorraldusvahendite

väljavahetamise ja hoolduse käigus kasutati ainult kaasaegseid valgustpeegeldavaid materjale ja tsingitud detaile.

Olulisemad tegevused

Liikluskorralduses tehti hulgaliselt väiksemaid muudatusi lähtudes seejuures liiklusõnnetuste analüüsist ja linnaelanike ettepanekutest. Paigaldati 288 uut statsionaarset liiklusmärki; muudatuste tõttu eemaldati või paigaldati ümber tarbetuks muutunud liiklusmärke; 127 korral muudeti bussipeatustes ja tasuta parkimise alal liiklusmärkide kirjet; ajutisi liiklusmärke paigaldati 291 korral; tähistati uusi jalakäijate ülekäiguradasid ning uute viitade ja teenumbritega sõidusuundasid. Lai tänav muudeti kahesuunaliseks. Kesklinna „Õueala“ liikluskorraldus muudeti alaks, kus võib liigelda 20 km/h. Ühtse viidasüsteemi projekti alusel jätkati teenumbrite, marsruuditähiste ning viitade paigaldust erinevatel ristmikel.

Seoses ajutiste liikluskorralduslike muudatustega kooskõlastati 2011. aastal 589 ajutist tänavasulgemisluba (2010. aastal – 561 luba) ning 249 avalikku üritust (2010. aastal – 235 üritust), millest laekus linna eelarvesse 110 795 eurot teede ja tänavate sulgemismaksu.

Lumerohkusest tingituna muutis liikluskorraldusteenistus talveperioodil ajutiselt liikluskorda neljateistkümnel tänavalõigul. Kõigi ajutiste muudatuste osas korraldati ka liiklusjärelvalve.

Remonditi järgmisi fooriristmikke: Narva mnt–Raatuse tänava ristmiku fooriobjektidele paigaldati ja installeeriti eelandurid ning koostati ja installeeriti fooriprogrammid; Laia tänava kahesuunalise liiklusega tänavaks muutmisest tingituna ehitati ümber Vabaduse–Laia tänava ristmiku foorisüsteem; Riia–Turu tänavate ristmiku fooridele paigaldati 3 jalakäijate summerit ja 8 hõõglampidega foori asendati LED elementidega; Riia–Akadeemia tänava ristmikul asendati üks hõõglampidega foor LED elementidega fooriga; Narva–Jaama–Staadioni ristmikul asendati neli hõõglampidega transpordifoori LED elementidega fooridega ja kaks amortiseerunud jalakäijate nappu/summerit; Riia–Puusepa ristmikul asendati neli amortiseerunud jalakäijate summerit; koostati Võru–Sõbra tänavate ristmikule fooriga reguleeritud jalakäijate ülekäiguraja ehituse tehniline projekt, mille järgi ehitati fooriga reguleeritud ülekäigurada. Kaasajastati Võru–Vaba fooriristmiku foorjuhtimine ja paigaldati ülekäiguvalgustus. Koostati Jaama tänava–Rõõmu tee ristmikule fooriga reguleeritud jalakäijate ülekäiguraja tehniline projekt.

Täiendati Tartu linna liikluskorraldusvahendite andmebaasi, mis sisaldab andmeid Tartu linnas paigaldatud 15 129 liiklusmärgi kohta ning 8700 fotot vastavatest paigalduskohtadest. Teekattemärgistust taastati aastaringsest nähtava teekattemärgistusega 7620 m² ulatuses, millest ca 2300 m² moodustasid ülekäigurajad.

Liikluskorraldusteenistus väljastas 2011. aastal 138 luba eriveoste vedamiseks.

Linnavolikogu võttis 2011. a vastu Tartu linna liiklusohutusprogrammi aastateks 2011–2015 ning Linnavalitsus Tartu linna liiklusohutusprogrammi tegevuskava aastateks 2011–2015.

Transpordikorraldus

Olulisemad tegevused

Ühistransport

2011. aastal väljastati ühistranspordiluba neljale ettevõttele ning sõidukikaardid 94-le sõidukile. Taksoveo tegevuslubasid väljastati 123 ning taksoveo sõidukikaarte 215.

2011. aastal vahetus Tartu linna avalike liinide teenindaja. 2010. aastal toimunud riigihanke „Tartu linna avaliku bussiliiniveo teostamine perioodil 01.01.2011 – 30.06.2017“ tulemusel sõlmiti leping Tartu linnaliinide teenindamiseks AS-iga SEBE. Aastaseks läbisõiduks Tartu avalikul liiniveol oli 2011. aastal 3543,3 tuh km. Alates 2011. aastast korraldab Linnavalitsus ka bussipiletite müüki. Bussipiletite müügiks oli sõlmitud lepingud üheteistkümne juriidilise isikuga ning pileteid oli võimalik soetada kolmekümne seitsmest müügikohast. Lisaks avalikule liiniveole veeti reisijaid Tartus ka kahel kommertsliinil: Kesklinn–Lõunakeskus ja Kesklinn–Prisma, mida opereerisid OÜ Automen ja AS Hansabuss.

Tasuline parkimine

Kesklinna piirkonda on liikluse paremaks korraldamiseks (piiratud parkimisressurs) kehtestatud tasuline parkimisala, mis jõustus alates 01. juulist 2011. Vastavalt sellele on kolmele parkimispiirkonnale kehtestatud uued parkimistasu määrad:

- A piirkond 1,50 €/h; 7,50 €/päev; 75 €/kuu; 187,5 €/3 kuud; 750 €/aasta;
- B piirkond 1 €/h; 5 €/päev; 50 €/kuu; 125 €/3 kuud; 500 €/aasta;
- C piirkond 0,5 €/h; 2,50 €/päev; 25 €/kuu; 62,5 €/3 kuud; 250 €/aasta.

A parkimispiirkonnas sai tähistatud algusaja korral tasuta parkida 15 minutit (A15), B piirkonnas 60 minutit (B60) ja C piirkonnas 120 minutit (C120).

Parkimistasude korrigeerimisest tulenevalt suurendati kohalike elanike parkimisloa soodustust endiselt 25 protsendilt 20-le protsendile, mis tuli tasuda täishinnast.

Parkimispiletite soetamiseks oli 2011. aastal parkimisalale paigaldatud 27 parkimisautomaati. Pärast parkimisala laienemist juulis 2011 lisandus parkimisautomaat Kalevi–Lille ristmikule. Tasuline parkimisala laienes Kalevi, Lao, Lille ja Akadeemia tänavatele (lõigus Riia–Vanemuise). Seoses C-piirkonnas kehtestatud pikema (120 min) tasuta parkimisajaga muudeti mitmeid seni C-piirkonda kuulunud parkimisalasid B-piirkonna (60 min) aladeks. Seni B-piirkonda kuulunud Uueturu tänav (lõigul Vabaduse pst – Küüni) muudeti A-piirkonnaks. Lisaks parkimisautomaatidele sai parkimistasu maksta ka mobiilside vahendusel. Parkimise päevapileteid sai osta lisaks AS Ühisteenused kontorile (Kaluri 2) ka Raekojas asuvast Tartu infopunktist. Lisandus parkimislubade ostmise võimalus portaali www.parkimine.ee kaudu ja nutitelefoniga vastava rakenduse kaudu.

Kesklinna avalikul tasulisel parkimisalal korraldas parkimisalast järelevalvet AS Ühisteenused. Tasulisel alal viidi läbi parkimisala täituvuse uuringuid. Tartu Linnavalitsus väljastas tasuta parkimislubasid erinevatele asutustele ja organisatsioonidele, kohalikele elanikele ja puuetega isikutele (393 tk).

Olulisemad arengusuunad 2012. aastal

Jätkatakse osalemist rahvusvahelistes koostööprojektides. Liikluskorralduse muudatustest ja reguleerimata ülekäiguradade ehitusest lähtuvalt koostatud audititest ja eskiisprojektidest, parandatakse liikluskorraldust, sh parkimist. Analüüsitakse liiklusõnnetuste tekkepõhjust võttes arvesse õnnetuste teelolusid ja vastavalt sellele täiendatakse olemasolevat liikluskorraldust. Järelevalve käigus jätkatakse kontrolli avaliku liiniveo, tasulise parkimise, taksoveo ning ajutiste tänavasulgemistega kaasnevate liikluskorralduse muudatuste üle.

Ettevõtlus ja turism

Ettevõtluse arengukava aastateks 2007-2013 näeb ette ettevõtluse arendamist järgmiste suundade alusel:

- ettevõtluse uuendus ja kasvuvõime arendamine;
- inimressursi arendamine;
- ettevõtlust toetava tugisüsteemi ja infrastruktuuri arendamine;
- ettevõtluse rahvusvahelistumise toetamine;
- ettevõtluskeskkonna maine ja ettevõtluskultuuri edendamine.

Olulisemad tegevused

- Ettevõtjatele suunatud tasulisi kursusi, infopäevi ja pärastlõunaseminare korraldati 2011. aastal 25, kus osales 1041 ettevõtjat.
- Korraldati neli laata: Kevadlaad 7. mail, Hansapäevad 22.-24. juulil, Maarjalaad 10. septembril ning Jõululaad 17. detsembril. Laatal osales 1524 kauplejat ning hinnanguliselt oli külastajaid üle 130 000 inimese.
- Alates 1998. aastast korraldatakse konkursi „Tartu edukaim ettevõtja“. 2011. aastal toimunud konkursil osales 170 ettevõtjat, asutust ja organisatsiooni.
- Kuuendat korda korraldati ettevõtlusnädal, millest võttis osa 3928 inimest ja organiseeriti 82 üritust erinevatele sihtrühmadele.
- Jätkati projektiga „Tartu – Hea teenindusega linn“, mille eesmärgiks on suunata tähelepanu klienditeenindusele ja teenindajatele, propageerida hea teeninduse põhimõtteid ning väärtustada teenindaja ametit. Eesmärgi saavutamiseks korraldatakse erinevaid klienditeeninduse ja teenindajate arendamisele suunatud ettevõtmisi.
- Alates 2005. aastast on korraldatud konkursi „Tartu parim teenindaja“. 2011. aasta konkursil osales 72 klienditeenindajat.
- Jätkati sõpruslinnade rahvusköövide kuu organiseerimist, kus osalesid tippkokad Norrast, Soomest, Rootsist, Kreekast, Venemaalt ja Ungarist.
- Uuendati ettevõtluse osa Tartu linna kodulehel ning analoogselt eestikeelsele veebilehele viidi ka ingliskeelne leht üle uuele Drupal’il põhinevale platvormile aadressil <http://business.tartu.ee/>
- Osaleti Tartu tugistruktuuride koostöö ümarlaua üritustel, mille eesmärgiks on Tartu linna ja regiooni ettevõtluse arendamise tugisüsteemide koostööküsimuste leidmine, ühisplaanide tegemine ning projektide kavandamine. 2011. aastal korraldati kolm ümarlauda ettevõtluse tugistruktuuridele, kus käsitletud peamised teemad olid järgmised:
  - osalemine välisprojektides;
  - ettevõtlusuuring 2010;
  - Tartu linna arengukava ettevõtlusega seotud osa;
  - ettevõtlusnädal 2011.
- 2011. aastal tehti koostööd järgmiste tugistruktuuridega: SA Tartu Teaduspark, Tartu Teaduspargi Inkubatsioonikeskus, AS Tartu Biotehnoloogia Park, Tartu Ärinõuandla, Tartu Ülikooli ettevõtluskeskus ning teadus- ja arendusosakond, Tartu Kutsehariduskeskus, Eesti Maaülikool, TTÜ Tartu Kolledž, Tallinna Ettevõtlusamet, Eesti Töötukassa Tartumaa osakond, Eesti Kaubandus- ja Tööstuskoda, SA Tartu Loomemajanduskeskus.
- Aastal 2011 jätkati tegevustega tervise- ja heaolutööstuse valdkonnas, leidmaks võimalusi, et tugevdada koostööd ettevõtete, ülikoolide, haiglate ja hooldekodude vahel.
- Ajujaht 2011 konkursi raames osaleti äriideede hindamisel. Tartu Linnavalitsus premeeris Ajujahi ideekonkursil parimat Tartust pärit ettevõtet/ideed 3200 euroga, et innustada Tartu noori ettevõtjaid konkursil osalema.

Osalus projektides

- Lõpetati projekt „*BSR InnoReg - Strengthening Innovation Governance in Baltic Non-metropolitan Regions*” elluviimine, mille eesmärgiks oli parendada ja suurendada Läänemere regioonide innovatsiooni tugisüsteemide tõhusust ja toimimist. Projekti rahastati programmist Interreg, BSR Programme 2007-2013.
- Alustati projekt „*Knowledge exchange in population registration services between Tartu, Uppsala and Copenhagen* (Teadmiste vahetamine Tartu, Uppsala ja Kopenhageni registriteenistuste vahel)” elluviimisega. Projekti eesmärgiks on vahetada teadmisi ja kogemusi kodanikeregistri teenuste pakkumisel, e-teenuste pakkumisel ja statistiliste andmete kvaliteetsel analüüsimisel ning tugevdada sidemeid edukate põhjamaade linnadega – Uppsala ja Kopenhageniga. Projekti rahastatakse Põhjamaade Ministrite Nõukogu programmist “*Nordic-Baltic Mobility and Network Programme for Public Administration*”.
- Alustati projekt „*Study trips for council members of business development organisations of Tartu*” elluviimisega, mille eesmärgiks on tutvuda Tartu sõpruslinnade Uppsala ja Tampere ettevõtluse tugistruktuuride süsteemiga ja tugevdada koostööd ning luua uusi kontakte. Projekti rahastatakse Põhjamaade Ministrite Nõukogu programmist “*Nordic-Baltic Mobility and Network Programme for Business and Industry*”.
- Viidi ellu projekt „*Business development system in Nordic countries (FIN, NOR)*”, mille eesmärgiks oli tutvuda Turu ja Baerumi ettevõtluse tugistruktuuride süsteemiga ja tugevdada koostööd ning luua uusi kontakte. Projekti rahastati Põhjamaade Ministrite Nõukogu programmist “*Nordic-Baltic Mobility and Network Programme for Public Administration*”.
- Alustati projekt „*Urban Creative Poles*” elluviimisega. Projekti eesmärgiks on luua ja kasutada avaliku sektori parimaid praktikaid loomemajanduse kui kasvava majandusharu ning innovatsiooni algpunkti edendamisel teaduspõhise majanduse poole püüdlisel. Projekti rahastatakse Interreg programmist BSR Programme 2007-2013.

Positiivse rahastamisotsuse said 2011. aastal veel järgnevad Interreg programmi projektid:

- Projekt „*Estonian-Latvian Joint Business Development Support for Increased Competitiveness of Northern-Latvia and Southern-Estonia*“.
- Projekt „*Funding Policies to bring Innovation to Finance/market/people (InnoFun)*“.
- Projekt „*Effective Technology Transfer in Biotechnology (ETTBio)*“.

Turismivaldkonda puudutavad olulisemad tegevused hõlmavad turismialase informatsiooni valdamist ja süstematiseeritud ning kontseptualiseeritud esitamist erinevaid sihtgrupe ja -turge puudutavates trükistes, väljaannetes ja internetiturunduse kanalites, samuti messidel osalemist ja nii sise- kui välituristide teadlikkuse tõstmist pakutavatest võimalustest.

Rahvusvaheliste hansapäevade raames kinnistatakse Tartu kui hansalinna identiteeti ja täidetakse nišiteematikas vajalik koht. Igakuine Tartu linna majutusstatistika kogumine ja analüüsimine võimaldab hinnata hetkeolukorda, trende ja teha järeldusi koos järgnevate strateegiliste plaanidega turundus- ja turismi valdkonnas. Mainekujunduse olulisemad tegevused puudutavad Tartu linna mainesündmusi, nende reklaamtegevusi ja nii eel- kui järelkaja üritustest seonduvalt linna identiteedi ja pakutavate võimalustega.

Tartu on mitme rahvusvahelise organisatsiooni liige: ICLEI, UBC, BTC, Põhjamaade Sõpruslinnade Ühendus, Kaasaegne Hansaliit ning osaleb aktiivselt kõigi nende töös. Tartul on 16 ametlikku sõpruslinna ja kolm partnerlinna (viimastest lisandujatest oli Siena linn Itaalias), lisaks on veel aktiivseid projektipõhiseid partnereid.

Olulisemad tegevused

- Tartu Lodjakoda sai Läänemere Linnade Liidu auhinna kui parim säästlik turismiatraktsioon linnas.
- Jätkus aktiivne suhtlus Läänemere ja Põhjamaade linnadega Läänemere Linnade Liidu uue strateegia 2010-2013 raames.
- Tartu andis oma nõusoleku osaleda Tampere poolt juhitud säästlikku linnamajandust toetavas projektis.
- Allkirjastati uus koostööprotokoll Uppsalaga aastateks 2011-2012 linnaplaneerimise, ehituse ja arhitektuuri valdkondades.
- Tartu võõrustas 23.-29. mail Põhjamaade sõpruslinnade kokkutulekut *Nordic Festival Tartu 2011*, mille peateemaks oli kohaliku omavalitsuse poolt pakutavate teenuste moderniseerimine.
- Jätkus koostöö noorsootöö vallas Siena linnaga Itaalias, hariduse vallas Greifswaldiga Saksamaal, turismivallas Veszpremiiga, kultuuritöö- ja turismivallas Frederiksbergiga, linnamajanduse vallas Tampere ja Liepajaga, võimaliku koostöö täpsustamise osas Ningboga, Hiinas jne.

Olulisemad arengusuunad 2012. aastal

- Rahvusvaheliste suhete hoidmine ja arendamine ning protokollitöö;
  - Tartu linna kommunikatsioonistrateegia taaskandamine linnavalitsuse ametlikuks töövahendiks;
  - pühendada rohkem tähelepanu sotsiaalmeediakanalitele Twitter ja Facebook, et kaasata linnaelanikke neid puudutavate otsuste arutamisse;
  - 2012. aastal esitatakse uus projekt EAS-ile turundustoetuse saamiseks pere- ja kultuuriturismi arendamiseks ning võimaluste pakkumiseks lastega peredele;
  - antakse välja Tartu imagoraamat „Meie Tartu“ ja Urmas Vadi kirjutatud „Unenäoline Tartu“, mis kaasab linlasi ja turiste nii sõnaliselt kui ka pildilises vormis;
  - suurendatakse Tartu rolli giidinduse temaatikas ja giidide atesteerimisel, pannes rõhku tõhusama atesteerimissüsteemi väljatöötamisele. Fookusesse tõstetakse pere- ja kultuuriturismi, korraldades ümarlaudu ja kokkusaamisi kultuuri- ja pereturismi arendajatega ning ettevõtjatega;
  - Tartu kui innovatsioonile orienteeritud linna kontseptsiooni raames püütakse kasutusele võtta kaasaegseid tehnoloogilisi võimalusi;
  - Tartu vaksali sisehoone informatiivseks ja kaasaegseks kujundamine.
- **KESKKONNAKAITSE**

Tartus on miljööväärtuslik, koostoimiv ja turvaline linnaruum, mida kasutatakse ja arendatakse jätkusuutlikkuse printsiibil, et tagada linlastele tervislik ja meeldiv elukeskkond ning majanduse arenguks vajalikud ressursid looduskeskkonda kahjustamata ning looduslikku mitmekesisust säilitades.

Jäätmekäitlus

Olulisemad tegevused

2011. aastal koguti ohtlikke jäätmeid Jalaka 60B asuvas keskkonnajäätmeas 10 424 kg (2010. ja 2009. aastal vastavalt 11 243 kg ja 24 072 kg). Jaama 72c asuvasse keskkonnajäätmeas töid elanikud 20 415 kg ohtlikke jäätmeid (2010. ja 2009. aastal vastavalt 22 030 kg ja 19 118 kg).

Neljateistkümnesse bensiinjaama toodi 9484 kg vanaõlisid ja akusid (2010. ja 2009. aastal vastavalt 9391 kg ja 10 059 kg). Apteekides koguti vanu ravimeid.

Liigiti kogutud jäätmeid võeti elanikelt vastu kahes jäätmejaamas (Jalaka 60B ja Jaama 72c). Kokku külastas jäätmejaamasid 2011. aastal 19 085 inimest (2010. aastal 17 688 ja 2009. aastal 17 715 elanikku).

Linna toetusel hoidis Majaomanike Ühing töös korduvkasutuskeskust ning MTÜ Eko Tarest taaskasutuskeskust.

Koostöös Tartu Korterühistute Liiduga osaleti projektis “Hoolas Ühistu 2011”, mille käigus veeti jäätmejaamadesse 954 m³ suuremõtmelisi jäätmeid (2010. aastal 1018m³). Aia- ja haljastusjäätmeid võeti kompostimiseks vastu Aardlapalu ümberlaadimisjaamas ja jäätmejaamades. 2011. aastal tõid linnaelanikud jäätmejaamadesse 296 tonni aiapäätmeid (2010. ja 2009. aastal vastavalt ca 292 tonni ja 520 tonni). Jätkus sügisene puulehtede kogumise kampaania, mille käigus koguti eramajapidamiste juurest 2048 m³ ja korteriühistute juurest 557m³ puulehti. Koostöö korteriühistutega puulehtede kogumisel sai alguse 2011. aastal. Kogutud puulehed suunati kompostimisele.

Tänavate puhastus ja korrashoid

Tartu linna puhtuse ja korrashoiu tagamiseks teevad omavahel koostööd linnamajandusosakond ja menetlusteenistus koos mittetulundusühingute ja puhastusalade hooldajatega.

Olulisemad tegevused

Eramajaomanikele, kelle kruntide kõrval kasvas linna maa peal olevaid puid, jagati tasuta 20 810 musta 100 liitri mahutavusega kilekotti ning korraldati linna kulul nende äravedu. Samuti alustati koostööd korteriühistutega, kellele jagati leheveoks Tartu Korterühistute Liidu vahendusel 2557 musta 150 liitri mahutavusega kilekotti ning korraldati nende tasuta äravedu.

Talvel veeti koostöös Tartu Majaomanike Ühinguga linnas 52 kohta laiali 100 m³ liiva ning paigaldati 20 liivakonteinerit, kust majaomanikud said puhastusalade kõnniteedel libedustõrjet tehes liiva tasuta kasutada.

Riigihangete alusel on pikaajaliste lepingutega (kuni aastani 2016) organiseeritud aastaringne tänavate hooldus riiklikel ja munitsipaalomandisse kuuluvatel 4. ning 3. seisunditaseme nõudega (libedustõrje kloriididega) teedel, kõnniteedel, parklates ja teistel rajatistel.

Suvisel hooldusel kuulus puhastamisele 1,06 milj m² sõiduteid, 72 tuh m² parklaid, 88 tuh m² kõnniteid, sildu ja treppe. Kasteti 5 km kruusakattega teid, mis moodustasid 16% kogu Tartu kruusakattega teedest. Talvine tänavate hooldus seisnes peamiselt normaalse liiklemise tagamiseks tehtavas libeduse- ja lumetõrjes.

Talvel tehti libeduse- ja lumetõrjet ning lund veeti ära 4. ja 3. seisunditasemega teedelt, s.o põhi- ja jaotustänavatelt (bussiliiklusega tänavad, 116 km), kõnniteedelt, autoparklatest ning käsitsi puhastatavatelt rajatistelt. Nendel tänavatel töödeldi sõiduteid niisutatud naatriumkloriidiga. Kui õhutemperatuur langes alla 12 kraadi, kasutati vajadusel ka sõiduteede liivatamist. Samuti liivatati teise seisunditasemega sõiduteid (kõrvaltänavaid). Nii suvist kui talvist hooldust tegid kaks firmat: AS Veolia Keskkonnateenused (1/2 mahust) ja Tänavapuhastuse AS (1/2 mahust). Teise seisunditasemega sõiduteede (kõrvaltänavate) lumetõrjet tegid 2011. aastal OÜ Teho Eesti Teehooldus, Tänavapuhastuse AS ja AS Bron

Teenindus. Teise seisunditaseme kõrvaltänavaid (175 km) puhastati vastavalt Eesti Vabariigi määrusega kehtestatud seisundinõuetele üle 5 cm lume korral ja siluti üle 3 cm kõrgused kinnisõidetud lume- või jääkonarused.

Hulkuvate loomadega seotud töid korraldas 2011. aastal MTÜ Assisi Franciscuse Selts.

2011. aastal hooldas pinke ja paviljone OÜ Alpimer. Tartu linna parkides, tänavatel ja bussipeatustes asuvaid prügiurne hooldasid AS Veolia Keskkonnateenused ja Elva Kommunaalteenuste OÜ.

Alates 1998. aastast on igal kevadel organiseeritud linlaste abiga talgukorras munitsipaal- ja reformimata riigimaadel omavoliliste prügi mahapanekukohtade likvideerimist ja alade heakorrastamist. 2011. aastal osales talgutel kokku 878 inimest ja 68-lt objektilt koristati 461 m³ prügi ja jäätmeid.

Heitveekäitlus

ASiga Tartu Veevärk sõlmiti lepingud tuletõrjehüdrantide hooldamiseks, avalikest veevõtukohtadest vee võtmise võimaluse tagamiseks ja sademe- ja drenaaživee ärajuhtimiseks ning puhastamiseks.

Osalus projektides

2011. aastal toimusid projekti “Aardlapalu prügilala sulgemine” raames läbi järgmised tegevused: täiendav projekteerimine (reoveepuhasti ja sulgemisprojekti korrektuur, gaasikogumise- ja utiliseerimissüsteemi projekteerimine); prügilala katmistööd, gaasikogumissüsteemi paigaldamine, prügilala haljastamine, uute valgveekraavide rajamine, reoveepuhasti rajamine; prügilala ümbruse korrastamine ning piirdeaia rajamine.

Koostöös MTÜ Tartumaa Jäätmearendusega osaleti projektis „Tartu piirkonna jäätmejaama rajamine“. Tartu piirkonna jäätmejaam rajati Turu 49 kinnistule. Tartu linn on seadnud MTÜ Tartumaa Jäätmearenduse kasuks hoonestusõiguse ning Ühtekuuluvusfond eraldas jäätmejaama rajamiseks 776 645 eurot. Jäätmejaam valmis 2012. aasta jaanuaris.

Projekti „Ökotugitegevused – üheskoos parema keskkonna eest“ raames koolitati linnavalituses 15 ökotugiisikut ning toimusid koolitused keskkonna valdkonnas. SA Keskkonnainvesteeringute Keskus toetas mürakaardi koostamise taotlust. Mürakaart valmib 2012. aastal.

Haljastus

Olulisemad tegevused

Aastaringse hoolduse all oli Tartu linnas 293,7 ha haljasalaid, millest ca 72 ha moodustasid metsad. Haljastust hooldas 2011. aastal neli firmat: AS ISS Eesti (114,3 ha), Tilia OÜ (155,3 ha), Lõunalaaned OÜ (16,4 ha) ja OÜ Kesklinnapargid (alates 1. oktoobrist 2011 Teehoolduse Grupp OÜ ja Teho Eesti Teehooldus OÜ) (7,6 ha). Haljasalad olid jagatud nelja hooldusintensiivsusega klassi. Kõige kõrgema hooldusintensiivsusega olid kesklinna haljasalad ja laste mänguväljakud.

Anne kanali ja Emajõe supelrandade järelevalvet (vetelpääste, meditsiinilise esmaabi ja turvalisuse tagamist) ning heakorda korraldas G4S Lõuna-Eesti AS (12,9 ha). Heakorratööde käigus hooldati ka rannaaladele rajatud mänguväljakuid, puhkekohti ning puid, põõsaid ja hekke. Anne kanali ääres vahetati 2011. aastal välja 12 palkpink (Vivocard Plus OÜ).

Lilli istutati peenardele 350 m² ulatuses, 59 lillekasti, vaasi või konteinerisse, 42 akna- ja rõdukasti, 114 amplisse ning 6 postamendile. Kokku hooldati 628 m² lillepeenraid (sh 280 m² ulatuses püsikutega lillepeenraid) ja nendega kaasnevaid murupindasid (380 m²). Lillepeenarde rajamist ja hooldust korraldas OÜ Kanepi Aiand. Lisaks istutati Sõpruse ringristmiku haljasalale 2000 krookuse sibulat (Selteret OÜ, Kanepi Aiand OÜ).

Spordi- ja mänguväljakud

Toomemäe mänguväljakul renoveeriti lasteatraktsioone: eemaldati amortiseerunud ja paigaldati uus liumägi, renoveeriti kaks kahekohalist kiike. Kaubamaja kõrvale paigaldati betoonist tenniselaud. Koostöös Tartu Kaubamaja Kinnisvara OÜ-ga remonditi Kaubahoovi platsi mänguväljakut. Ihaste mänguväljaku liumäele rajati piirdeaed. Anne kanali ääres, linnaujulas ja vabaujulas remonditi ja korrastati erinevaid mängu- ja spordivahendeid, eemaldati amortiseerunud ja ohtlikud vahendid. Remonditi Luunja metsas asuvaid spordivahendeid. Koostöös Saint-Gobain Glass Estonia SE/Baltiklaasiga renoveeriti Anne 90a asuv mänguväljak. Ropka parki rajati mänguväljak.

Anne 55a haljasalale telliti geodeetiline alusplaan (Metricus OÜ) ja mänguväljaku projekt (Artes Terrae OÜ). Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuselt taotleti raha mänguväljaku ehitamiseks.

Puude raie, hooldus ja istutamine

Tartlased esitasid 2011. aastal 341 avaldust puude raieks. Suurema mahuga puuhooldustöid tehti Puiestee tänaval ja Anne 61a haljasalal Võidu sillast kuni Turu sillani hooldati jõeäärseid remmelgaid ja avati valminud promenaadi kõnniteede kohalt vaated jõele. Istutati 20 puud koos järelhoolduse ja kahe vegetatsiooniperioodi pikkuse garantiiajaga (Tilia OÜ; RMK Tartu Puukool).

2011. aasta Tartu linna jõulupuu toodi Tartu maakonnast Haaslava vallast.

Telliti Tartu „Kaunis Kodu“ tunnusmärgi teostus. Viidi läbi kaunimate kodude konkurs, mille tulemusel linn tunnustas 8 majaomanikku/esindajat tähelepanuväärselt kauni kinnistu eest. Konkursil hinnati heakorda, haljastust ja tervikmuljet koos hoonetega.

Muu keskkonnakaitse

Olulisemad tegevused

OÜ Tartu Keskkonnauuringud määrasid linna välisõhus lämmastikdioksiidi kontsentratsioone. NO₂ kõrgeimad kontsentratsioonid fikseeriti Võru–Aardla ristmikul, Narva mnt–Puiestee ristmikul, Riia–Vabaduse ristmikul, Riia–Kastani ristmikul, maaliinide bussijaamas, Kroonuaia–Jakobi ristmikul, Eedeni kaubanduskeskuse ees ning Lai–Vabaduse ristmikul.

Osalus projektides

Osaleti seitsmes väikeprojektis. Viidi läbi jõulukuuskede kogumise ja tuleskulptuuride valmistamise ning õpilaskonverentside korraldamise projektid. Toetati arukat kütmist propageerivat projekti ja heategevusüritust “Raadi järv puhtaks”.

• ELAMU- JA KOMMUNAALMAJANDUS

Linnavalitsuse bilansis oli 2011. aasta lõpu seisuga 262 hoonet, mille kogupindala koos eluruumide ja mitteeluruumidega moodustas 379 260 m².

2011. aastal suurenes võrreldes 2010. aastaga sõlmitud äriruumide lepingute arv kahe võrra. Enampakkumisi üürnike leidmiseks toimus 7 korral, millest 5 nurjusid ja 2 osutusid edukaks. Enampakkumiste ebaõnnestumine oli tingitud raskest majandusolukorrast, mille tõttu olid paljud üürnikud otsustanud oma tegevuse lõpetada või liikuda teistele üüripindadele. 2011. aastal korraldatud enampakkumistel kujunes üürihind väiksemaks, kui varasematel aastatel. Selleks, et leida vabadele pindadele kasutajaid oli linnavalitsus mitmel korral sunnitud alandama üüri alghinda.

2011. aasta lõpu seisuga oli Tartu linnal 593 eluruumi, millest 308 asusid linnale kuuluvates majades, mille haldajaks oli Tartu Elamuhalduse AS. Ülejäänud 285 eluruumi asusid 143-s erinevas kortermajas, kus olid moodustatud kas korteriühistu, ühisus või oli määratud valitseja.

2011. aastal sõlmiti kokku 382 üürilepingut, sh sotsiaalüürilepinguid 352 (esmakordne üürileandmine 74, korduvleping 278), tavaüürilepinguid 22 (esmakordne üürileandmine 2, korduvleping 20) ning tasuta kasutamise lepinguid 8 korral. 2011. aasta lõpu seisuga oli Tartu linnale kuuluvatest eluruumidest asustamata 40 eluruumi ehk 7%.

2011. aastal jätkati sarnaselt 2010. aastale projekteerimise ja ehituse käigus suurema tähelepanu pööramist hoonete energiasäästlikule juhtimisele. Selleks kasutati hoonete automatiseerimist, millega suudetakse kiiresti ja operatiivselt reageerida kõikidele häiretele, mis süsteemis võivad esineda (erinevad avariid vms). Selle abil saab juhtida erinevaid ruumiplokke, nende kütet, ventilatsiooni, valgustatust vastavalt ruumide täitvusele (inimeste arvule, välistemperatuuridele) ja loomuliku valguse määrale, lugeda erinevaid lugemeid ja neid edastada võrguvaldajatele.

Investeeringud

Peamised investeeringu objektid 2011 aastal olid:

- Tamme staadioni tribüünihoone ehitamine;
- Veski spordi- ja puhkebaasi veevarustuse rekonstrueerimine;
- Lubja 7 sotsiaal-maja rekonstrueerimine ja sisustamine;
- Loomemajanduskeskuse hoonete Kalevi 15 ja 17 rekonstrueerimine;
- Descartes'i Lütseumi võimla pesu- ja riietusruumide rekonstrueerimine;
- Raatuse Gümnaasiumi sissepääsu rekonstrueerimine;
- Tartu Kutsehariduskeskuse autoerialade õppetöökoja Põllu 11 juurdeehituse alustamine;
- Anne Noortekeskuse projekteerimine;
- Tartu Loodusmaja projekteerimine;
- lasteaed Kannike avatäidete vahetamine;
- lasteaed Sass köögiroomide ventilatsiooni osaline rekonstrueerimine;
- CO₂ programmi objektid.

Tänavavalgustus

Olulisemad tegevused

Tartu linnas on valgustatud tänavaid 322 km (tänavate kogupikkuseks on 335,8 km). Lisaks on Tartusse ehitatud mitmeid kilomeetreid kergliiklusteid koos valgustuspaigaldistega.

Tartu linna valgustab umbes 1502 valgustit. Enamus neist on kaasaegsed kõrgrõhu Na valgusallikaga valgustid (üle 98%). Dekoratiivvalgustusena on enim kasutatud LED valgusteid. Valgustuse toiteks on paigaldatud 230 km õhuliine ja 124 km maa-aluseid kaabelliine.

2011. aastal alustati taotluse tegemist Majandus- ja Kommunikatsiooni ministeeriumi projektile, millega Tartu taotleb minimaalselt 1000 valgusti vahetamist uute elektronsüüte ja kellaplokiga valgustite vastu ning 1000 valgusti vahetamist LED valgustite vastu. Projektiga seoses on suheldud ka USA, Soome, Itaalia ning Eesti valgustite tootjatega.

Investeeringud

- 2011. aastal jätkusid koostööprojektid AS-ga Eesti Energia. Ühise projekti raames rekonstrueeriti Vana-Ihaste piirkonnas Elulõnga, Lõkketule, Metshirve, Põhjatamme, Männimetsa ja Kasesalu tänavate tänavavalgustus. Vahetati välja 1116 m õhuliini ning paigaldati pimedatesse kohtades 5 uut valgustit.
- Ehitati Raja tn pargi jooksuradade valgustus. Paigaldati 61 masti ja 1600 m õhukaabelliine.
- Molberti, Akvarelli, Pliatsi ja Pastelli tänaval vahetati välja valgustite toitekaablilõigud, mis ei vastanud nõuetele. Paigaldati 45 valgustile vajalikud individuaalsed kaitsmed.
- Jätkati Jaama tänavarenoverimist, mille käigus vahetati välja 16 masti ja paigaldati 728 m maakaablit.
- Telliti projekt õhuliinide vahetuseks lõigus Fortuuna tn – Pikk tn ning tehti ümberehitustöid.
- Kokku paigaldati koostöös AS-ga Eesti Energia 11 uut valgustit, 21 uut puitmasti, 1116 m isoleeritud õhukaablit ja 728 m maakaablit.
- Jätkus ülekäiguradadele erivalgustite paigaldamine. 2011. aastal valgustati 14 ülekäigurada. Alates 2006. aastast on Tartusse paigaldatud 119 ülekäiguraja erivalgustit (metallhaliidprojektorid).
- Emajõe kaldakindlustuse projekti raames valgustati jalgteel Võidusillast kuni Turu sillani. Ehitustööde käigus püstitati uus tänavavalgustuskilp (nr 153 Pärna), millest saavad toite Emajõe-äärne jalgteel ning Fortuuna ja Pika tänavavalgustus.
- Jätkus ka vanade ja rikutega telemeetriaseadmete väljavahetamine valgustuskilpides. Uued seadmed edastavad arvutisse kiiremini ja kvaliteetsemalt andmeid.
- Kokku paigaldati 2011. aastal koostöös teedeehitusega 64 uut valgustit ja 1,8 km toitekaablit.

Tartu linn tarbis linna valgustusvõrgust 2011. aastal 7,53 milj kWh elektrienergiat. Päevase elektrienergia osakaal oli 32% ja öise 68% kogu tänavavalgustuse poolt tarvitatud elektrienergiast. Päeval tarvitati elektrienergiat 2,41 milj kWh ja öösel 5,03 milj kWh. Võrreldes 2010. aastaga tarvitati elektrienergiat 0,73 milj kWh rohkem. Suurem energia kulu tekkis valgustuse pikemaajalisel põlemisel maist augustini pimedal ajal.

Olulisemad arengusuunad 2012. aastal:

- Jätkatakse koos Eesti Energia Jaotusvõrgu OÜ-ga Rukki alajaama piirkonna ja Jaama tänav (Roosi-Raatuse tänav) valguspaigaldiste renoveerimist.
- Jätkatakse telemeetriaseadmete väljavahetamist valguskilpides koos uue valgustusprogrammi väljatöötamisega, kus kasutatakse vabavara ja koondatakse kolmes serveris olev tarkvara ühte serverisse.

- Elektrikulude kokkuhoidmiseks seatakse uued valgustuse tingimused, mille puhul valgustid peavad olema varustatud elektroonilise süütme ja kellaplokiga, mille abil väheneb öisel ajal tarbitav energiahulk kuni 40% võrreldes tavarežiimil tarbitava võimsusega.
- Plaanis on muretseda uued jõulukaunistused, sest mitmed jõulukaunistused on aja jooksul amortiseerunud või lõhutud.

Kalmistud

Asutuse „Kalmistu“ haldusalas on 5 kalmistut üldpindalaga 77,6 ha. Hauaplatse on ca 30 000, matusekohti ca 90 000 ning hooldatavaid teid ca 52 km. 2011. aastal toimus kalmistutel 1042 matust, neist 597 urnimatust, mille osakaal kasvab pidevalt.

Olulisemad tegevused

Kevadel ja sügisel kasutati 29 töötu abi kalmistute aedade korrastamisel. Puiestee ja Vanausuliste kalmistule ehitati 204 meetrit uut aeda. Neid töid jätkatakse ka 2012. aastal. Töötud tegid kalmistutel tööd kokku 2535 tundi, millest 1755 tundi olid heakorratööd. Heakorratöödel osalesid ka Tartu Vangla kriminaalhoolduse poolt saadetud ühiskondliku kasuliku töö tegijad ja inimesed Vaimse Tervise Hooldekeskusest. 2011. aastal osteti liisitud traktor ning Tuigo kalmistule maastikusõiduauto ATV.

• **TERVISHOID**

Tartus on heal tasemel esmatasandi tervishoid, eriarstiabi, aktiivravi, hooldusravi, sotsiaalhoolekanne, sotsiaalkindlustus ja tööhõive, mis tagavad Tartu elanikele tervise- ja sotsiaalprobleemide lahendamise, tervise hoidmise ja taastamise ning toimetuleku. Elukvaliteet, hoolitsus ja osalemine ühiskonnaelus püütakse võimaldada igale linnaelanikule.

Olulisemad tegevused

Toetati kodustele voodihaigetele hooldus- ja põetusvahendite ostmist, ravikindlustusega hõlmamata tartlaste ravikulude katmist, koduõendusteenust, esmatasandi tervishoiu, sh koolitervishoiu, hooldusravi ja perearstiabi tegevust ning koolitust. Doteeriti Tartu linna elanike hospitiitteenust ning hooldusravi voodipäevi SA Tartu Ülikooli Kliinikumi Spordimeditsiini- ja taastusravi kliinikus ning laste ja noorte kuni 19. aastaste vältimatu abi visiitdasi SA Tartu Ülikooli Kliinikumis.

Toimus 0-8 aastaste laste ning 65 aastaste ja vanemate elanike aktiivne tervisekontroll ning 20-23 aastaste tartlastest harrastussportlaste tervisekontroll. Tartu linna lasteaedade vanema rühma laste seas viidi läbi hambumusanomaaliade hindamine ning õpetati lastele suuhügieeni. Tartu linna kõrgkoolides toimus aktiivne testimine ja nõustamine sugulisel teel levivate haiguste (hepatiitidid, HIV, süüfilis) osas. Aura veekeskusesse paigaldati elustamisaparaat.

Osalus projektides

Osaleti SA Tartu Ülikooli Kliinikumi Lastefondi projektis „Kogemusnõustamine Tartu Ülikooli kliinikumis“ ning projektis „Tervislike valikute toetamine Tartu linnas“. Korraldati erinevaid terviseedenduslikke üritusi: tervishoiu aastakonverentsi VIII „Tervishoid Tartus“, Tartlaste tervisekampaniat „Jalgsi tervise nimel, tervisekonverentsi „Noorte tervis ja noored tervisest“, Tartu linna tervisepäeva, tervist edendavate võrgustike (koolide, lasteaedade ja töökohtade) arendamist ja koostööseminare.

Tervist edendavate projektide raames toetati elanike terviseteadvitusi, seksuaalsel teel levivate haiguste ennetusi, sõltuvushaiguste ennetusi, südame- ja veresoonkonnahaiguste ennetusi, vigastuste ennetusi ning vaimse tervise ennetustegevusi.

Olulisemad arengusuunad 2012. aastal

Tartlastele osutatakse jätkuvalt tasuta statsionaarset hooldusravi, sest toetus teenusele suurenes 2012. aastal. Parandatakse ja arendatakse edasi statsionaarse hooldusravi kvaliteeti ja vajadusel suurendatakse ka mahtu.

• VABA AEG JA KULTUUR

Tartu on püstitanud eesmärgi olla Eesti kultuuri keskus ning saada sügavate traditsioonidega avatud ja arenevaks kultuurilinnaks. Linn, kus kultuuri loomiseks, kogemiseks ja edasikandmiseks on loodud head eeldused. Ergas kultuurielu kujundab professionaalsetele loojatele stimuleeriva ja soodsa tegevuspinnase. Linnavõim teadvustab endale ja linlastele kultuuri ja spordi väärtusi, investeerides kultuuri- ja spordialasesse tegevusse, organisatsioonidesse, infrastruktuuri ja koolitamisesse.

Linna eelarvest finantseeriti 9 linnavalitsuse hallatavat asutust, toetati 9 erahuvikooli, kahte täiskasvanute koolitusasutust, noortega tegelevaid spordi- ja huvialaklubisid, noortelaagreid, kultuuriühinguid ning kultuuri-, noorsoo- ja spordiprojekte.

Huviharidus

Linna huvikoolid

Linnale kuulub kolm huvikooli – lastekunstikool ja kaks lastemuusikakooli, mille eesmärgiks ja tähtsamaks ülesandeks on laste kunsti- ja muusikaalase loomevõime avastamine ning andekate ja võimekate õpilaste suunamine muusika ja kunstiga seotud elukutse valikule. Põhiõppest võttis osa keskmiselt 775 õpilast, ettevalmistus- ja vabaklassi õppes 188 õpilast. Suurema konkursiga erialad olid klaver, kitarr ja löökpillid. Järjest rohkem tundi huvi ka vabaklassis õppimise vastu.

Lastekunstikoolis arendati vabaõpet, toimusid õppekavade uuendamised, kunstikoolide rahvusvahelised vahetus- ja ühishäitused, kohtumised kunstnikega jne.

Muusikakooli keelpilliorkester osales 2011. aasta mais Põhjamaade sõpruslinnade kokkutuleku noorteprogrammis, mis päädis kontsertetendusega ENCOUNTERS. Sümfoniettorkester esines VIRU KATUSEKINOS ning Noorte Laulupeol MAA JA ILM. Akordionistide orkester „Unisoon“ osales 6.-16. septembrini 2011 toimunud Eesti Kultuuripäevadel Krimmis, tähistamaks 150. aasta juubelit eestlaste asumisest Krimmi. Lisaks osaleti Eesti Muusikakoolide Liidu poolt korraldatud vabariiklikel konkurssidel.

Erahuvikoolid

Üheksa erahuvikooli said toetust 128 õpilasele tantsualaseks koolituseks, 171-le õpilasele muusikaliseks koolituseks, 602-le õpilasele loodus- ja keskkonnaalaseks koolituseks ning 243-le õpilasele muude erialade koolituseks.

Täiskasvanute huviharidus

SA Tartu Rahvaülikool pakub loovus- (kunst, tekstiil, lilleseade, muusika), keele- ja üldharivat vabahariduslikku täienduskoolitust. Koolituses osales 5508 huvilist.

MTÜ Tartu Vene Kultuuri Rahvaülikooli tegevuse põhirõhk oli suunatud eesti keele õpetamisele algajatele ja edasijõudnutele. Turundustegevuses tehti koostööd ERR Raadio 4 uudisteprogrammiga, reklaamides rahvaülikooli loengute teemasid. Kursustel osales 45 kuulajat.

Osalus projektides

Lastekunstikool osales *Comeniuse* elukestva õppe programmi projektis “*IDEALaboratories: kuidas integreerida kaasaegset kunsti ja kunstiõpet?*”. Kolmeaastases (2010–2012) projektis osalevad partnerkoolid on pärit Lätist, Soomest ja Portugalist. Projekti eesmärgiks on ideede ning parimate kogemuste vahetamine kunstihariduses, kaasaegse kunsti kuumade teemade toomine koolitundidesse, kunstiõpetuse õppekavade ning kunstiõpetuse metodoloogia arendamine. 2011. aastal korraldati nii õpilastele kui ka õpetajatele õpitubasid Eestis, Soomes ja Portugalis.

2011. aastal kaasfinantseeris Tartu linn partnerina arendusprojekti „*Adult Education as individual, regional and crossborder catalysts - LEMON*“ 3835 euro ulatuses. Projekti raames arendatakse koolitusvõimalusi täiskasvanutele uute kursuste ja õppeprogrammide loomisega.

Noorsootöö

Noorsootöö valdkonnas jätkati 2011. aastal uue Anne Noortekeskuse hoone loomisprotsessiga. Regulaarselt toimusid noortekeskuste esindajate kohtumised, arendati edasi noorsootöö turundustemaatikat, sh korraldati turundusteemaline aastaseminar „Kuumad toolid ja kohtumine kogukonnaga“. Jätkusid koostöökohtumised rahvusvahemustest noorteliidrite ja noortega töötavate spetsialistidega, mille tulemusena hakati välja töötama eesti-vene noorte ühist omaalgatusliku projekti. Eestis esmakordselt tähistatava noorsootöönädala raames toimus Tartus mitmeid üritusi, mis pakkusid võimalust avastada noorsootöö mitmekesisust ja väärtust.

23.-29. mail 2011. aastal toimus Tartus Põhjamaade sõpruslinnade kokkutuleku noorteprogramm. Üritusel osales 51 noort võimlejat ja muusikut ning noortejuhti Uppsalast, Hafnarfjörðurist, Hämeenlinnast, Frederiksbergist ja Baerumist. Lisaks võttis programmist osa 30 Tartu noort. Nädala jooksul toimusid treeningud ja proovid, mis kulmineerusid kontsert-etendusega „Kohtumised“ teatris „Vanemuine“. Vabaajaprogrammi raames toimus tutvumisõhtu, ekskursioon Tartus, külastati Värska loodus- ja kultuuriväärtusi, sõideti lodjaga Emajõel, vaadati 4D filme jms.

Linnale kuulub kaks huvialaasutust: Anne Noortekeskus ja Lille Maja.

Anne Noortekeskuse tegevusvaldkondadeks on multimeedia, seikluskasvatus, noorteinfo ja –ettevõtlikkus ning avatud noortetuba. 1. septembril toimus tarkusepäeva üritus „Targaks Tartus“ ja 1. juunil lastekaitsepäeva üritus „Linnatäis lapsi ja vanemaid“. Suursündmustena toimusid koolinoorte moekonkurss Moeke, Noorte Amatöörfilmifestival NAFF ning Suur seikluspäev „Metsaseiklus“. Moekonkurss Moeke oli väga edukas – töötubades osales ja kollektsoonidega esines kokku 275 noort. Noorte Amatöörfilmifestivalile NAFF laekus 30 filmi 120-lt noorelt. Koos VAT Teatri foorumgrupiga korraldati Eesti III foorumteatrite

festival, mis tõi Tartusse foorumteatruhuvilisi üle Eesti. 2011. aasta lõpul alustati multimeedialabori tehnikapargi uuendamist, mis avatakse noortele 2012. aasta veebruaris.

Lille Maja tegevusvaldkondadeks on kultuur ja loovus, terviseedendus, töökasvatus ning ettevõtlikkus. Lille Maja 2011. aasta üheks olulisemaks erinevuseks võrreldes 2010. aastaga oli suurem töö noortega väljaspool noortekeskust erinevate interaktiivsete õpitubade näol ning uue koostööpartneriga OÜ Wild Grupp suusõnalise kokkuleppe sõlmimine nii koostöö kui ka sponsoriks olemise osas.

Noortekeskused on olnud edukad lisaraha taotlejad. Kõikide projektide eelarved sisaldavad lisaks Tartu linna poolsele finantseerimisele ka toetusi Haridus- ja Teadusministeeriumilt, sihtasutuselt Archimedes, Tartu Kultuurkapitalilt ning Eesti Kultuurkapitalilt, kokku 52 377 eurot, mis moodustas 16% huvikeskuste eelarvest.

Noorteühingud

Linna poolt toetati kolme noorteühingu tegevust, kuhu kuulus 332 noort, kuid tegevustesse kaasati ka ühingutesse mittekuuluvaid Tartu linna noori, keda oli üle 4000.

Noortelaagrid

Toetati 2617 noore osavõttu 28 mittetulundusühingu poolt korraldatud laagris ning 304 noore osalemist kolmes linna munitsipaalasutuse poolt korraldatud laagris. Kokku toetati 2921 noort. Toetused jagunesid järgmiselt: vaba aja laagrites osales 2297, vähekindlustatud perede laste laagrites 234 ning töökasvatustlikes laagrites 390 noort.

Huviringid, avatud noortekeskused

Linn toetas 2011. aastal 37 noorte huvitegevuse ühingut, toetatud noorte arv oli 1589. Huviklubis käija pearaha arvestuslikuks määraks oli 76 eurot. Lisaks sai 27 ühingut saavutustoetust vahemikus 32-192 eurot. Linnaeelarvest toetati kolme avatud noortekeskust. Suurem osa toetusest läks ruumide majandamiskuludeks. Aastas osales noortekeskuste tegevustes kokku 2284 noort. Väljaspool noortekeskusi võttis keskuste poolt korraldatud sündmustest osa 8000 noort. Ülelinnaliste ürituse korraldustoimkonda kuulusid paljud haridus-, kultuuri- ja noorsootöösasutused ning üritustel osales ligikaudu 14 700 huvilist.

Osalus projektides

2011. aasta noorsootööprojektide eelarvest toetati 46 projekti, millest ulatuslikumad oli linna huvialakeskuste poolt korraldatud ülelinnalised maineüritused: ekstreemspordifestival "*Extreme BATTLE 2011*" ning 11. rahvusvaheline tänavatantsufestival "*Battle of EST 2011*".

Investeeringud

2011. aastal jätkusid eeltööd Anne Noortekeskuse uue hoone rajamiseks. Koostati kaks ehitusprojekti, millest üks oli täisruumiprogrammiga ja teine vähendatud mahus. Vähendatud mahus projekt esitati arhitektuuri ja ehituse osakonnale ehitusloa saamiseks. Jätkati Tartu Loodusmaja projekteerimistöödega.

Olulisemad arengusuunad 2012. aastal

2012. aastal jätkab Anne Noortekeskus erinevate multimeediaga seotud tegevuste pakkumist, olles multimeedia-alase teadmise ja tehnika ressursikeskuseks Tartus. Parendatakse koostööd

koolide, Annelinna elanike ja korteriühistutega ning soovitakse muutuda seeläbi omamoodi kogukonnakeskuseks.

2012. aastal jätkab Lille Maja erinevate rakendusteatri vormide (improteatri, foorumteatri) kasutamist noorsootöös ning arendab koostööd koolidega, et toetada üldhariduskoolide riiklikku õppekava väärtuskasvatuse osas.

“Tartu linna kultuuri, spordi ja noorsootöö tegevuskava aastateks 2011-2013” sätestab noorsootöö valdkonna prioriteetideks noorsootöö teenuste arendamise ja kvaliteedi parendamise, noorsootöömeetodite ja -keskkondade arendamise, noorte suurema kaasamise ja osalusdemokraatia tugevdamise, noortega dialoogi tugevdamise ja infovõrgustiku tõhustamise ning koostöö arendamise valdkondadeüleselt nii kohalikul kui ka rahvusvahelisel tasandil.

Kultuuritöö

O. Lutsu nimelise Linnaraamatukogu alla kuulub keskraamatukogu, kolm harukogu, milleks on Annelinna, Tammelinna, Karlova–Ropka harukogud, ning kaks statsionaarset laenutuspunkti. Koduteeninendus hõlmas 2011. aastal 70 lugejat.

Olulised tegevused

- 2011. aastal valmistati ette ja alustati kogu raamatukogu fondi inventuuri, milleks vajalik tarkvara valmistati ette raamatukogu infotehnoloogia teenistuses. Aasta lõpuks koostati teavikute nimekirjad ning inventuuri aktid. Järgnevad tegevused, milleks on kustutamine ja fondi ümberhindamine, jäävad 2012. aastasse.
- Olulise uuendusena alustati Tartu Linnaraamatukogus (siiani ainsana Eesti rahvaraamatukogudest) kaardimakse kasutamist teenuste eest tasumisel. Selleks korraldati vähempakkumine ja sõlmiti leping Swedbankiga. Aasta jooksul tasuti kaardiga pisut üle 3000 euro, mis moodustab ligikaudu kümnendiku omatulude laekumisest.
- Märtsis alustati e-raamatute ja lugerite laenutamist. Raamatukogu ostis 7 e-raamatu lugerit ja valmistas ette teatud hulga e-raamatuid autoriõiguse alt vabast eesti klassikast (Tammsaare, Kitzberg, Bornhöhe jt). Märtsist detsembrini laenutati lugereid kokku 137-l korral. Koostöös Kirjandusmuuseumiga on ettevalmistatud 26 e-raamatut. Lugerite laenutamine sai ulatusliku meediakajastuse ja raamatukogu töötajad käisid vastavat kogemust tutvustamas aasta jooksul mitmes Eestimaa raamatukogus.
- Lisaks traditsioonilistele Prima Vista kirjandusfestivalile, vene kirjanduse nädalale, eesti lastekirjanduse päevale, raamatukogu sünnipäeva üritustele ning täiskasvanud õppija nädalale, toimus raamatukogus väiksemaid kohtumisi, raamatututvustusi ja koolitusi, kokku 521 sündmust enam kui 13 000 osavõtjaga. Lisaks toimus raamatukogus 99 näitust.
- Raamatukogu jätkas osalemist sotsiaalvõrgustiku suhtlusportaalides. Lisaks *Facebookile*, kus raamatukogul oli juba üle 600 „sõbra“ ehk pideva jälgija, suheldi lugejatega ja kolleegidega erinevates blogides: Kirjandusveeb, Nädala autor, luuleleid, Lugemissoovitused, *Literaturnõi portal*, filmiblogi, aiablogi, lemmikloomablogi, raamatukoguhoidja blogi, mida on aastas kokku vaadatud ligi 150 000 korral.
- Aasta jooksul toimus pidev töö infosüsteemide kolmeetapilise etalonturbesüsteemi (ISKE) rakendamiseks. Koostati ülevaatlik dokument “Tartu Linnaraamatukogu infosüsteemi kasutamine” ning seda tutvustati raamatukogu töötajatele. ISKE

meetmete kaardistamisest lähtuvalt toimus infopäev infoturbe teemadel. ISKE lõplik rakendamine on 2012. aasta üks tähtsamatest ülesannetest.

Võrreldes 2010. aastaga vähenes laenutuste arv 1,4%, külastuste arv 5,0%, kuid lugejate arv kasvas 1,7%. Üldine laenusnumbrite alanemine tulenes sellest, et uute raamatute ja muu materjali ostmistase on pidevalt alla nõudlustaseme. Lugejad on küll üha paremini õppinud kasutama erinevaid laenusvorme, kuid see ei ole olnud piisav laenusvorme näitajate kasvuks.

Aasta jooksul soetati 7757 erinevat raamatut (2010. aastal 7696).

Investeeringud

Tasuti 5851 eurot väikebussi kasutusrenti, millest intressid moodustasid 187 eurot. Raamatukogubussi töögraafik järgib põhimõtet, et raamaturinglus harukogude ja peamaja vahel töötaks sujuvalt. Koduteeninduse piirkonnad on jagatud neljaks ja igal kolmapäeval teenindatakse erinevat piirkonda.

Olulisemad arengusuunad 2012. aastal

Raamatukogu kasutust jälgitakse pidevalt, et leida üles kitsaskohad, mis takistavad lugejate paremat teenindamist. Laiendatakse e-raamatute laenusi ning jätkatakse koostööd teiste raamatukogudega skaneerimaks ja konverteerimaks aasta jooksul minimaalselt 30 raamatut ning leitakse võimalusi laenutada ka kommertsiaalselt toodetud e-raamatuid. 2012. aasta on Eesti filmi 100 aastapäev. Sellega seoses korraldab raamatukogu näitusi, filmiseansse ja kohtumisi filmiloojatega. Kõik sündmused toimuvad tihedas koostöös teiste kultuuriasutustega. Toimuvad ettevalmistused raamatukogu 100. aastapäeva tähistamiseks 2013. aastal. Viiakse lõpule raamatukogu inventuur ja võimalusel hinnatakse raamatufond ümber.

Tiigi Seltsimaja eesmärgiks on rahvakultuuri edendamine ja tutvustamine ning võimaluste loomine rahvakultuuriga tegelemiseks. Asutus koordineerib ja nõustab nimetatud valdkonna kultuuriühenduste tegevust ning on üle-Eestiliste rahvakultuurialaste keskseltside esindajaks Tartu linnas. Tartlastele pakutakse mitmekesiseid võimalusi vaba aja kultuuriliseks veetmiseks, korraldades erinevaid üritusi ja üürides ruume isetegevuskollektiivide tegevuse läbiviimiseks.

Seltsimaja töötajate oluliseks tööülesandeks on lisavahendite hankimine kultuurkapitalilt, ministriumidelt ja erasektorilt. Kokku laekus 2011. aastal projektitoetusteks 30 883 eurot, milledest suuriem oli Eesti Laulu- ja Tantsupeo sihtasutuselt laulu- ja tantsupeo MAA ja ILM transpordikuludeks.

Tähtsal kohal on Tiigi Seltsimaja tegevuses ka Tartu linna tellimuste täitmine kultuuriprogrammide tootmisel. Suurüritustest olid kaalukamad Emajõe festival, Lõuna-Eesti Meestelaulu päev Tartu Ülikooli aulas, Alo Ritsing 75, Tartu linna päev, linnaosade päevad, Jõululinn Tartu 2011 märksõnaga "Kohtume kuuse all", Raekoja platsil toimunud Tartu talvine tantsupidu, mudilaste teatripäev „Teater algab lasteaiast“ ja Villa päevad Tiigi Seltsimajas.

Tiigi Seltsimajas käis aasta jooksul harjutamas 29 taidluskollektiivi kokku ca 700 osavõtjaga. Lisaks isetegevuskollektiividele kasutati Tiigi Seltsimaja ruume loengute, seminaride, koosolekute, salongiõhtute, kontsertide ja teiste ürituste läbiviimiseks 108 korral.

Tiigi Seltsimaja poolt esitatud esildiste alusel said Eesti ja Tartu Kultuurkapitalide stipendiumi üle 40 kultuuriinimese kogusummas 4000 eurot. Lisaks saadi märkimisväärses ulatuses mentorkoolituse toetusi Tartu koorijuhtidele, puhkpillidirigentidele ja tantsujuhtidele.

Muuseumid

Juhtimaks tähelepanu Tartu mäluasutustes talletatud rikkalikule kultuuripärandile, toimus 2010. aasta lõpul „Tartu muuseumide võtmelugude konkurs“, mille korraldamist toetas AS Kaleva Travel, kes lähetas võidutöö autorid auhinnareisile 2011. aasta kevadel Euroopa 2010. aasta muuseumisse, Saksamaal asuvasse Stralsundi okeanograafiamuuseumi Ozeaneum. 2011. aastal andis Tartu linnavalitsuse kultuuriosakond koostöös Tartu Linnamuuseumiga laekunud konkursitööde põhjal välja Tartu muuseumide ajalugu ja varamuid ning ühe valikulist museaali tutvustava trükise "Tartu muuseumide võtmelood".

Tartu Linnamuuseumi koosseisu kuuluvad muuseumi peahoone ja 4 filiaali: Laulupeomuuseum, O. Lutsu majamuuseum, 19. saj. Tartu linnakodaniku muuseum ja KGB kongid. Lisaks linna hoonetele kasutab muuseum ka AS Colordialt üüritud lisapinda suuremõõtmeliste museaalide hoidlana ning Tartu Ülikoolilt Lossi tänava õppehoones üüritud arheoloogiakogu hoidlat.

Muuseumi kui kaasaegse mäluasutuse põhitegevuseks on kollektsioonil põhinev teadus- ja arendustegevus, mille tulemused leiavad väljundi näituste, trükiste, konverentside, loengute vormis ning pedagoogilises töös ja meelelahutuslikel üritustel. Tartu Linnamuuseumi tegevuse aluseks on Tartu ajalugu ja arengut kajastav esemeline ning arhiivi- ja fotokollektsioon.

Muuseumi teadurid on esinenud teaduskonverentsidel, avaldanud nii teaduslikke kui populaarteaduslikke ja ülevaateartikleid nii Eesti kui ka välismaa teadus- ja populaarteaduslikes väljaannetes. Muuseumi aastaraamat, mida on viimastel aastatel uuendatud nii sisult kui vormilt, on pälvinud professionaalsete uurijate tunnustuse. 2011. aastal ilmunud aastaraamatus on kajastatud muusikaajaloolase Alo Põldmäe, professor Aivar Kriiska jt. Tartu Ülikooli teadustöötajate artikleid.

Muuseumi teadurid esinesid väljaspool Eestit toimunud rahvusvahelistel teaduskonverentsidel 6 ettekandega, Eestis 4 ettekandega ja 13 loenguga. Teadusväljaannetes publitseeriti 2011. aastal 8 artiklit ja populaarteaduslikes väljaannetes 11 artiklit. Muuseumis koostati aastaraamat nr 17 ja sisukas keskaegset kõrtsielu tutvustav kataloog "Poriveski kõrts".

Muuseumi kogu suurus 2011. aasta lõpu seisuga oli 141 332 ühikut. 2011. aasta jooksul suurenesid kogud 3091 ühiku võrra. Infosüsteemi MuIS'i sisestati 5917 museaali kirjet. 2011. aasta lõpu seisuga sisaldus üleriigilises museaalide infosüsteemi MuIS andmebaasis kokku 49 386 kirjet, mis moodustab 35% kogude üldarvust. Konserveerimistööd viidi läbi ajaloolises kogus, kunstikogus ja arhiivmaterjalide kogus kokku 1310 ühiku/säiliku osas.

2011. aastal korraldati 13 näitust, millest 6 olid muuseumi poolt koostatud ja 7 sissetoodud näitused. Olulisemaks näituseks linnamuuseumis oli 2011. aastal keskaja kõrtsikultuuri tutvustav näitus "Poriveski kõrts", kus eksponeeriti arheoloogilisi leide Tartu Linnamuuseumi, Pärnu Muuseumi, Viljandi Muuseumi ja Eesti Ajaloomuuseumi kogudest. Näitus pälvis Eesti muuseumide aastakonkursil peaauhinna ehk Muuseumiroti Eesti muuseumides toimunud ajutiste näituste kategoorias.

Toimus rahvusvaheline konverents “Kommunistliku režiimi kuritegudele ja vastupanuvõitlusele keskenduvad muuseumid Ida-Euroopas. 20 aastat pärast Nõukogude Liidu lagunemist”, millega tähistati KGB Kongide Muuseumi 10. aastapäeva.

Aasta jooksul korraldati 54 erinevat üritust (perepäevad, vanaaja mängude päev jms) ja lisaks veel 205 pedagoogilist üritust (muuseumitundi, giiditundi, töötuba). Osaleti 10 ülelinnalise ürituse läbiviimisel, millest olulisemad olid linnaosade päevad (Ülejõe, Tammelinna, Tähtvere), Jõululinn Tartu, Hansapäevad, Teadlaste öö, Muuseumiöö, Lastekaitsepäev.

Tartu Linnamuuseumi külastati 2011. aasta jooksul 28 678 korral, sealhulgas Lauupeomuseumi 10 500 korral, mis oli 2171 külastust rohkem kui 2010. aastal.

Tartu Mänguasjamuuseumi põhieesmärgiks on koguda, säilitada ja tutvustada mänguasjakultuuriga seotud materjale.

2011. aastal saavutas muuseum külastajate arvu ja omatulude suuruse poolest rekordi, jõudes oma näitajatega suurte muuseumide kõrval Eesti muuseumide TOP 10-sse. Tartus on mänguasjamuuseum muutunud üheks tõmbenumbriks nii kohalikele peredele vaba aja veetmise kohana kui turistidele atraktsioonina. Tänu muuseumi koostööle teatriga Vanemuine on jätkuvalt tõusnud ka Teatri Kodu tuntus ning populaarsus. Kvaliteetsed ja regulaarselt toimuvad lasteetendused, lastestudio üritused ning korralik klienditeenindus on Tartule kaasa toonud väikelastele ja nende peredele mõeldud kultuurikeskuse.

2011. aastal suurenes ka pedagoogiliste programmide tellijate hulk ja osalejate arv, seda tänu kaks korda aastas korraldatud õpetajate teabepäevadele ning regulaarsele ringitegevustele laste teatristudio ning väikelaste ringide näol. Samuti korraldati ja uuendati lasteaiastele ja kooliõpilastele suunatud pedagoogilisi programme ning värskendati trükiseid.

Korraldati 25 näitust, nendest 6 välisnäitust, millest 2 olid välismaal. Üritusi toimus 21, nendest 7 koostöös teiste organisatsioonidega. Teatri Kodus toimus 111 etendust, keskmine vaatajate arv etendustel oli 75 inimest. Muuseumi pedagoogid viisid läbi 72 muuseumitundi ja 30 meisterdamiskursust, juhendasid 86 korda ringitegevust ning 189 korda laste sünnipäeva või muu peo tegevusi. Giidiga ekskursioonid toimusid 84 korral eesti, 16 korral inglise ja 18 korral vene keeles.

13.-17. juunil toimusid Tartu Mänguasjamuuseumi teaduslikud välitööd Pärnus. Koguti mänguasja- ja lapsepõlveteemalisi mälestusi, infot ja esemeid, küsitleti inimesi ning tehti pikemaid intervjuusid. Tartu Linnamuuseumi aastaraamatus avaldati varahoidja Helena Graubergi uurimistöö tulemusena artikkel „Oskar Luik – rändkaupmehest suuräri omanikuks. Mänguasjade töökoda ja kauplus Tartus“.

Muuseumi kogudesse lisandus 1541 museaali, inventeeriti teaduslikult 1157 museaali ning teistesse muuseumidesse ja institutsioonidesse laenati ajutiseks kasutamiseks välja 129 eset (kogud+abifond). 2011. aasta lõpu seisuga oli mänguasjamuuseumi kogudes kokku 23 519 museaali (esemekogu 12 900, pildikogu 8732, teaduslik arhiivkogu 248, raamatukogu 1639) ning 1339 abifondi eset. 2011. aastal külastas Tartu Mänguasjamuuseumi 52 322 huvilist.

Olulisemad arengusuunad 2012. aastal

Edaspidi on oluline hoida külastajate arv püsiv ning püüda hajutada külastatavus erinevatele kuudele. Jätkuvalt on oluline sisult mitmekesise ja kvaliteetse programmi (üritused, näitused, etendused, pedagoogilised programmid, ekskursioonid jms) pakkumine ning turundus. Kuna

mänguasjamuuseum saab 2012. aastal 18-aastaseks, siis pühendatakse paljud muuseumi „täisikka jõudmise aasta” näitused ja üritused Eesti teemadele. Turunduses keskendutakse eelkõige siseturistidele, et teadvustada mänguasjamuuseumi olemasolu uutele põlvkondadele. Oluline on koostöö arendamine Jaani kultuurikvartalis ja teiste Tartu kultuuriorganisatsioonidega. 2012. aastal jätkub inventuur muuseumi kogudes ning remont- ja parandustööd muuseumi hoonete välisdetailidega, siseruumides ning muul inventaril, mis on aastate pikkuse kasutamise tagajärjel hakanud amortiseeruma.

Seltsitegevus

Huvitegevuse korraldamiseks rahvakultuuri valdkonnas eraldati kultuuriühingutele pearahatoetust 870 tartlase eest, sh 646-le osalejale vanuses 7-26 eluaastat ja 224-le vanuses 60 eluaastat ja vanemad.

Kokku toetati 52 rahvakultuurikollektiivi, mis tegutsesid 32 erineva juriidilise isiku juures. Pearaha arvestuslikuks suuruseks oli 70 eurot. Esinduskollektiivide aastane saavutustoetus (III aste) oli 508 eurot.

Tartu linna esinduskollektiivideks valiti Tartu Noortekoor, Tartu Ülikooli Akadeemiline Naiskoor, Tartu Poistekoor, Puhkpilliorkester Tartu, Big Band Tartu, Tartu Ülikooli rahvakunsti ansambel, Rahvatantsuansambel Tarbatu, Vilde Teater ning rahvamuusikaansambel Sireli.

SA Tartu Loomemajanduskeskuse ülesanne on julgustada loomeinimesi ettevõtlusega tegelema. Intellektuaalomandi müügil põhineva ettevõtluse arendamine loob Tartus uusi võimalusi loovisikutele ja oma ala spetsialistidele, mis omakorda mitmekesistab Tartu linna elukeskkonda.

Tartu Loomemajanduskeskus asub aadressidel Kalevi 13, 15 ja 17. Hooned on kasutusse võetud järk-järgult. Aasta lõpul sõlmis Tartu linn ja sihtasutus Tartu Loomemajanduskeskus üürilepingu Lutsu 3 ja Lutsu 5 ning Munga 6 asuvate kinnistute tasuta kasutusse andmiseks, lähtudes seejuures avalikust huvist. Lepingujärgselt on sihtasutusel kohustus täita välisprojektist "Antoniuse Gildimaja renoveerimine" tulenevaid kohustusi. Samuti tuleb jätkata ja edasi arendada senist "Antoniuse Õue" kultuurilist ja turismialast tegevust

Investeeringud

Tartu linna ja EASi toel renoveeriti Kalevi 15 hoone ning jätkati ehitustöid Kalevi 17 hoones. Tartu Loomemajanduskeskuse väljaarendamiseks saadi programmist Loomemajanduse tugistruktuurid toetust 202 618 eurot.

Kultuuriprojektid

Tartu mainesündmustena said 2011. aasta eelarvest toetust eelkõige suurfestivalid ning suuremad kultuuriasutused. Teiste seas olid olulisemateks muusikafestivalideks XV Rahvusvaheline Tartu Vanamuusika Festival, Festival Klaaspärlimäng, X Eesti Noorte Heliloojate Festival, Tartu Jazz- ja Rütmmuusika Festival IDEE Jazz, Jazzkaare kontserdid Tartus ning VII Tartu rahvusvaheline puhkpillifestival Mürtsub Pill. Filmisündmustest toetas Kultuuriosakond MTÜ Pimedate ööde filmifestivali korraldatud filmifestivale tARTuFF ja Tartu PÖFF.

Kirjandusvaldkonna suurim toetus läks kirjandusfestivalile Prima Vista ning kunstifestivalidest toetati Kaasaegse kunsti festivali ART IST KUKU NU UT, galeriidest toetati näituseprogrammi korraldamiseks Y galeriid ning Tartu Kunstimaja. Lavastuskunsti valdkonnas said programmi loomiseks toetust Tartu Uus Teater, Emajõe Suveteater. Kultuurikeskustena tegutsevatest ühingutest toetati Noor-Eesti Loomekeskust ning Genialistide klubi. Vabakondlastest toetati Supilinna Seltsi ning Karlova Seltsi tegevusi ning Tartu Tudengipäevade korraldamist. Interdistsiplinaarsete kultuuriprojektidena said toetust avangardkultuuri festival Eclectica ning kultuurileht Müürileht. Linnafestivalidest määrati kõige suuremad toetused SA Tartu Muusikafestivalile rahvusvahelise festivali Europeade (118 876 eurot) ning Tartu Hansapäevade korraldamiseks (59 438 eurot).

2011. aastal võõrustas Tartu linn Euroopa suurimat rahvakultuuri festivali Europeade, mille korralduslikuks organiks oli Tartu Linnavalitsuse korraldusega määratud Sihtasutus Tartu Muusikafestival. Festivalil osales 3860 inimest 27 riigist. Kaugeimalt tulijad olid Fääri saartelt, Gröönimaalt ja Küprosel. Suurim arv osalejaid saabus festivalile Lätist, Soomest ja Saksamaalt. Samaaegselt Europeadega toimusid Tartus traditsioonilised Hansapäevad, mis lisasid festivalile kesk- ja muinasaegset hõngu. Sündmused täiendasid külastajate poolest üksteist ning aitasid optimeerida festivalide kulusid. Korraldajate hinnangul külastas Europeade festivali ja Hansapäevi nelja päeva jooksul 80 000 inimest, ava- ja lõppkontserti Tartu lauluväljakul külastas kokku ca 10 000 piletiga vaatajat. Eesti Konjunktuuriinstituudi poolt korraldatud uuringu tulemusel mõjutasid üritused piirkonna mainet, kultuurialase tegevuse edendamist ja kultuuriturismi. Festival aitas kaasa elanike kultuurihuvi tõstmisele ning elavdas kohalikku majandust ja ettevõtlust.

Olulisemad arengusuunad 2012. aastal

“Tartu linna kultuuri, spordi ja noorsootöö tegevuskava aastateks 2011-2013” sätestab kultuuri valdkonna prioriteedid, milleks on olemasolevate toetusliikide analüüs ja uute toetusliikide ja kriteeriumite väljatöötamine (residentuur, galeriid, teatrid jms), festivalide ja sihtgruppide uuringud, vähemusrahvuste vajaduste ja ootuste väljaselgitamine, kultuuriakna uue kujunduse ja platvormi ning kultuurivaldkonna ressursside andmebaasi tegemine, ühisturunduse (Jaani kvartal, muuseumid, teatrid jms) korraldamine ja algklassidele kultuuriharidusprogrammi väljatöötamine.

Sporditöö

Noortesport

Tartu linna eelarvest toetati 60 noortesportiga tegelevat spordiklubi ja eraspordikooli, kokku 35 spordialal. Toetus jagunes 4600 õpilase vahel vanuses 7-19 aastat (võimlemises alates 5. eluaastast).

Tegevustoetuse suuruse määramisel ühe noorsportlase kohta võeti aluseks klubis tehtav töö, spordimeisterlikkus ja treenerite haridus ning kutsekvalifikatsioon. Maksimaalne toetus ühe õpilase kohta aastas oli 233 eurot. Andekate noorsportlaste toetust jagati 73 sportlasele vanuses 14-23 aastat. Toetuste suuruse määramisel võttis komisjon aluseks eelmisel hooajal saavutatud tulemusi rahvusvahelisel ja vabariiklikul tasandil.

Spordibaasid

Sihtasutus Tartu Sport haldab Tartu linnale kuuluvaid spordirajatisi, sh A. Le Coq Sport spordimaja. Vastavalt lepingule toetas linn 295 885 euroga spordirajatiste haldamist.

Osaühingut Lõuna Jää toetati 76 694 euroga, et saada tööpäeviti tasuta uisuaegu lasteaedadele ja koolidele kella 9.00 kuni kella 11.00-ni ning soodushindadega aegu (22.60 eurot/h) jääspordialadega tegelevatele noortesporti klubidele.

Mittetulundusühing Sõudmise ja Aerutamise klubi "Tartu" haldab rendilepingu alusel linnale kuuluvat sõudmise ja aerutamise keskust. Linna toetust 7669 eurot kasutati sõudebaasi töötajate personalikuludeks ja hoonete majandamiskuludeks.

Spordiklubi VELO toetati 1918 euroga, mida kasutati BMX sisehalli rajamise kaasfinantseerimiseks. 2010-2011 tehtud tööde käigus ehitati kolm rajamoodulit, sisustati jõutreeningute nurk, paigaldati ning seadistati stardivärvad. BMX hall avati 2011. aasta augustis.

Spordiprojektide eelarvest toetati 177 erinevat spordiüritust ja -projekti, millest kaalukamad olid maineüritused, traditsioonilised ja saavutusspordi üritused. Suuremad toetuste saajad olid Klubi Tartu Maraton üritused (5), Tartu Grand Prix tänavasõidus, Miss Valentine iluvõimlemises, Tallinn-Tartu GP, G. Sule Õhtumiiting ning Tammeka Cup.

Esindusvõistkondadest toetati Tartu Ülikool/Rock korvpallimeeskonda, Tartu Pere Leib võrkpallimeeskonda, Tartu Tammeka jalgpallimeeskonda ning Tartu Kalev/Välk jäähokimeeskonda.

Sporditöö valdkonnas alustati välisprojekti "Tervisespordi ja tervislike eluviiside edendamine Tartus, Pihkvas ja Valkas" ettevalmistustöödega. Tartu linn plaanib osaleda Eesti-Läti-Vene piiriüleses koostööprogrammis koos Pihkva linna Administratsiooni Spordi-, Kehakultuuri- ja Noorsookomiteega ning Valka Linnavalitsusega. Projekti eesmärgiks on oma piirkondades tervisespordi ja tervislike eluviiside harrastamise võimaluste analüüs sportimistingimuste parandamiseks. Toetust taotletakse Eesti-Läti-Venemaa piiriülese koostöö programmi alameetmest "Koostöö kultuuri, spordi, hariduse, sotsiaal- ja tervise valdkondades". Tartu linnale eraldatud toetus läheks dendropargi radade ja kunstlumetootmise süsteemi projekteerimiseks ning elanike hulgas uuringu läbiviimiseks tervisespordi harrastuse ja võimaluste kohta. Uuringu alusel saaks edaspidi dendropargi ala planeerida ning projekteerida.

Olulisemad arengusuunad 2012. aastal

"Tartu linna kultuuri, spordi ja noorsootöö tegevuskava aastateks 2011-2013" sätestab spordi valdkonna prioriteetideks treenerite kutsekvalifikatsiooni tõstmise ning tervisespordi suurema propageerimise läbi sarjade ja tervisespordiürituste, mis saab toimuda tänu headele sportimispaikadele rahvusvaheliste tiitlivõistluste Tartusse toomiseks, investeeringute suurendamisele tervisespordirajatiste ja Emajõe kallastadade kordategemiseks, spordirajatiste ning -klubide andmebaasi arendamiseks ja täiendamiseks.

• HARIDUS

Õppetöö kõrge kvaliteedi tagab lõimunud võrgustikupõhine haridussüsteem, millesse kuuluvad üld-, kutse- ja kõrgharidus ning mitteformaalne haridus. Munitsipaalõppeasutuste süsteemi toimimise põhieesmärgiks on kindlustada igale Tartus elavale lapsele võrdne haridusvõimaluste kättesaadavus kõigil haridustasemetel vastavalt laste võimetele. Soositakse eraharidusasutuste tegevust.

Alusharidus

Arengukavaliseks eesmärgiks on lasteaiakohtade tagamine kõikidele koolieelses eas olevatele lastele.

2011. aastal tegutses Tartus 30 munitsipaallasteasutust ja 7 eralasteasutust. Munitsipaallasteaedades käis 5080 last 253-s rühmas ja eralasteaedades 299 last 18-s rühmas (2010. aastal vastavalt 30 munitsipaallasteasutuses 4998 last 253-s rühmas ja eralasteaedades 276 last 17-s rühmas). Aalates 01. juulist alustas tegevust OÜ Väike Karu eralasteaed Purpuri tänaval avades ühe rühma 20 lapsele. Tegevuse lõpetas 17. oktoobrist koolitusloa lõppemise tõttu 2-rühmaline MTÜ International School Tartu Rahvusvaheline Eralasteaed.

Koolieelse lasteasutuse seadusest tulenevalt on laste arv sõimerühmas kuni 14 last ja lasteaiarühmas kuni 20 last. Lasteasutuse hoolekogu ettepanekul on linnavalitsusel õigus suurendada laste arvu lasteaiarühmas kuni nelja lapse võrra, seega kuni 24 lapseni rühmas.

Hariduslike erivajadustega lastele oli avatud aasta lõpul 17 erirühma ja 14 sobitusrühma (2010. aastal vastavalt 17 ja 12). Vene õppekeelega tava- ja erirühmi töötas kuues asutuses kokku 31, sh lasteaias Mõmmik töötas vene õppekeelega lastele kaks eesti kümbaluskeele rühma.

Alates 2007. aastast toetab Tartu linn lapsehoiuteenust. Lapsehoiuteenus on lapsevanema töötamist, õppimist või toimetulekut toetav teenus, mille vältel tagab lapse hooldamise, arendamise ja turvalisuse lapsehoiuteenuse osutaja. 2011. aastal toetati 68 kehtivat tegevusluba omavat teenuse pakkujat. 2010. aastal oli neid 52 ehk lapsehoiuteenuse osutajate arv kasvas 16 võrra. Teenuse pakkujad jagunesid järgnevalt: 16 mittetulundusühingut, 19 füüsilisest isikust ettevõtjat, 31 osühingut, 1 vallavalitsus ning 1 kogudus. 2011. aastal oli lapsehoiuteenusel osalenud laste arv 973, keskmiselt rahastati aastas 410 last (2010. aastal vastavalt 630 ja 268), seega kasvas lastehoiuteenust saanud laste arv keskmiselt 142 lapse võrra.

2011. aastalarendati lasteaedade sisekeskkonda, rakendati sise- ja enesehindamissüsteemi, korraldati ainesektsioonide tööd. Haridus- ja Teadusministeeriumist eraldati vene keele õppeks palgavahendeid, lasteaiad ühinesid projektiga TAHTA ehk Tartumaa avalike hariduse tugiteenuste arendamisega, suurendati lapsehoiuteenuse toetusi ning investeringutoetuse eraldamisega soodustati eralasteaedade võrgu laienemist. Toimus Tartu linna ja maakondade lasteaedade tervisepäev.

Kitsaskohtadeks on jätkuvalt sõimekohtade nappus ning sellest tulenevalt suurem laste arv sõimerühmades võrreldes seadusega lubatavast. Lisaks ka osade lasteaedade sisekeskkonna (elektri- ja küttesüsteem, ventilatsioon, torustik jms) ning väliskeskonna (aknad, fassaad, välistrepid, katus, piirdeaed jms) kehv olukord.

Olulisemad arengusuunad 2012. aastal

Jätkatakse täiendavate rühmaruumide projekteerimise ning ehitusega (nn paviljonialuste kasutuselevõtt, Rukkilille lasteaija juurdeehitus, Kulli tänava lasteaed), jätkatakse lasteaedades siseremonditöödega, inventari väljavahetamisega, toimuvad personali koolitused (sh õpetaja abid), meeskonnakoolitused, õppekavade arendus, osaletakse projektides, arendatakse koostööd lapsevanematega ja huvigruppidega.

Põhi- ja üldkeskharidus, kutseharidus

Olulisemad tegevused

2011. aastal korraldati ümber Tartu Mart Reiniku Gümnaasiumi tegevus, mille tulemusena jätkas alates 01.08.2011 tegevust kaks eraldiseisvat kooli: Tartu Mart Reiniku Kool ja Tartu

Jaan Poska Gümnaasium. Aasta lõpul oli Tartu linnas kokku 19 päevase õppevormiga munitsipaalkooli, sh 4 põhikooli, 14 gümnaasiumi ja hariduslike erivajadustega lastele mõeldud Maarja Kool ning Täiskasvanute Gümnaasium.

2011. aastal oli planeeritud päevase õppevormiga munitsipaalkoolide keskmiseks õpilaste arvuks 11 492 õpilast, sh Maarja Kooli kahes lasteaiarühmas 8 last. Põhikooliklassides oli planeeritud klassitäituvuseks 21 õpilast ning gümnaasiumis 30 õpilast klassis. Aasta keskmiseks õpilaste arvuks päevase õppevormiga munitsipaalkoolides kujunes 11 508 õpilast (2010. aastal 11 622), vähenedes 114 õpilase võrra: põhikooliklassides 84 ning gümnaasiumiklassides 30 õpilase võrra.

2011. aasta keskmiseks klassikomplektide arvuks oli planeeritud 512 klassi (sh 2 lasteaiarühma). Alates 01. jaanuarist kuni 31. augustini oli avatud 512 (sh 2 lasteaiarühma) klassikomplekti ning alates 2011/2012 õppeaastast oli avatud päevastes munitsipaalkoolides kokku 536 (sh 2 lasteaiarühma) klassikomplekti. Keskmise klassikomplektide arv 2011. aastal oli 520 (2010. aastal 512), mis oli 8 klassikomplekti võrra suurem kui 2010. aastal. Klassikomplektide arvu kasv on tingitud Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 51 hariduslike erivajadustega õpilaste klassitäitumuse piinormi muutmisest. Võrreldes 2010. aastaga on suurenenud põhikooliklasside arv 10 klassi võrra, samas on vähenenud ühe klassi võrra gümnaasiumiklasside arv. Keskmiseks klassitäituvuseks kujunes 2011. aastal 22,1 õpilast klassis (2010. a 22,7), sh Maarja Kooli lasteaiarühmas 4 last, põhikooliklassides 20,2 õpilast ja gümnaasiumis 29,7 õpilast klassis.

2011. aasta lõpul õppis Tartu linna munitsipaalkoolides 9510 (2010. aastal 9525) Tartu linna õpilast ehk 82,8% päevakoolide õpilaste üldarvust (2010. a 83,2%). Pikapäevarühmades osales keskmiselt 1102 (2010. a 962) õpilast, võrreldes 2010. aastaga on osalus suurenenud 140 õpilase võrra. Keskmiselt õppis teistest omavalitsustest õppureid päevastes munitsipaalkoolides kokku 1998 t (2010. a 1910).

Tartu Kutsehariduskeskus

Tartu Kutsehariduskeskus (TKHK) on Eesti suurim kutse- ja täiendõppekeskus, mille põhitegevuseks on:

- võimaldada õpilastele kutseõpet põhihariduse baasil, kutsekeskharidusõpet, kutseõpet keskhariduse baasil ja kutseõpet koolikohustuse ega ületanud põhihariduseta isikutele;
- korraldada kutsealast eelkoolitust ja täiskasvanute tööalast koolitust;
- korraldada karjäärialast nõustamist;
- pakkuda tooteid ja teenuseid Tartu linna elanikele.

Tartu Kutsehariduskeskus paikneb kolmes õppehoones: Kopli 1, Põllu 11 ning Struve 8. Koolil on kaks kaasaegselt remonditud ja sisustatud õpilaskodu Kopli ja Põllu tänaval. Spordibaasid asuvad samuti Põllu ja Kopli tänaval õppekorpuses.

Tartu Kutsehariduskeskuses õppis seisuga 15. jaanuar 2011 kokku 3122 õpilast, sh 2792 riigieelarvelisel kohal. Sügisel (seisuga 15. september 2011) oli Tartu Kutsehariduskeskuse õpilaste nimekirjas 3584 õppurit, sh riigieelarvelisel kohal 3515 ning 69 õpilast tasulises õppes. See on kõigi aegade suurim õpilaste arv Tartu Kutsehariduskeskuses.

Õppijate arvust 59% moodustasid kutsekeskhariduse omandajad. Eelmise aastaga võrreldes vähenes kutsekeskharidusõppe osakaal 6%. Võrreldes 2010. aastaga kasvas õppijate arv kutseõppes keskhariduse baasil 7%, moodustades õpilaste koguarvust 37%. Tõusutrendi näitas ka põhihariduse baasil õppijate arv.

Õpingute katkestajate arv on viimastel aastatel olnud kasvava trendiga. 2009/2010 õppeaastal katkestas erinevatel põhjustel õpingud 602 õppijat, mis oli 16,9% õpilaste koguarvust.

2010/2011 õppeaastal katkestas õpingud aga 652 õpilast ehk 18,4% õpilaste koguarvust. Katkestamise peamisteks põhjusteks on varasematel aastatel olnud õppevõlgnevused ja õppetööst mitteosavõtt. 2011. aastal oli aga peamiseks väljalangevuse põhjuseks õppetööle mitteilumumine ehk õpilased küll esitavad õppima asumise sooviavalduse ja kinnitavad selle, kuid siiski ei asu õppetööle. Taolise põhjuse tõttu arvati koolist välja sadakond õppijat. Teised olulisemad põhjused olid eriala mittesobivus ja tööleasumine.

Kutsehariduskeskusele oli 2011. aastal haridus- ja teadusministri käskkirjaga kinnitatud 2943 riigi poolt finantseeritavat koolituskohta, mis oli viimase kolme aasta suurim õppekohtade arv (2009. aastal 2926 kohta, 2010. aastal 2929 kohta). 2010. aastaga võrreldes kasvas koolituskohtade arv järgmistes õppekavariühmades: mootorliikurid, transporditeenused, arvutiteadused ning audiovisuaalne ja muu meedia. Koolituskohtade arv vähenes enim ehituse ja tsiviilrajatiste ning elektrotehnika ja energeetika õppekavariühmades. Koolituskohtade arvult oli kõige enam õppekohti majutamise ja toitlustamise (501 õppekohta) ning ehituse ja tsiviilrajatiste (389 õppekohta) õppekavariühmades.

Kuigi enamikes valdkondades õppekohtade täitmisega probleeme ei olnud, siis üheksa kuu lõikes jäi riiklik koolitustellimus täitmata teist aastat järjest elektrotehnika ja energeetika valdkonnas. Selle põhjuseks oli õppijate vähenemine huvi elektriala vastu ja õppijate väljalangevus. 2011. aastal oli õpetatavaid valdkondi kokku 19.

Erakoolid

Tartus oli 2011. aastal viis eraüldhariduskooli: Tartu Waldorfgümnaasium, Tartu Kristlik Põhikool, Tartu Katoliku Hariduskeskus EBS Gümnaasium, 1 ning Tartu Erakool. Keskmisene õpilaste arv erakoolides oli 712 õpilast (2010. aastal 668). Tartu linna erakoolides õppis keskmiselt 583 Tartu linna õpilast ehk 82% erakoolide õpilaste arvust (2010. aastal 550). Kokku moodustab erakoolide õpilaste arv 6,2% kogu Tartu linna õpilaste arvust.

Investeeringud

- Tartu Kutsehariduskeskuse Põllu tänav 11 juurdeehitus (autoeriala õppetöökojad);
- Kesklinna Koolile rajati sadevete kanalistsiooni ning drenaaži torustikud, Descartes'i Lütseumis rekonstrueeriti võimla riietus- ja pesuruumid, M. Reiniku Gümnaasiumis tugevdati kandekonstruksioone ja rekonstrueeriti kaks klassiruumi, Tamme Gümnaasiumis likvideeriti amortiseerunud kõrvalhoone, H. Treffneri Gümnaasiumis remonditi katust ja vihmaveesüsteeme ning teostati ruumide viimistluskahjustuste parandustöid, Kunstigümnaasiumis teostati ATS-i rajamine, paigaldati puuduolevad tuletõkkeuksed ning teostati klassiruumide osaline valgustuse rekonstrueerimine, Raatuse Gümnaasiumis teostati sissepääsu rekonstrueerimine, Forseliuse Gümnaasiumis teostati koridoride remonttööd ning Maarja Koolis teostati vana mõisamaja katuse remonttööd;
- Riigi Kinnisvara AS-ile koolihoonete kapitalirendimaketega seotud kulud;
- haridusasutuste ettekirjutiste täitmine.

Olulisemad arengusuunad 2012. aastal

- koolivõrgu korrastamine;
- Tartu Kutsehariduskeskuse Põllu tänava õppehoone õppeklasside töökodade uuendamine ja sisustamine;
- rahvusvahelise IB õppe arendamise toetamine;

- õppekavu toetavates projektides osalemine.
- **SOTSIAALNE KAITSE**

Tartu püüdleb selle poole, et linnas oleks väga heal tasemel esmatasandi tervishoid, eriarstiabi, aktiivravi, hooldusravi, sotsiaalhoolekanne, sotsiaalkindlustus ja tööhõive, mis tagavad Tartu elanikele tervise- ja sotsiaalprobleemide lahendamise, tervise hoidmise ja taastamise ning elukestva toimetuleku. Ennetustegevus on linna kõigi eluvaldkondade tiheda koostöömimise tulemus. Eesmärgiks on tagada igale linnaelanikule elukvaliteet, hoolitsus ja osalemine ühiskonnaelus, sõltumata sotsiaalsest ja tervislikust seisundist, majanduslikust olukorrast jms.

Sotsiaalhoolekande peamiseks tegevussuundadeks 2011. aastal oli arendada ennetustööd, avahooldust, institutsionaalset hoolekannet ja kliendisõbralikkust, luua võrdseid võimalusi puudega inimestele, parandada teenuste kättesaadavust ja tegeleda arendustegevusega. Eelnimetatud ülesannete elluviimisega tegelesid sotsiaalabi osakond, osakonna haldusalas tegutsevad viis hoolekandetasutust (Tartu Hooldekodu, Tartu Laste Turvakodu, Päevakeskus Kalda, Päevakeskus Tähtvere ja Varjupaik) ning lepingupartnerid: mittetulundusühingud, äriettevõtted ning teised koostöövõrgustiku partnerid.

Olulised tegevused

Jätkuvalt oli 2011. aastal, nii nagu eelnevatelgi aastatel, erilise tähelepanu all töötusega kaasuvate probleemide lahendamine, sh vähekindlustatud elanikegruppide toetamine teenuste ja toetustega ning töölesaamist toetavate meetmete rakendamine eelkõige Euroopa Sotsiaalfondi poolt rahastatavate projektide kaudu.

Laste ja perede hoolekanne

Tänu lastekaitstes tehtavale preventiivsele tööle ja erinevatele toetavatele teenustele ei suurenenud 2011. aastal probleemsetest peredest arvele võetud ja asendushooldusele saadetud laste arv. Asendushoolduses ilmnes positiivne trend – institutsiooni paigutamise asemel kasvas nende laste arv, kes suundusid otse bioloogilisest perest hooldusperedesse. Mõnevõrra suurenes ka lapsendamiste arv.

2011. aastal ühtlustus alates juulist 2010 jõustunud uue perekonnaseaduse rakendamise praktika ning koostöökorraldus kohtutega. Laste õiguste kaitset iseloomustab eestkostetasutuse poolt kohtueelse asutusena lahendatud suur vaidluste arvu hulk. Kohtu kaudu ja eestkostetasutuse abil lahendati 219 vaidlust. Enamus vaidlustest lahendati eestkostetasutuse poolt, kokku 144 vaidlust.

Peredele pakkusid 2011. aastal olulist abi puuetega lastele suunatud teenused, mida valdavalt rahastati riiklikest eraldistest. Suurenes ka lapsehoiuteenuse ja tugiisikuteenuse maht. Riigieelarvelisi vahendeid kasutati ka teenuste edasiarendamiseks. 2011. aasta oktoobrist tõsteti olulisel määral puudega lapse hooldamise eest makstavat hooldajatoetust.

Lastekaitse peaspetsialist osales uue lastekaitseaduse väljatöötamisel ning 2011. aastal Vabariigi Valitsuse poolt kinnitatud Laste ja perede arengukava väljatöötamise protsessis, mis määratleb valdkondlikud arengusuunad aastateks 2012–2020. Alustati Väikelastekodu Käopesa reorganiseerimist ning valmis riigieelarvest rahastatavate uute peremajade ehitusprojekt.

Tööealine elanikkond ja vähekindlustatud pered

Tööealisele elanikkonnale ja vähekindlustatud peredele tagati raskustesse sattumise korral

toimetulekutoetust, vältimatut sotsiaalabi, nõustamist ja erinevaid tugiteenuseid ning toetusi. Toimetulekutoetuse taotluste arvu kasv pidurdus 2011. aastal seoses tööturu olukorra stabiliseerumisega. Taotlusi toetuse saamiseks esitati 2011. aastal 7308.

2011. aastal kasvas majanduslikku kitsikusse sattunud inimeste nõustamise ja tugiteenuste maht. Võlanõustamisteenust osutati sotsiaaltöötajate võlanõustajaks spetsialiseerunud sotsiaaltöötaja poolt kokku 1750 korral, nõustamiste arv kasvas võrreldes 2010. aastaga 37%. Elamispinna probleemidega inimeste jaoks rakendus täies mahus sotsiaalrajatuste teenus asukohaga Lubja 7.

Positiivsed trendid tööturul ja tööturuteenuste rakendamisel vähendasid tartlaste huvi avalike tööde vastu. Avalikel tööd osales 2011. aastal kokku 109 tartlast (2010. aastal 140 töötut tartlast). Tööd pakkusid Tartu linna allasutused, linna osalusega sihtasutused ja teenuseosutajad/lepingupartnerid: Päevakeskus Kalda, Lille Maja, SA Tartu Loomemajanduskeskus, MTÜ Tartu Koduta Loomade Varjupaik, SA Tartu Sport, Tartu Hooldekodu, SA Tähtvere Puhkepark, Lasteaed Sass ning MTÜ Iseseisev Elu.

Töötuse probleemi leevendamiseks kaasfinantseeris Tartu linn mitmeid projekte, mis olid suunatud töötutele ja töötajatele. Projekte teostasid MTÜ Johannes Mihkelsoni Keskus ja teised mittetulundusühingud.

Linn toetas 2010. aastal MTÜ Iseseisev Elu poolt käivitatud ja aktiivselt rakendunud toidupanga tegevust, tasudes laoruumide ülalpidamiskulud Staadioni 48 hoones. Toidupank jagas mitmete ühingute kaasabil toimetulekuraskustes elanikele eraannetatelt saadud toiduabi. Majandusliku kitsikuse leevendamiseks kasutati ka Euroopa Liidu poolt Punase Risti kaudu eraldatud toiduabi.

Eakate ja puuetega inimeste hoolekanne

Eakate ja puuetega inimeste hoolekandes oli oluline võimaldada eakatele ja erivajadustega inimestele jätkuvat aktiivset osalust ühiskonnas. Kõige töömahukamaks tegevuseks kujunes Euroopa Sotsiaalfondist rahastatud projekti „Päevaste ja ööpäevaringsete hoolekandeteenuste abil tööle“ hoolduskoormusega tööealiste mittetöötavate isikute tööesuundumise motiveerituse hindamine. Kokku hinnati 270 Tartu hooldaja soovi ja võimalusi tööle asuda.

Hoolekandeteenistus menetles aasta jooksul 1511 hoolduse seadmise ja hooldajatoetuse määramisega seotud juhtumit. Osakonna korraldusega seati hooldust 536 korral ning hooldus lõpetati 773 korral. Hoolekandeteenistus täitis eeskosteasutuse kohustusi 203 piiratud teovõimega isiku üle ja oli eeskoste teostajaks 49 piiratud teovõimega isiku üle. Teenistuse sotsiaaltöötajate poolt viidi läbi hooldajate koolitusi, mille käigus tutvustati hooldajate kohustusi, hoolekandeteenuseid ja isikukeskset hooldamist.

Päevakeskus Kalda sai 2011. aastal 17 elektriautot, mis aitasid kaasa koduhoolduse efektiivsemaks muutmisele ja lihtsustasid oluliselt hooldustöötajate tööd. Osakonna sotsiaaltöötajate käsutusse anti 6 elektriautot ning ühte autot kasutas Varjupaik. Kokku peaks Tartu linn aastatel 2011–2012 saama 30 elektriautot. 2011. aastal algas Tartu Hooldekodu õueala korrastamine, mis jätkub 2012. aastal.

Sotsiaalteenused

2011. aastal kindlustati teenuste ja toetuste kättesaadavus abivajajatele samades mahtudes nagu eelmistel perioodidel. 2011. aastal korraldati 7 hankemenetlust: üks sotsiaalteenuse korraldamiseks lastele, kolm toimetulekuraskustes inimestele ning kolm puuetega inimestele ja eakatele.

Osalemine projektides

Projektitöö oli 2011. aastal suunatud hooldajate abistamisele, psüühilise erivajadusega inimeste ning töötute aktiviseerimisele ja toetamisele töö leidmisel. Töötute aktiviseerimisel oli oluline roll koostöös mittetulundussektoriga rakendatavatel projektidel.

2011. aastal osales sotsiaalabi osakond järgmistes projektides:

- „Tartu ja Tartumaa töökeskus – riskirühmade hõivesse toomine läbi kombineeritud tööhõivemeetmete ja tugiisikuteenuse“, kus kuues tööotsingukoolituse grupis osales 125 töötut, kellest tööd sai 47 ja õppima asus 7;
- rahvusvaheline projekt „MNEMOSYNE - Teleassistance Services for Elderly Patients with Dementia Syndrome, Alzheimer and their Families“, mille eesmärgiks oli luua veebipõhine otsesuhtlusvõimalus mäluprobleemidega isikute lähedaste vahel;
- „Töökeskus Tartumaa tööotsijatele – edukas lõimumine tööturule“, kus neljas koolitusgrupis osales 112 töötut, tööle sai 33 ja edasi õppima suundus 19 inimest;
- „PETHA - Psüühilise erivajadusega inimeste töövõime hindamise ja arendamise kontseptsiooni väljatöötamine ja arendamine Lõuna-Eestis“, kus neljas koolitusgrupis osales 71 inimest, tööle asus neist 21 ja edasi õppima suundus 8;
- „TTI - Lõuna - Eesti alkoholi- ja narkosõltlaste tööturule integreerimine läbi nõustamise“, Tartus sai vastavat teenust 104 inimest, tööle asus 22 ja õppima suundus 3 inimest;
- „Päevaste ja ööpäevaringsete hooldusteenuste abil tööle“. Projekt jätkub 2013. aasta lõpuni ning selle ajaga peaks töökoha leidma 30 inimest, kes seni pole lähedase hooldamise tõttu saanud tööturul osaleda;
- „Tartu ja Tartumaa pikaajaliste tööotsijate konkurentsivõime tõstmine läbi aktiivsete meetmete“, kus 2011. aastal jõudis alustada üks tööotsijate koolitusrühm 15 töötuga, nendest üks inimene asus tööle ja üks edasi õppima.

Investeeringud

2011. aasta olulisim investeering hoolekandes oli Lubja 7 sotsiaalmaja rekonstrueerimise lõpetamine. Rekonstrueerimise käigus renoveeriti maja III ja IV korruse sotsiaalüürilepingu alusel kasutusse antavad eluruumid. II korruse eluruumid kohandati sotsiaalmajutusteenuse pakkumiseks sobilikeks ruumideks (kokku kohti kuni 32-le kliendile). Samuti renoveeriti Lubja 7 sotsiaalmaja keldrikorrusel asuva Varjupaiga ruumid 70-le kliendile. Tartu Laste Turvakodu territooriumi ja haljastuse rekonstrueerimisprojekti alusel esitati 2011. aastal kahel korral taotlusprojekt regionaalsete investeeringutoetuste programmi. Projekt rahuldati ja viiakse ellu 2012. aastal. 2011. aastal soojustati soklit ja paigaldati hüdroisolatsioon, renoveeriti küttesüsteem ja viidi see üle elektriküttelt kaugküttele, mille tulemusena peaksid tulevikus vähenema hoone ülalpidamiskulud.

Olulisemad arengusuunad 2012. aastal

Jätkub koostöö Sotsiaalministeeriumiga Tartu Väikelastekodu Käopesa peremajade ehitamiseks. Majade valmimise järel annab ministeerium need üle Tartu linnale ja väikelastekodu reorganiseeritakse. Tartu Laste Turvakodu ja Tartu Hooldekodu õueala korrastatakse. Jätkub teenuste ja toetuste riikliku andmeregistri arendamine, teenusepakkujatele luuakse võimalused andmebaasi kasutamiseks. Sotsiaalhoolekande arendamisel ja mitmekesistamisel on jätkuvalt oluline koostöö mittetulundussektoriga. Lisaks eelarvele kaasatakse hoolekande arendamiseks projektide kaudu täiendavaid vahendeid.

1.6 KONSOLIDEERIMISGRUPI ÄRIÜHINGUD JA SIHTASUTUSED

Tartu linna ettevõtluses osalemise eesmärgiks on linnaelanikele kvaliteetsete teenuste kättesaadavuse tagamine. Sellest põhimõttest lähtuvalt ei saa äriühingute eesmärgiks olla mitte alati maksimaalse kasumi teenimine, vaid linna kui kohaliku omavalitsuse ülesannete täitmine.

AS Tartu Veevärk

AS Tartu Veevärk põhitegevusaladeks on tarbijate varustamine joogiveega ning reovee ärajuhtimine. Ettevõtja tegevuse pikaajaliseks eesmärgiks on müüa klientidele stabiilse survega vett, juhtida ära ning puhastada nende reovesi, töödelda keskkonnaohtlikud jäätmed keskkonnaohutuks ja tagastada need keskkonda.

2011. aastal müüdi tarbijatele 4,1 mln m³ vett ning juhti ära 4,6 mln m³ reovett, mis võrreldes eelmise aastaga on vee osas 1% vähem ja reovee ärajuhtimise osas 1% suurem. Elanikkonna vee- ja kanalisatsiooniteenuste tarbimine on suurenenud 1%, tööstuse puhul on vee müük vähenenud 3% ja kanalisatsiooniteenuse osutamine suurenenud 1%. Ettevõttesisene järjekindel kulude ja struktuuri optimeerimine on, vaatamata Eestit tabanud majanduslangusele ning keerulistele aegadele, andnud võimaluse pakkuda tartlastele järjest kvaliteetsemaid ja töökindlmaid teenuseid. Aruandeaastal investeeris ettevõtja 4 000 000 eurot ühisveevärgi ja kanalisatsiooni arendamisse.

Aruandeaasta tegevustulu oli 8 186 533 eurot, mis on aastaga suurenenud 8,4%.

Tegevustuludest 54% saadi reovee ärajuhtimisest, 28,9% vee töötlemisest ja varustamisest ning 17,1% muudest tegevustest.

Ettevõtja lõpetas 2011. a majandusaasta kasumiga 1 625 703 eurot.

Aruandeaasta töötasu oli AS Tartu Veevärk juhatajal 47 474 eurot ning kokku nõukogu 7 liikmel 22 241 eurot.

AS Tartu Turg

AS Tartu Turg põhitegevusaladeks on turukaubanduse organiseerimine ning ruumide rentimine. Aruandeaasta tegevustulu oli 652 599 eurot, mis on aastaga vähenenud 0,4%. Tegevustuludest 91,2% saadi renditulust ning 8,8% teenustasudest ja inventari laenutusest. Ettevõtja põhivarast moodustavad kinnisvarainvesteeringud 78,7%.

Ettevõtja lõpetas 2011. a majandusaasta kasumiga 58 436 eurot.

Aruandeaasta töötasu oli AS Tartu Turg juhatajal 19 565 eurot ning kokku nõukogu 3 liikmel 7 694 eurot.

Tartu Elamuhalduse AS

Tartu Elamuhalduse ASi põhitegevuseks on linnale kuuluvate elamute, korteriühistute ja ühisuste haldamine ning hooldus.

Aasta lõpuks oli ettevõtja haldusel ja hooldusel 193 elamut. Aruandeaasta tegevustulu oli 957 316 eurot, mis on aastaga suurenenud 1,2%.

Aruandeaasta töötasu oli Tartu Elamuhalduse AS juhatajal 25 413 eurot ning kokku nõukogu 5 liikmel 8 436 eurot.

OÜ Tartu Veekeskus

OÜ Tartu Veekeskuse tegevusaladeks on spordi- ja tervistavate vaba aja veetmise teenuste osutamine. Veekeskuse eesmärgiks on jätkuvalt võimaldada tegutsemist nii ujumissportlastele kui ka tervisespordiga tegelejatele. Turundustegevuses jätkatakse koostööd Teaduskeskusega AHHA, hotellidega, reisibüroodega, Tartumaa Turismi SA-ga jt ettevõtjatega.

Aruandeaasta tegevustulu oli 1 184 270 eurot, mis on aastaga suurenenud 12,8%. 2011. aastal külastati veekeskust kokku 328 812 korral, mis on 27 391 külastust rohkem kui eelmisel aastal. Teenusepakettidest kasutati kõige enam ujulat.

Veekeskus lõpetas 2011. a majandusaasta kasumiga 62 790 eurot.

Aruandeaasta töötasu oli OÜ Tartu Veekeskuse juhatajal 19 662 eurot ning kokku nõukogu 5 liikmel 7 436 eurot.

OÜ Tartu Linna Polikliinik

OÜ Tartu Polikliiniku peamiseks tegevusalaks on ambulatoorse eriarstiabi osutamine. Analüüsid ja uuringud, mida ise ei tehta, ostetakse sisse teistelt raviasutustelt. Polikliinik haldab ka kinnistut Gildi 8/Munga 5. Aruandeaasta tegevustulu oli 1 448 317 eurot, mis on aastaga vähenenud 11,2%. Aruandeaastal toimus 43 991 visiiti ehk 5460 võrra vähem kui eelneval aastal.

Aruandeaasta töötasu oli OÜ Tartu Polikliiniku juhatajal 24 104 eurot ning kokku nõukogu 5 liikmel 3068 eurot.

OÜ Anne Saun

OÜ Anne Saun põhitegevuseks on saunateenuste osutamine ja saunateenustega kaasnevate kaupade müük. Aruandeaasta tegevustulu oli 213 404 eurot, mis on aastaga suurenenud 11,5%. Aruandeaastal kasutas saunateenust 38 209 inimest, toimus 188 külastust rohkem võrreldes eelneva aastaga.

Ettevõtja lõpetas 2011. a majandusaasta kasumiga 1605 eurot.

Aruandeaasta töötasu oli OÜ Anne Saun juhatajal 15 220 eurot ning kokku nõukogu 3 liikmel 1820 eurot.

OÜ Polli Prügila

Sidusüksus OÜ Polli Prügila on moodustatud 2008. aasta oktoobris eesmärgiga arendada välja ladestusalaga jäätmekäitluskeskust Kagu-Eestis. 2010-2011. aastal tehti ettevalmistustööd projekti käivitamiseks: algatati keskkonnamõtjude hindamine, koostati jäätmekava ning viidi lõpule projekteerimistööd.

Aruandeaastal OÜ Polli Prügila müügitulu ei teeninud ja ettevõtja lõpetas 2011. majandusaasta kahjumiga 36 877 eurot. 2012. aastal on planeeritud saada toetust Keskkonnainvesteeringute Keskuse Sihtasutuselt keskkonnaprogrammi projekti raames ning alustada jäätmete kogumissüsteemi arendusega.

OÜ Polli Prügilal puuuvad lepingulised töötajad ning ka vastavad tööjõukulud (vt ka lk 8 ning Raamatupidamisaruanne lisa 3).

OÜ Tartu KTJ

2007. aastal asutas AS Tartu Veevärk 50%-lise osalusega koos OÜ Raadi Arendusega OÜ Tartu KTJ, mille eesmärgiks on Tartumaa jäätmeküttel baseeruva koostootmisjaama rajamine. Osaluse ebaolulise ning esimestel aastatel tekkinud kahjumi tõttu hindas AS Tartu Veevärk osaluse alla. Tervikust lähtuvalt on linna konsolideerimisgrupi osalus sidusüksuses

OÜ Tartu KTJ kapitaliosaluse meetodil uuesti kajastamisel alates 2011. aastast. (vt ka Raamatupidamisaruande lisa 3)

SA Tartu Eluasemefond

SA Tartu Eluasemefondi eesmärgiks on laenude ja toetuste kaudu võimaldada elamistingimuste parandamist Tartu linna elanikel.

Põhikirjaliste eesmärkide täitmise raames väljastati 2011. aastal erinevatele sihtgruppidele tooteid kogusummas 338 400 eurot, sellest laene 323 900 ning toetusi 14 500 eurot. Teenindavate laenude maht vähenes aastaga 33,6%. Alates 2011. a algusest on laenu ülemäär 25 600 eurot ja väljastatud laenude keskmiseks intressiks 6,5%, mis fikseeritakse algses määras kogu laenuperioodiks. Toodete väljastamisel oli prioriteediks õigusjärgsele omanikule tagastatud eluruumide elanikud. Laene ja toetusi anti eelpool nimetatud sihtgrupi 14 leibkonnale kogusummas 54 500 eurot. 2011. aastal tagati 90% kõikidest väljastatavatest laenudest pandilepingutega, ülejäänud käenduslepingutega. Väljasolevate laenude jääk 2011. a lõpul oli 1 907 000 eurot. Üheksateistkümneme tegevusaasta jooksul on eluasemefond laenude väljastamiseks sõlminud 2872 laenulepingut kogusummas 10 140 000 eurot. Sellest väga väike osa on muutunud lootusetult laekuvaks, aasta lõpul oli selliste laenude jääk 1815 eurot e alla 0,1% laenuportfellist. Ebatõenäolisi laenuõndeid 2011. aasta lõpul ei olnud.

Aruandeaasta töötasu oli SA Tartu Eluasemefondi juhatajal 18 561 eurot ning kokku nõukogu 7 liikmel 1 694 eurot.

SA Tartu Kultuurkapital

Tartu Kultuurkapitali eesmärk on tartukesksete kultuuri-, teadus-, haridus- ja spordiprojektide ning isikute loomingulise tegevuse toetamine avalikes huvides rahaliste vahendite kogumise ja sihtotstarbelise jagamise kaudu, toetustena laekunud raha majanduslikult otstarbekas paigutamine arvestades sihtasutuse eesmäärke.

2011. aastal moodustati 1 uus nimeline allfond. Kahekümnenda tegevusaasta lõpuks oli kultuurkapitali juurde asutatud 42 nimelist allfondi. Kultuurkapitali põhikapital on puutumatu ja see investeeritakse tulu saamiseks aktsepteeritud pankade hoiustesse ja keskmise riskitasemega investeerimisfondidesse. 2011. aastal laekus kultuurkapitalile 1180 stipendiumitaotlust summas 833 037 eurot. Stipendiume ja toetusi eraldati kokku 315 793 euro väärtuses ning stipendiumide väljamaksmiseks sõlmiti 736 lepingut. Kultuurkapitali nõukogu määrab aastas korra aastapreemia ja loomingulised stipendiumid. Aastapreemia määratakse tunnustamaks Tartu kultuuri- ja sporditegelaste ning teadlaste ja haridustöötajate silmapaistvaid pikaajalise töö tulemusi või erakordseid ühekordseid saavutusi. Aastas korra määratakse 4 loomingulist stipendiumi füüsilistele isikutele, et väärtustada ja toetada nende tegevust Tartu kultuuri-, teadus-, haridus- ja spordielus.

Aruandeaasta töötasu oli SA Tartu Kultuurkapitali juhatajal 15 914 eurot, nõukogu liikmed teevad oma tööd sihtasutuses tasuta.

SA Tähtvere Puhkepark

SA Tähtvere Puhkepark tegevuse eesmärkideks on Tartu linnas aktiivseks puhkamiseks ja sportimiseks tingimuste loomine ning olemasolevate puhke-, meelelahutus- ja spordirajatiste haldamine ja arendamine. Samuti kultuuri- ja meelelahutusürituste korraldamine. Sihtasutus haldab Tartu linnale kuuluvat vabaaja- ja meelelahutuskompleksi, kuhu kuuluvad lauluväljak koos laululavaga, Tähtvere spordipark koos BMX-rajaga, Tähtvere laste- ja noortepark, skatepark ning parklad.

Sihtasutus teenib tulu peamiselt lauluväljaku territooriumi ja siseruumide rentimisest ning spordivahendite laenutusest. Siseruumid on suures osas välja renditud nii pikaajaliste kui ka

lühiajaliste lepingutega. Lisaks eelnevale saab põhikirjalise tegevuse toetuseks vahendeid ka Tartu linna eelarvest.

Aruandeaastal toimus 23 üritust, nendest 10 spordiüritustena skatepargis, spordipargis ja BMX-rajal. Laululaval toimus 9 erinevat üritust, sh rahvusvaheline kultuurifestival Europeade ava- ja lõppkontserdid ja mitmed Eesti artistide suvetuurid. Üks uus algatus aruandeaastal oli kioskitemaja ja lastepargi vahelisele asfaldile jalgratta õppesõiduradade mahamärkimine, millele lisaks pakuti lastele võimalust osaleda jalgrattakoolis. Põnev ettevõtmine oli ka kunstjääga uisuväljaku avamine Antoniuse hoovis koostöös Tartu Loomemajanduskeskusega.

Tähtvere Spordipargi, skatepargi ja lastepargi rajatiste kasutamine on linnakodanikule tasuta.

Aruandeaasta töötasu oli SA Tähtvere Puhkepark juhatajal 12 932 eurot ning nõukogu 5 liikmel kokku 2045 eurot.

SA Tartu Vaimse Tervise Hooldekeskus

SA Tartu Vaimse Tervise Hooldekeskuse eesmärk on psüühikahäiretega ja eakate inimeste elukvaliteedi parandamine või säilitamine ning igapäevaelu ja töötamist toetavate erihoolekande- ning rehabiliteeritavate teenuste osutamine.

2011. aastal oli hooldekeskusel kokku 824 klienti, 2010. aastal 832. Hooldekeskus osutab teenuseid peamiselt kolmes suunas ja asukohas: tööealistele isikutele töö- ja rehabilitatsioonikeskuses, eakatele päevaholduskeskuses ning ööpäevaringse hooldamise teenust Nõlvaku hooldekeskuses.

Lisaks sellele on sihtasutuse kasutuses kolm korterit Tartu linna toetatud elamise teenuse klientidele. Teenust osutatakse ka klientide elukohtades ning Tartu linna ettevõtjate juures.

Aruandeaasta töötasu oli SA Tartu Vaimse Tervise Hooldekeskuse juhatajal 25 514 eurot ning nõukogu 5 liikmel kokku 4596 eurot.

SA Tartu Sport

SA Tartu Sport põhitegevusalaks on linna spordihoonete ja -rajatiste haldamine. Kõikides SA Tartu Sport kasutuses olevates spordihoonetes ja staadionidel pakutakse kaasaegset sporditeenust ning lähtudes Tartu linnaga kokkuleppest eelistatakse spordiruumide ja -väljakute kasutamisse andmisel noortesporti. Spordiruumide ja -väljakute kasutus on klientide poolt üsna aktiivne sportliku tegevuse põhihooajal (september-mai).

SA Tartu Sport on kaks juhatuse liiget, kelle töötasu aruandeaastal oli kokku 32 060 eurot, nõukogu 5 liikmele tasu ei makstud.

SA Tartu Loomemajanduse Keskus

SA Tartu Loomemajanduskeskuse eesmärkideks on loomemajanduse valdkonna koordineerimine ja arendamine Tartus ja Lõuna-Eestis, loomemajanduse valdkonna ettevõtluse kasvu kiirendamine, innovaatiliste loomemajanduse ettevõtete tekke, elujõulisuse ja jätkusuutlikkuse tagamine, ettevõtete käivitusperioodi riskide vähendamine soodsa ja kvaliteetse töökeskkonna ning tugiteenuste pakkumise kaudu ning külalisstuudio teenuse pakkumine loomeetvõtetele ja loovisikutele.

Loomemajanduskeskus asub kolmes hoones aadressidel Kalevi 13, 15 ja 17, neist esimeses hoones tegutseb kaheksa ning teises hoones samuti kaheksa loovettevõtet. Neli ettevõtet on sõlminud inkubatsiooniteenuse lepingu. Lisaks läbis aruandeaastal eelinkubatsiooniperioodi 20 potentsiaalset ettevõtjat.

2011. a töötati välja ainulaadne inkubatsioonimudel, mis on ülesehitatud neljatasandiliseks, nii et oleks tagatud alustatavate ettevõtete võimalikult suures ulatuses motiveerimine ning arengule innustamine ja seire tagamine nende tegevuse üle.

Tartu loomemajanduskeskus osales 2011. aastal kuues projektis, saades sihtfinantseerimist kokku 260 186 euro ulatuses.

Aruandeaasta töötasu oli SA Tartu Loomemajanduse Keskuse juhatajal 19 507 eurot, nõukogu liikmetele tasu ei makstud.

SA Tartumaa Turism

SA Tartumaa Turism tegevuse eesmärgiks on Tartumaa turismialane turundus, piirkonna turismialaste toodete väljatöötamine ja turismiteenuseid pakkuvate firmade motiveerimine, osalemine turismimessidel, turismialaste projektide algatamine ja neis osalemine, turismiinfo kogumine, süstematiseerimine ja levitamine.

Sihtasutuse alla kuuluvad ka Tartu Külustuskeskus ning kaubamärgina registreeritud Tartu Konverentsibüroo.

Sihtasutus viib oma tegevusi ellu viiel prioriteetsemal sihtturul: Soome, Venemaa, Rootsi ja Läti, mis kattuvad Eesti üldise turunduskontseptsiooni prioriteetsete sihtturgudega.

Kokku võõrustati 217 reisikorraldajat ja ajakirjanikku 12 riigist. Osaleti 14 messil, minimessil ja suurüritusel, kus esindati Tartut ja Tartumaad, 4 infoseminaril ning korraldati koos konverentsiüritustega 4 ümarlauda ja infopäeva. Aruandeaastal viis sihtasutus ellu kuut projekti, osales ühes projektis partnerina.

Tartu Külustuskeskuses teenindati aasta jooksul 20 969 turisti, mis on 18% enam kui mullu. Teenindatud turistidest oli 21% siseturiste. Enim välituriste Tartu Külustuskeskuses oli Saksamaalt, Soomest Venemaalt ja Lätist.

Aruandeaasta töötasu oli SA Tartumaa Turism juhatajal 15 247 eurot ning nõukogu liikmetele tasu ei makstud.

SA Tartu Pauluse Kirik

SA Tartu Pauluse Kirik on asutatud 2005. aastal eesmärgiga renoveerida Tartu Pauluse Kirik ja tegeleda selle hilisema kasutamise ning säilitamise projektide rahastamisega.

2011. aasta põhiehitustöödeks oli tiibhoone rekonstrueerimine ja kolumbaariumi ehitus. Jätkus ka koostöö oreliehitajatega Paschen Kiel Orgelbau GmbH seoses oreliprojekteerimisega.

Renoveeritud tiibhoones jätkab sihtasutus renditegevust, rendilepingud on sõlmitud EELK Tartu Pauluse Kogudusega, OÜ Pauluse Raamatupood ja FIEga.

Aruandeaasta töötasu oli SA Pauluse Kiriku juhatajal 5869 eurot (alates 03.10.2011. a on juhataja seoses lapsehooldus puhkusega tööl osalise tööajaga) ning nõukogu liikmetele tasu ei makstud.

SA Tartu Rahvaülikool

Sihtasutuse eesmärgiks on tööalase ja vabahariduskoolituse pakkumine täiskasvanutele ja alaealistele, selle arendamine ja propageerimine ning elanikkonna üldkultuuriliste vajaduste rahuldamine.

2011. aastal töötas rahvaülikoolis neli koolitusosakonda – loovus-, keele-, üldhariv ja tööalase täienduskoolituse osakond. Kokku õppis 2011. aastal rahvaülikoolis 5508 kursustlast ja töötas 506 õppegruppi. Õppetööd juhendas 186 õpetajat.

Asutustest ostavad rahvaülikooli kursusi kõige enam haridus- ja kultuuriasutused, meditsiini- ja muusikainstituudid ning mittetulundusühingud. Rahvaülikool võttis osa töötukassa poolt väljakuulutatud hangetest, millest võideti mõned.

Tartu Rahvaülikool on jätkuvalt kõige mahukama õppetegevusega ja suurema õpilaste arvuga täiskasvanute koolituskeskus kogu vabariigis.

Aruandeaasta töötasu oli SA Tartu Rahvaülikooli juhatajal 16 713 eurot ning nõukogu liikmetele tasu ei makstud.

SA Tartu Keskkonnahariduse Keskus

Tartu Keskkonnahariduse Keskus on kaasaegne loodus- ja keskkonnahariduse metoodiline keskus, looduse ja säästva eluviisi õppimist koordineeriv keskus Lõuna-Eestis, loodust ja selle väärtusi tutvustav keskus Tartu linna elanikele, nii lastele, noortele kui täiskasvanutele. Keskuses tegutsevad laste ja noorte huvikool Tartu Loodusmaja (9 erinevat huviringi 657 õpilasega), loodus- ja keskkonnainfot edastav keskkonnainfopunkt ning täiskasvanute koolituskeskus.

Keskuse tegevuste ja avalike ürituste kaudu on loodus- ja keskkonnateemalist teavet, haridust ja meelelahutust pakutud aruandeaastal ca 21 000 inimesele.

Tartu Keskkonnahariduse Keskus osaleb kolmes rahvusvahelises projektis, neist ühte Baltic Sea Project (BCR) tegevusi Eestis koordineerib UNESCO rahvusliku komitee, keskkonnaministeeriumi ning haridus- ja teadusministeeriumi ettepanekul Tartu Keskkonnahariduse Keskus ning projektis „Back to Nature“ osaletakse juhtpartnerina.

Aruandeaasta töötasu oli SA Tartu Keskkonnahariduse Keskus juhatajal 13 770 eurot ning nõukogu liikmetele tasu ei makstud.

SA Tampere Maja

SA Tampere Maja on sõpruslinnade Tampere ja Tartu koostöö- ja kultuurikeskus asukohaga Tartus. 2011. a jätkas sihtasutus tegevust kultuuriürituste korraldajana ning majutusteenuse pakujana Tampere Maja külalistemajas. 2011. aastal külastas külalistemaja 1968 inimest ning hotelliööde koguarv oli 934, mis eelmise aastaga võrreldes vähenes seoses suvekuudel toimunud külalistemaja remondiga. Kokku korraldati avalikkusele 25 kultuurisündmust, mille kohta on avaldatud ka pressiteade. Lisaks eelnevale on majas korraldatud veel kirjandusõhtuid, näitusi ning kontserte.

Aruandeaasta töötasu oli SA Tampere Maja juhatajal 16 191 eurot ning nõukogu liikmetele tasu ei makstud.

Linna osalusega äriühingute ja sihtasutuste olulisemad finantsnäitajad

euro

Nimetus	osalus %	Aruande periood	Bilansi näitajad aasta lõpus			Tulemiaruaande näitajad			
			Varad	Kohus- tused	Neto- vara	Tegevus- tulud	Tegevus- kulud	Finants- tulud ja kulud	Tulem
A Valitseva mõju all olevad äriühingud									
AS Tartu Veevärk	100	2011	68 913 338	27 984 082	40 929 256	8 186 533	-6 584 794	23 964	1 625 703
		2010	65 379 459	26 075 908	39 303 551	7 549 312	-6 832 604	-349 281	367 427
AS Tartu Turg	100	2011	895 708	111 092	784 616	652 599	-584 455	-9 708	58 436
		2010	885 556	127 420	758 136	655 224	-586 373	-18 693	50 158
AS Tartu Elamuhalduse	100	2011	923 528	496 174	427 354	957 316	-956 205	12 015	13 126
		2010	867 146	452 918	414 228	946 011	-942 729	26 072	29 354
OÜ Tartu Veekeskus	100	2011	712 509	148 083	564 426	1 184 270	-1 123 541	2 061	62 790
		2010	593 356	91 719	501 637	1 086 223	-1 205 681	6 846	-112 612
OÜ Tartu Linna Polikliinik	100	2011	244 804	179 405	65 399	1 448 317	-1 440 317	162	8 162
		2010	240 069	182 832	57 237	1 631 045	-1 623 637	42	7 450
OÜ Anne Saun	100	2011	387 693	248 162	139 531	213 404	-211 364	-435	1 605
		2010	371 876	233 950	137 926	191 436	-190 027	-1 075	334
B Valitseva ja olulise mõju all olevad sihtasutused									
SA Tartu Eluasemefond	100	2011	2 085 328	350 711	1 734 617	23 785	-111 793	116 570	28 562
		2010	2 043 417	337 362	1 706 055	51 134	-139 683	117 653	29 104
SA Tartu Kultuurkapital	100	2011	670 117	159 339	510 778	389 138	-397 004	27 150	19 284
		2010	654 295	162 801	491 494	401 139	-391 227	11 637	21 549
SA Tähtvere Puhkepark	100	2011	402 485	31 212	371 273	238 159	-277 697	45	-39 493
		2010	430 249	19 482	410 767	252 228	-272 053	33	-19 792
SA Tartu Vaimse Tervise Hooldekeskus	100	2011	362 918	148 443	214 475	948 108	-987 131	2 229	-36 794
		2010	338 560	87 291	251 269	917 977	-873 180	2 069	46 866
SA Tartu Sport	100	2011	129 274	80 246	49 028	796 700	-821 753	-1 115	-26 168
		2010	157 360	82 165	75 195	749 979	-747 605	-1 787	587
SA Tartu Loomemajanduskeskus	100	2011	718 996	249 233	469 763	577 920	-322 248	-2 196	253 476
		2010	438 979	222 692	216 287	461 777	-245 346	-386	216 045
SA Tartumaa Turism	60	2011	40 953	7 172	33 781	244 399	-235 317	55	9 137
		2010	39 882	15 238	24 644	271 070	-247 257	-31	23 782
C Sidusüksused									
SA Tartu Pauluse Kirik	50	2011	3 111 264	3 089 777	21 487	55 016	-80 556	1 197	-24 343
		2010	2 439 734	2 393 904	45 830	82 472	-80 380	1 539	3 631
SA Tartu Rahvaulikool	<50	2011	190 151	34 502	155 649	522 114	-457 574	89	64 629
		2010	115 969	24 949	91 020	425 511	-436 692	90	-11 091
SA Tartu Keskkonnahariduse Keskus	<50	2011	133 011	76 055	56 956	473 747	-465 201	-134	8 412
		2010	130 396	81 852	48 544	460 952	-449 808	-1 066	10 078
SA Tampere Maja	<50	2011	14 992	10 970	4 022	88 345	-99 307	-3	-10 965
		2010	26 187	11 200	14 987	98 122	-97 858	-14	250
OÜ Polli Prügila	25,5	2011	33 369	59 522	-26 153	0	-36 128	-749	-36 877
		2010	32 253	21 529	10 724	16 873	-75	-361	16 437

1.7. ÜLEVAADE SISEKONTROLLISÜSTEEMIST JA TEGEVUSEST SISEAUDITI KORRALDAMISEL

Hinnangu andmist linna ametiasutuste, linna ametiasutuste hallatavate asutuste ja linna osalusega äriühingute sisekontrolli, aruandluse ja tegevuse ning ressursside kasutamise seaduslikkuse, säästlikkuse ja tõhususe põhimõtete rikkumise kohta korraldab ja teostab volituste piires linnakantselei koosseisus olev sisekontrolliteenistus koostöös linnavolikogu revisjonikomisjoni ja välisaudiitoritega.

Sisekontrollide keskmine arv aruandeaastal oli kolm ja võrreldes eelmise aastaga on ametnike arvu vähenemine toimunud seoses ühe ametniku viibimisega lapsehoolduspuhkusel.

Sisekontrolliteenistus esitab pärast iga auditi lõppu auditi tulemused tutvumiseks linnavalitsuse liikmetele. Kord aastas esitatakse aastaaruanne tutvumiseks linnavalitsusele ja linnavolikogu revisjonikomisjonile.

Sisekontrollisüsteem hõlmab konsolideerimisgrupi üksuste struktuuri, juhtkonna suhtumist, kehtivaid protseduure jt meetmeid, mis annavad mõistliku kindlustunde, et:

- üksuste tegevus on seaduspärane;
- üksuste varad on kaitstud raiskamise, ebasihipärase kasutamise, pettuste ja ebakompetentsest juhtimisest jms tingitud kahju eest;
- üksuste tegevus on säästlik, tõhus ja mõjus ning on tagatud teenuste kõrge kvaliteet;
- üksuste tegevust kajastav juhtimis- ja finantsinformatsioon on usaldusväärne, tõene ja õigeaegne.

Tõhusat sisekontrollisüsteemi iseloomustavad asutusesiseste protseduurireeglite olemasolu ja nende täitmine ning täitmise jälgimine, organisatsioonikultuuri arendamine, töötajate professionaalsus, kohustuste lahusus asutuse funktsioonide täitmisel, tehingute dokumenteerimine ja autoriseerimine ning järelevalve toimimine.

Konsolideerimisgrupi ja linna ametiasutuste ning ametiasutuste hallatavate asutuste sisekontrollisüsteem toimib, kuid arvestades tegevuste eripalgelisust nõuab sisekontrolli süsteemi tõhusam toimimine praegusest enamate ressursside kaasamist.

Sisekontrollisüsteemi tõhususe tagavad:

- struktuuriüksuste põhilised tegevused on reglementeeritud, toimub pidev regulatsioonide ajakohasuse jälgimine, vajadusel muutmine ning täiendamine;
- olemasoleva ühtse raamatupidamise- ja dokumendihalduse tarkvarasüsteemi toimimine ja arendamine;
- juurdepääs infosüsteemidele on selleks volitatud ametnikel. Määratud on ametnikud, kellel on ligipääs andmefailidele ja serveritele. Rakendatud on ISKE ehk infosüsteemide kolmeastmeline etalonturbe süsteem;
- aruandeperioodi jooksul on uuendatud raamatupidamise sise-eeskirju;
- teostatud on raamatupidamise sisekorra eeskirjade kohased inventuurid, kinnitatud on korrad, mis reguleerivad vara võõrandamist, kasutusse andmist, üleandmist, kõlbmatuks tunnistamist, mahakandmist ja hävitamist;
- raamatupidamisandmete täpsus ja täielikkus - finantstulemuste pidev võrdlemine eelarvestatud summadega, pidev rahavoogude analüüs.

Esitatakse igakuiseid eelarve täitmise aruandeid juhtkonnale ja volikogule. Andmed avaldatakse lisaks linna kodulehel. Kord kvartalis esitakse eelarve täimisest ülevaade volikogu revisjonikomisjonile. Toimub funktsionaalselt sõltumatu raamatupidamise algdokumentide kinnitamine ja kontrollimine, ning tegevuse auditeerimine asutusesiseste ja asutuseväliste audiitorite poolt.

Aruandeperioodi lõpul alustati muudatuste planeerimisega linna finantsjuhtimises ja -arvestuses. Samuti alustati aruandeperioodi jooksul ettevalmistustega e-arve menetluskeskkonna kasutuselevõtuks.

Siseaudit on tegevus, mille käigus hinnatakse ja analüüsitakse muuhulgas üksustes sisekontrolli süsteemi olemasolu, selle tõhusust ja vastavust õigusaktides kehtestatud nõuetele.

Tartu linnakantselei sisekontrolliteenistuse poolt 2011. aastal läbiviidud auditid:

- Allasutuste eelarvehendite sihtotstarbeline kasutus haridusosakonna hallatavates asutustes. Kontrolliti kulusid õppevahenditele ja koolitustele, sihtotstarbeliselt eraldatud vahendite lepingukohast kasutamist, valimi alusel asutuste raamatupidamisdokumente ning registritepõhiselt hallatavatele asutustele teenuse pakkujate ja arve esitajate tegevust. Auditi käigus teostati järelkontroll Tartu Lasteaias Poku;
- Riigihangete tulemusel sõlmitud mitmeaastaste lepingute täitmine. Ülevaade Tartu Linnavalitsuse osakondade poolt läbiviidud riigihangete tulemusena sõlmitud mitmeaastaste lepingute täitmisest vastavalt valimile. Auditi ulatus oli määratletud lepingute täitmise eest vastutavate kontaktisikute määratlemise, kontrollimehhanismide puudumise/olemasolu, lepingute registreerimise ja lepingupartnerite suhtlemise kontrollimise kaudu;
- Andmebaasi RED kasutamine. Kontrolliti andmebaasi ApsRED2002 kasutamist ja andmebaasi erinevates kihtides paiknevate ja kasutatavate andmete aktuaalsust;
- Sotsiaalabi osakonna tegevus. Auditi käigus kontrolliti sotsiaalabi osakonna osutatavate teenuste kaetust regulatsioonidega, sotsiaalhoolekande komisjoni ja töötajate pädevusi otsuste tegemisel ning olemasolevate registrite kasutamist sotsiaalabi vajavate inimeste probleemide kompleksel käsitlemisel;
- Päingud riiklikest andmebaasidest. Kontrolliti ametnike poolt isikuandmete registris tehtavate päringute põhjendatust;
- Reklaamimaksu arvestus. Ülevaade maksu arvestamise, kogumise ja reklaamikandjate paigaldamisega seonduvast, järelevalve korraldusest auditeeritud üksustes ning hinnangu andmine tegevuste piisavusele ja vastavusele õigusaktidele;
- Maamaksu arvestus ja Tartu Linnavalitsuse tegevus maamaksu alusandmete kogumisel. Kontrolliti linnaplaneerimise ja maakorralduse osakonna toiminguid maamaksu andmete kogumisel ja maamaksu kogumist reguleerivate õigusaktide täitmist;
- Sotsiaalabi osakonna allasutuste dokumendihalduse korraldus. Auditi käigus täheldati vajakajäämisi dokumendihalduse korralduses ja tehti ettepanekud korrastada asjaajamine vastavalt õigusaktides kehtestatud nõuetele;
- Sihtasutuste ja mittetulundusühingute tegevus – audit teostati eesmärgiga saada ülevaade sihtasutuste ja mittetulundusühingute tegevuse rahastamisest Tartu linna eelarvest ning antud toetuste kasutamisest. Auditi käigus tutvuti erinevate meetoditega, läbi mille linn toetab väljaspool linnavalitsuse struktuuri olevaid ühinguid. Auditi aruandes toodi välja erinevate toetuste saamise võimaluste puhul rahastamise alused, aruandlus ning sisekontrolliteenistuse tähelepanekud. Auditi käigus auditeeriti põhjalikumalt MTÜ Antoniuse Gild ja SA Tartu Sport toetamist linna eelarvest;
- Teenistuse varasemate ettepanekute arvestamine – järelkontroll 2011. aastal läbiviidud auditite osas. Auditi käigus vaadeldi haridusosakonna, linnakantselei menetlusteenistuse ja linnavarade osakonna tegevusi pärast esmaste auditite läbiviimist. Järelkontrolli tulemusel selgus, et teenistuse ettepanekuid on auditeeritud oma tegevuse käigus analüüsinud ja üldjuhul arvestanud.

1.8. ÜLEVAADE FINANTSRIISKIDE JUHTIMISEST

2011. aasta kinnitatud eelarvesse oli planeeritud võtta investeeringute katteks 11,3 mln eurot laenu. Vahendite hankimiseks korraldati võlakirjaemissioon. Leping sõlmiti soodsaima pakkumise teinud Nordea Bank Finland Plc-ga.

Aruandeaasta lõpus oli Tartu linnavalitsuse võlakoormus 45,6 mln eurot ehk 0,2 mln euro võrra väiksem kui 2010. aastal (vt ka raamatupidamisaruande lisa 11 *Laenukohustused*). Võlakoormuse määraks kujunes 54,6%, s.o võlakoormuse osatähtsus eelarve puhastatud tuludest (tulud v. a sihtotstarbelised toetused) ehk 83,6 mln eurost. 2010. aastal oli võlakoormuse määr 60,6%. (vt tegevusaruande p 1.3. lk 9)

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus sätestab, et omavalitsuse netovõlakoormus, mis koosneb võetud laenudest, kapitalirendi- ja faktooringukohustustest, emiteeritud võlakirjadest, tasumise tähtjaks täitmata jäänud kohustustest, tagastamisele kuuluvatest sihtfinantseerimisena ja kaasfinantseerimisena saadud ettemaksetest, pikaajalistest võlgadest tarnijatele, teenuste kontsessioonikokkulepetest tekkivatest kohustustest ja muudest pikaajalistest kohustustest, mis nõuavad tulevikus raha väljamaksmist, ei tohi olla suurem, kui kuuekordne põhitegevuse tulem (põhitegevuse tulude ja kulude vahe) ning ühtlasi ei tohi ta ületada sama aruandeaasta põhitegevuse tulude kogusummat. Samas, kui kuuekordne põhitegevuse tulem jääb väiksemaks 60%-st aruandeaasta põhitegevuse tuludest, on netovõlakoormuse maksimumpiiriks 60% põhitegevuse tuludest.

2011. aastal teenis linn intresse 48 338 eurot tähtajalistest ja üleöödeposiitidest (2010. aastal 19 830 eurot), ehk 28 508 eurot eelmisest aastast rohkem. Intressitulud kasvasid peamiselt linna keskmise rahaliste vahendite jäägi kasvu arvelt. Intressimäärad jätkasid 2012. aastal langemist, kuid langus polnud enam nii kiire kui 2011. aastal.

2011. aasta alguses sõlmis Tartu linn AS-iga SEB Pank lepingu 2,6 mln eurose arvelduskrediidi avamiseks. Hästi korraldatud rahavoogude juhtimise tulemusena ei olnud arvelduskrediiti 2011. aastal vaja kasutada.

2011. aasta oli majandusseisu paranemise aasta. Tulumaksulaekumised olid 2 mln euro võrra suuremad, kui 2010. aastal. Siiski jäi Tartu Linnavalitsuse tulude laekumise kasvutempo aeglasemaks, kui mõnel teisel omavalitsusel. Oma osa selles on avaliku sektori suurel osakaalul linna majandustegevuses – ligi 30% tulumaksu laekumisest tuleb sellest sektorist. Kui erasektor on tööhõivet tõstnud ja palku kasvatanud, siis avalikul sektoril toimub see mõningase viitajaga.

2012. aastal on tulude laekumine omavalitsustele jätkuvalt paranenud, kuid mitte enam 2011. aasta tempos. Tööpuudus küll väheneb, kuid ettevõtetel veel palga tõstmiseks suurt survet ei ole. Riik jätkab tasakaalustatud eelarvepoliitika ajamist, mis väljendub kulude olulises piiramises ning jäigas kontrollis omavalitsuste finantseerimisotsuste üle. Eesti erinevate finantsinstitutsioonide analüütikud ootavad 2012. aasta majanduskasvuks ca 1,7%. Kasv peaks olema aeglasem aasta alguses ja kiirenema aasta teises pooles.

Linna likviidsusriski juhtimisel on rahavoogude planeerimisel ja kontrollimisel oluline roll. Linnavalitsuse osakonnad esitavad eelarveaasta rahavoogude prognoosi aasta alguses kuude kaupa ning hiljem järgmise kuu vajaduse päevade kaupa. Pikaajaline prognoos annab võimaluse leida sobivaim hetk investeerimislaenu võtmiseks. Lühiajaline prognoos aitab juhtida rahavooge kuusiseselt – leida kriitilisi kohti, kus prognoositavad kulud ületavad tulusid ning vajadusel kulusid hajutada, tagamaks kulude sujuva finantseerimise.

Võimalusel paigutatakse linna rahalisi vahendeid lühiajalistesse pangadeposiitidesse. Likviidsuse paremaks juhtimiseks oli linnal sõlmitud ka arvelduskrediidi leping, kuid 2011. aastal õnnestus selle kasutamist vältida.

31.12.2011 seisuga olid kõik linna võlakohustused ujuva intressimääraga. Arvestades ajaloo madalaimatel tasemetel olevat Euribori, tõuseb intressiriski maandamine päevakorda 2012. aastal.

2. RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

2.1 KONSOLIDEERITUD BILANSS

euro

	31.12.2011	31.12.2010	Lisa
VARAD	278 163 565	270 312 901	
Käibevara	20 801 641	14 698 114	
Raha ja pangakontod	12 088 187	7 021 023	2
Finantsinvesteeringud	551 066	0	3
Maksunõuded	4 733 045	4 785 559	4
Muud nõuded ja ettemaksed	3 318 016	2 767 779	5
Varud	111 327	123 753	
Põhivara	257 361 924	255 614 787	
Materiaalne põhivara	229 585 864	226 692 802	6
Kinnisvarainvesteeringud	25 741 108	26 272 467	7
Pikaajalised maksu- ja muud nõuded	1 758 812	1 816 946	5
Finantsinvesteeringud	0	555 836	3
Immateriaalne põhivara	258 292	274 570	8
Osalused avaliku sektori ja sidusüksustes	17 848	2 166	3
Kohustused ja netovara	278 163 565	270 312 901	
KOHUSTUSED	82 201 368	78 938 321	
Lühiajalised kohustused	20 149 154	22 265 315	
Muud kohustused ja saadud ettemaksed	6 541 074	4 957 592	9
Võlad töötajatele	3 350 735	3 360 330	10
Laenukohustused	6 121 472	11 567 032	11
Tuletisinstrumendid	161 659	219 581	11
Võlad tarnijatele	3 974 214	2 160 780	12
Pikaajalised kohustused	62 052 214	56 673 006	
Laenukohustused	39 538 188	34 338 860	11
Sihtfinantseerimine	11 737 276	12 037 896	14
Muud kohustused ja saadud ettemaksed	10 776 750	10 296 250	9
NETOVARA	195 962 197	191 374 580	
Akumuleeritud ülejääk	191 704 585	191 689 520	
Aruandeperioodi tulem	4 257 612	-314 940	

Initialled for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev... 14.01.2012
 Signature/allkiri... J. Põu
 KPMG, Tallinn

2.2 KONSOLIDEERITUD TULEMIARUANNE

	<i>euro</i>		
	2 011	2 010	<i>Lisa</i>
Tegevustulud	116 504 576	102 120 877	
Maksutulud	48 567 476	46 547 196	4
Saadud toetused	43 785 143	35 254 945	14
Kaupade ja teenuste müük	23 051 711	19 575 150	15
Muud tulud	1 100 246	743 586	16
Tegevuskulud	-111 268 853	-101 232 608	17
Tööjõukulud	-44 685 859	-43 182 382	17, 18
Majandamiskulud	-34 213 668	-24 499 237	17, 19
Antud toetused	-12 575 491	-15 230 679	17, 20
Põhivara amortisatsioon ja allahindlus	-13 658 694	-13 126 596	17, 21
Muud kulud	-6 135 141	-5 193 714	17, 22
Aruandeperioodi tegevustulem	5 235 723	888 269	
Finants tulud ja -kulud	-969 616	-1 186 220	23
Ettevõtja tulumaks	-8 495	-16 989	
Aruandeperioodi tulem	4 257 612	-314 940	

Initialled for identification purposes only

Alikirjastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev... 14.05.2012

Signature/alkiri... J. Pina

KPMG, Tallinn

2.3 KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE

	<i>euro</i>		
	2011	2010	
	<i>korrigeeritud</i>		
Rahavood põhitegevusest	13 427 893	11 945 052	<i>I</i>
Aruandeperioodi tegevustulem	5 235 723	888 269	
Tegevustulemi korrigeerimised kokku	7 358 010	10 680 801	
Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	13 658 694	13 126 596	<i>17, 21</i>
Käibemaksukulu põhivara soetuselt	1 796 766	1 434 426	<i>I</i>
Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks ja selle amortisatsioon	-8 606 613	-5 404 528	<i>I; 14</i>
Saadud liitumistasude amortisatsioon	-492 305	-471 305	<i>15</i>
Kasum/kahjum põhivara müügist	-464 783	-92 714	<i>16</i>
Antud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	1 466 251	2 088 326	<i>I; 20</i>
Korrigeeritud tegevustulem	12 593 733	11 569 070	<i>I</i>
Käibevarade netomuutus	-297 144	2 034 431	
Kohustuste netomuutus	1 131 304	-1 658 449	<i>I</i>
Rahavood investeerimisgevusest	-12 498 592	-14 428 218	
Tasutud põhivara soetamisel	-12 209 142	-13 102 030	
Laekunud põhivara müügist	940 731	310 256	
Tasutud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	-1 520 471	-2 053 382	<i>I</i>
Antud laenud	-323 926	-432 731	<i>5</i>
Antud laenude tagasimaksed	383 328	406 605	<i>5</i>
Tasutud finantsinvesteeringute soetamisel	-13 000	-31 956	
Laekunud finantsinvesteeringute müügist	32 732	273 275	
Laekunud intressid ja muu finantstulu	211 808	201 745	
Osaluste muutustega seotud korrigeerimised	-652	0	
Rahavood finantseerimisgevusest	4 137 863	3 449 973	
Laekunud võlakirjade emitteerimisest, laenude saamisest	11 320 800	3 570 807	<i>11</i>
Lunastatud võlakirjad, saadud laenude tagasimaksed	-11 320 917	-4 023 756	<i>11</i>
Arvelduskrediidi muutus	0	-12 833	<i>11</i>
Kapitalirendi tagasimaksed	-246 115	-252 128	<i>11</i>
Laekunud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	4 773 949	4 799 811	<i>I</i>
Laekunud liitumistasud	785 260	520 187	
Makstud intressid ja muud finantskulud	-1 166 619	-1 135 126	
Makstud dividendide tulumaks	-8 495	-16 989	
Puhas rahavoog	5 067 164	966 807	<i>2</i>
Raha ja selle ekvivalendid perioodi alguses	7 021 023	6 054 216	
Raha ja selle ekvivalendid perioodi lõpus	12 088 187	7 021 023	
Raha ja selle ekvivalentide muutus	5 067 164	966 807	

Initialed for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev..... 14.05.2012
 Signature/allkiri..... J. Põll
 KPMG, Tallinn

2.4 KONSOLIDEERITUD NETOVARA MUUTUSTE ARUANNE

	Aruandeperioodi tulem	Akumuleeritud ülejääk	Netovara kokku	<i>Lisa</i>
Saldo 31.12.2009	7 933 384	181 183 392	189 116 776	
Muutused 2010				
Eelmise perioodi tulemi ümbertõstmine	-7 933 384	7 933 384	0	
Põhivara ümberhindlus	0	2 572 744	2 572 744	6, 7
Aruandeperioodi tulem	-314 940	0	-314 940	
Saldo 31.12.2010	-314 940	191 689 520	191 374 580	
Muutused 2011				
Eelmise perioodi tulemi ümbertõstmine	314 940	-314 940	0	
Põhivara ümberhindlus ¹	0	301 923	301 923	6, 7
Osaluse ülesvõtmine ²	0	28 082	28 082	3
Aruandeperioodi tulem	4 257 612	0	4 257 612	
Saldo 31.12.2011	4 257 612	191 704 585	195 962 197	

¹ Põhivara ümberhindlusest valdav osa on seotud maa munitsipaliseerimisega, täpsem informatsioon lisas 26 *Netovara muutuste aruanne*

² Loe ka tegevusaruandest p 1.6.

Initialed for identification purposes only
 Altkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev..... 11.01.2012
 Signature/allkiri..... J. P...
 KPMG, Tallinn

2.5 KONSOLIDEERITUD AASTAARUANDE LISAD

Lisa 1 Raamatupidamise aastaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted ja hindamisalused

Käesolev Tartu Linnavalitsuse (edaspidi „Tartu LV“) konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaruanne on koostatud vastavuses Eesti hea raamatupidamistavaga. Eesti hea raamatupidamistava tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele (Euroopa Liidu raamatupidamise direktiivid, rahvusvahelised finantsarvestuse standardid ja rahvusvahelised avaliku sektori raamatupidamise standardid) ning selle põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid ja riigi raamatupidamise üldeeskiri.

Konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaruanne on koostatud lähtudes soetusmaksumuse printsiibist, v.a kauplemiseesmärgil hoitavad väärtpaberid ning edasimüügi eesmärgil soetatud finantsvarad, mis kajastatakse õiglasel väärtuses ning olulised enne 1995. a soetatud kinnisvarainvesteeringud ja materiaalne põhivara, mis on kajastatud ühekordselt ümberhinnatud väärtuses.

Raamatupidamise aastaruanne on koostatud eurodes tekkepõhiselt kogu Tartu LV konsolideerimisgrupi (edaspidi „grupi“) kohta. Viimane konsolideerimata põhiaruanne – eelarve täitmise aruanne linnavalitsuse haldusala kohta ning seda selgitav seletuskiri - on koostatud kassapõhiselt.

Arvestus- ja esitusvaluuta muutus

1. jaanuaril 2011 ühines Eesti eurosooniga ja Eesti kroon asendus euroga. Sellest kuupäevast alates konverteeriti raamatupidamisarvestus eurodesse. Käesolevas aastaruandes on kõik võrdlusandmed konverteeritud ametliku, Euroopa Liidu Nõukogu määruses kinnitatud valuutakursiga 15,6466 Eesti krooni euro kohta. Tulenevalt asjaolust, et Eesti krooni ja euro vahetuskurss on olnud varasemalt samal tasemel fikseeritud, ei avaldanud arvestus- ja esitusvaluuta muutmine mõju ettevõtte finantsseisundile, aruandeperioodi tulemusele ega rahavoogudele.

Esitusviisi muutmine

Käesolevas aastaruandes muudeti rahavoogude aruande kirjete jaotust. Vastav muudatus on seotud eelkõige kohaliku omavalitsuse finantsjuhtimise seaduse (KOFS) kehtima hakkamisega. Põhivara soetusele lisanduv käibemaksukulu on lisatud põhivara soetusele (võrreldaval perioodil on sellega seoses tõstetud 1 434 426 eurot põhitegevuse rahavoogudest investeerimistegevuse rahavoogudesse nii konsolideeritud kui konsolideerimata aruandes). Põhivara soetuseks saadud sihtfinantseerimisele on lisatud ka see osa sihtfinantseerimisest, mille arvel kaeti vastav käibemaksukulu (võrreldaval perioodil 272 469 eurot konsolideeritud ning 302 654 eurot konsolideerimata aruandes) ning põhivara soetuseks saadud sihtfinantseerimine on loetud kogumahus rahavooks finantseerimistegevusest. Samuti on täpsustunud põhivara soetuseks antava siht- ja kaasfinantseerimise osa eristamine rahavoogude aruandes (võrreldaval perioodil on sellega seoses tõstetud põhitegevuse rahavoogudest investeerimistegevuse rahavoogudesse 2 053 382 eurot konsolideeritud ning 2 155 907 eurot konsolideerimata aruandes).

Konsolideerimine

Valitseva mõju all olevateks üksusteks on sihtasutused ja äriühingud, milles Tartu LV omab mõjuvõimu määrata investeeringuobjekti finants- ja tegevuspoliitikat.

Äriühingute puhul eeldatakse valitseva mõju olemasolu tavaliselt siis, kui linna osalus ühingus on üle 50%. Valitseva mõju all olevad sihtasutused on asutatud Tartu LV poolt, kes ka määrab nende nõukogude liikmed.

Valitseva mõju all olevate üksuste tegevus kajastub konsolideeritud raamatupidamise aastaruandes alates valitseva mõju tekkimisest kuni selle katkemiseni. Nende üksuste soetamist kajastatakse ostumeetodil.

Initialled for identification purposes only

Aiikirjastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev..... 14.05.2012

Signature/alkiri..... J. Pinn

KPMG, Tallinn

Valitseva mõju all olevate üksuste finantsnäitajad on konsolideeritud aruandes liidetud rida-realt meetodil. Grupisesed üksustevahelised nõuded, kohustused, tulud ja kulud ning realiseerumata kasumid ja kahjumid on elimineeritud.

Tartu Linnavalitsuse konsolideerimata aruandes on osalused valitseva mõju all olevates üksustes kajastatud tuletatud soetusmaksumuses. Tuletatud soetusmaksumuseks loetakse kuni 31.12.2003 soetatud osaluste korral nende väärtus kapitaliosaluse meetodil ning peale 31.12.2003 soetatud osaluste korral nende soetusmaksumus. Tuletatud soetusmaksumus hinnatakse alla, kui osaluse objekti omakapitalist aruandekohustuslasele kuuluv osa (valitseva mõju all olevate sihtasutuste ja mittetulundusühingute korral nende omakapital tervikuna) on langenud allapoole osaluse bilansilisest väärtusest. Kajastatud allahindlusi taastatakse järgmistel perioodidel, kuid mitte kõrgemale tuletatud soetusmaksumusest.

Olulise mõju all olevateks üksusteks loetakse sihtasutused ja äriühingud, milles Tartu Linnavalitsus osaleb investeringuobjekti finants- ja tegevuspoliitika üle otsustamisel. Olulise mõjuvõimu eelduseks on arvatud 20-50% hääleõigusest. Olulise mõju all olevad äriühingud on kajastatud konsolideeritud ja konsolideerimata aruannetes sidusüksustena kapitaliosaluse meetodil. Alla 50% hääleõigusest sihtasutuste kohta osalusi ei kajastata.

Varad ja kohustused on jaotatud bilansis lühi- ja pikaajalisteks lähtuvalt vara või kohustuse eeldatavast valdamisest kuni üks aasta või kauem arvestatuna bilansikuupäevast. Kohustuste gruppi kuuluvaid sihtfinantseerimise kohustusi põhivara soetuseks (kajastavad vaid konsolideerimisgruppi kuuluvad kasumit taotlevad üksused) ning saadud amortiseerimata liitumistasusid (grupis saab neid vaid AS Tartu Veevärk linna vee- ja kanalisatsiooniga liitujatelt) kajastatakse üldeeskirja kohaselt ainult pikaajalistena, mis amortiseeritakse tulusse nende arvel soetatud vara kasuliku eluea jooksul. (vt ka sama lisa sihtfinantseerimise osa lk 61).

Raha ja raha ekvivalendid kajastatakse bilansis käibevara all *Raha ja pangakontode* kirjel (sularaha, raha teel, arvelduskontode jäägid pangas ja lühiajalised või katkestatavad tähtajalised deposiidid).

Deposiitidelt bilansikuupäevaks kogunenud laekumata intressid kajastatakse viitlaekumistena. Investeeringufondide osakud kajastatakse turuväärtuses.

Finantsinvesteeringud on jaotatud **lühiajalisteks**, millena kajastatakse turuväärtuses likviidsuse tagamiseks hoitavaid rahaturu- ja intressifondide aktsiaid ja osakuid ning lühiajalise kauplemise eesmärgil hoitavaid võlakirju, ning **pikaajalisteks**, kui hoitakse kauem kui 12 kuud bilansi kuupäevast.

Finantsinvesteeringuid aktsiatesse ja muudesse omakapitaliinstrumentidesse (v. a osalused tütar- ja sidusettevõtjates) kajastatakse nende õiglases väärtuses, juhul kui see on usaldusväärset hinnatav. Õiglase väärtusena kasutatakse bilansipäeva börsinoteeringut. Juhul, kui õiglase väärtus ei ole usaldusväärset määratav, kajastatakse aktsiaid ja muid omakapitaliinstrumente korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil (s.o algne soetusmaksumus miinus võimalikud allahindlused, kui investeeringu kaetav väärtus on langenud alla bilansilise väärtuse).

Muude pikaajaliste finantsinvesteeringutena kajastatakse aktsiaid ja osakuid juhul, kui osalus on alla 20%. Nimetatud pikaajalisi finantsinvesteeringuid kajastatakse soetusmaksumuses, kuna nende õiglast väärtust pole olnud võimalik usaldusväärset hinnata. Finantsinvesteeringute oste ja müüke kajastatakse järjepidevalt tehingupäeval.

Tuletisinstrumentidena kajastatakse riskimaandamise eesmärgil soetatud pangalaenu swapintressi turuväärtust aasta lõpu seisuga õiglases väärtuses - positiivset nõuetes, negatiivset lühiajalistes kohustustes ning väärtuse muutus kajastatakse tulemiaruanes.

Maksu-, lõivu-, trahvi- ja muud nõuded on bilansis kajastatud korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil. Nõudeid kajastatakse bilansis nõudeõiguse tekkimise momendilks

Date/kuupäev... 14.05.2012
Signature/alkiri... J. Pina
KPMG, Tallinn

ning hinnatakse lähtuvalt tõenäoliselt laekuvatest summadest. Võimaluse korral hinnatakse iga konkreetse kliendi laekumata nõudeid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Suure hulga samaliigiliste nõuete laekumise tõenäosust hinnatakse grupi tasandil, võttes arvesse eelmiste perioodide statistikat sarnaste nõuete laekumise kohta. Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded on bilansis tõenäoliselt laekuva summani alla hinnatud. Aruandeperioodil laekunud, eelnevalt kuldesse kantud nõuded on kajastatud aruandeperioodi ebatõenäoliste nõuete kulu vähendusena. Nõuet loetakse lootusetuks, kui juhtkonna hinnangul puuduvad võimalused nõude kogumiseks. Lootusetud nõuded on bilansist välja kantud.

Pikaajalisi nõudeid kajastatakse algselt saadaoleva tasu nüüdisväärtuses, arvestades järgnevatel perioodidel nõudelt intressitulu kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Lõivu- ja trahvinõuded kajastatakse maksunõuete grupis, **lõivutulu** aga müüdud kaupade ja teenuste tulu hulgas ning **trahvitulu** muude tulude hulgas.

Kohalike maksude viivisintressi nõuded kajastatakse maksunõuete grupis, viivisintressi tulu aga muude tulude hulgas.

Loodusressursside kasutamise ja saastetasude nõuded ning tulu on arvestatud tekkepõhiselt Keskkonnaministeeriumi teatise alusel, linna eelarve täitmisel laekumine kassapõhiselt. Selle tulu nõuded kajastatakse maksutulu nõuete grupis, tulu aga muude tulude hulgas.

Maksu- ja Tolliametilt kohalikele omavalitsustele kantavate **tulumaksu ja maamaksu** nõuded ja -tulu arvestatakse tekkepõhiselt pärast aruandeperioodi lõppemist maksuametilt saadud teatise alusel nende maksude riigi poolt kohalikule omavalitsusele kantava osa kohta. Maksuvõlalt arvestatud intressinõuded riigilt kohalike omavalitsuste eelarvetesse ei kanta.

Erisoodustuse ja ettevõtte tulumaksu kohustused kajastatakse muudes kohustustes maksu-, lõivu- ja trahvikohustuste grupis koos, kulu aga eraldi - tulumaksukulu erisoodustustelt tööjõukuludes ning ettevõtte tulumaksukulu muudes tegevuskuludes.

Üksikisiku tulumaksu, sotsiaalmaksu, töötuskindlustus- ja kogumispensioni maksete kohustused kajastatakse muudes kohustustes maksu-, lõivu- ja trahvikohustuste grupis, kulu aga tööjõukuludes. Enne deklareerimise tähtaega tasutud deklareeritud maksud kajastuvad nii lühiajalistes kohustustes deklareeritud maksukohustustena kui ka lühiajalistes nõuetes ettemaksetena. Käesolevas aruandes on nii lühiajalised nõuded kui ka kohustused nimetatud ettemaksete võrra vähendatud kogusummas 651 830 eurot (31.12.2010 seisuga 433 844 eurot) (lisa 4).

Varud võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja muudest soetamisega seotud otsestest kulutustest. Varude jäägi hindamisel kasutatakse valdavalt kaalutud keskmise soetushinna meetodit, mõni üksik valitseva mõju all olev üksus on kasutanud FIFO meetodit, kuid arvestuspõhimõtete erinevuse mõju on ebaoluline.

Kinnisvarainvesteeringutena kajastatakse selliseid kinnisvaraobjekte (maad või hooneid), mida hoitakse väljarentimise või turuväärtuse tõusmise eesmärgil ja mida linnavalitsus ega ükski avaliku sektori üksus ei kasuta oma põhitegevuses. Kinnisvarainvesteeringuid kajastatakse konsolideerimisgrupis valdavalt soetusmaksumuse meetodil (soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud allahindlused).

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid hinnangulise kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja soetusmaksumusega alates alates 2000 eurost (kuni 31.12.2010 soetatud varade korral alates 1917 eurost).

Varad, mille kasulik tööiga on üle 1 aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla kapitaliseerimise alampiiri, kajastatakse kuni kasutusele võtmiseni väheväärtusliku inventarina (varades) ja vara kasutusele võtmise hetkel kantakse kulusse.

Date/kuupäev..... 14. 05. 2012
Signature/allkiri..... J. P...
KPMG, Tallinn

Põhivara rekonstrueerimisväljaminekud, mis pikendavad vara kasuliku tööiga ning tõstavad vara kvaliteeti või tööjõudlust üle algselt arvatud taseme, kapitaliseeritakse bilansis põhivarana. Põhivara remondi- ja hoolduskulud, mis tehakse eesmärgiga säilitada vara esialgset taset, kajastatakse nende kulude tekkimisel aruandeperioodi kuludes.

Põhivara kajastatakse bilansis soetusmaksumus, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Kulumi arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Kulumi norm määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt põhivara grupile määratud kasulikust tööeest ning on valdavalt sarnased terves konsolideerimisgrupis.

Uute põhivarade kasulik eluiga on nii kinnisvarainvesteeringute kui materiaalse põhivara gruppidele määratud järgmiselt:

Hooned ja rajatised	5-50 aastat
sh erandina sillad	20-40 aastat
masinad, seadmed, transpordivahendid	3-20 aastat
Infotehnoloogilised seadmed ja arvutustehnika	3-10 aastat
Muu inventar, tööriistad ja sisseseade	2 - 5 aastat

Maa ja kunstiväärtused, mille väärtus aja jooksul ei vähene, ei kuulu amortiseerimisele.

Immateriaalse põhivarana kajastatakse füüsilise substantsita vara kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja soetusmaksumusega alates 2000 eurost (kuni 31.12.2010 soetatud varade korral alates 1917 eurost). Immateriaalset põhivara kajastatakse bilansis soetusmaksumus, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Immateriaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarset meetodit ja nende kasulik eluiga on 4 aastat.

Uurimis- ja arenguväljaminekud on kajastatud tekkimisel kuluna.

Põhivarade ümberhindlusena kajastatakse linnavalitsuse poolt munitsipaliseeritud maade esmast arvelevõtmist maa maksustamise hinnas üldeeskirja § 45 kohaselt. Samuti võetakse ümberhindlusena jätkuvalt arvele aruandeperioodil omandatud peremehetut vara, mis on saadud seoses pärijate puudumisega.

Põhivara väärtuse languse korral (osaline või täielik demonteerimine, lammutamine, kahjustumine jmt) viiakse läbi allahindlus, mis kajastub aruandeperioodi kuludes koos amortisatsiooniga. Linnavalitsuses hinnatakse igal aastal lõpetamata ehituste pearaamatukonto saldoinventuuri käigus eraldi ehitusprojektide edasise kasutuse võimalusi. Projektid, mille kasutamine on lükkunud edasi vähemalt 4 aastat ning nende kasutusele võtmise aeg pole teada või selleks puudub täielik kindlus, hinnatakse alla nullväärtusele vara bilansist välja kandmata, kajastades tehingut lõpetamata ehituse allahindluse kuluna. Projekti edaspidise kasutamise kindlust näitab konkreetse projektiga seotud ehitusobjekti lülitamine järgneva(te) aasta(te) eelarvesse. Ehitusprojekti hilisemal rakendumisel või sellega seotud objekti lülitamisel eelarvesse tühistatakse allahindlus ning taastatakse kuni esialgse soetusmaksumuseni, kajastades tehingut läbi perioodi tulemi.

Renditud varades käsitletakse kapitalirendina rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule ning kui renditavat vara pole võimalik kergesti asendada teise varaga. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

a) Aruandekohustuslane on rentnik

Kapitalirenti kajastatakse bilansis vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas või rendimaksete miinimumsumma nüüdisväärtuses, juhul kui see on madalam. Kapitalirendi tingimustel renditud varasid amortiseeritakse sarnaselt omandatud põhivaraga, välja arvatud juhul, kui ei eksisteeri piisavat kindlust, kas rentnik omandab rendiperioodi lõpuks vara omandiõiguse – sellisel juhul amortiseeritakse vara kas rendiperioodi jooksul või kasuliku

intended for identification purposes only

Allkirjastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev..... 14.05.2012

Signature/allkiri..... J. P. K.

KPMG, Tallinn

tööea jooksul, olenevalt sellest, kumb on lühem. Kapitalirendi maksed jagatakse kohustust vähendavateks põhiosa tagasimakseteks ning intressikuluks.

Kasutusrendi maksed kajastatakse kuluna ühtlaselt rendiperioodi jooksul.

b) Aruandekohustuslane on rendileandja

Kasutusrendi tingimustel väljarenditud vara kajastatakse bilansis tavakorras, analoogselt muu põhivaraga. Kasutusrendimaksud kajastatakse tuluna ühtlaselt rendiperioodi jooksul.

Laenukohustused kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Olulised lepingutasud kajastatakse laenude võtmisel laenukohustuste hulgas (miinusega) ja amortiseeritakse intressikuludesse laenuperioodi jooksul, ülejäänud lepingutasud kajastatakse laenude saamisel koheselt intressikuludes. Kapitalirendikohustused kajastatakse laenukohustustena vastavalt renditud varade kajastamise kohta antud selgitusele.

Sihtfinantseerimisena kajastatakse sihtotstarbeliselt antud ja teatud tingimustega seotud toetusi. Sihtfinantseerimist ei kajastata tuluna või kuluna enne, kui eksisteerib piisav kindlus, et toetuse saaja vastab sihtfinantseerimisega seotud tingimustele ja sihtfinantseerimine leiab aset.

Saadud sihtfinantseerimise kajastamisel rakendatakse brutomeetodit, mille järgi kajastatakse nii saadud sihtfinantseerimist kui selle arvel tehtud kulusid või põhivara soetust mõlemal eraldi.

Tegevuskulude sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist ning tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse proportsionaalselt sellega seonduvate kuludega. Avaliku sektori üksuste vahelistes tehingutes kajastatakse toetused vastastikusel kokkuleppel raha ülekandmisel kas kohe tulu-kuluna või ettemaksetena ning periodiseeritakse vastava aruandluse kohaselt.

Sihtfinantseerimise korral põhivara soetamiseks võetakse vara bilansis arvele tema soetusmaksumuses, finantseerimise summa kajastatakse samal ajal kas bilansis kohustusena (konsolideerimisgruppi kuuluvad kasumit taotlevad äriühingud) või tuluna (ülejäänud grupi üksused). Kasumit taotlevad üksused amortiseerivad sihtfinantseerimise kohustuse tulusse soetatud vara kasuliku elua jooksul.

Põhivara tasuta võõrandamisel kajastatakse vara jääkväärtust antud toetusena ehk üle antud sihtfinantseerimisena põhivara soetuseks.

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpannga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed finantsvarad ja -kohustused ning mitte-monetaarsed finantsvarad ja -kohustused, mida kajastatakse õiglase väärtuse meetodil, on bilansipäeva seisuga ümber hinnatud eurodesse bilansipäeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpannga valuutakursside alusel. Välisvaluutatehingutest ning varade ja kohustuste ümberhindamisest saadud kasumid ja kahjumid kajastuvad tulemiaruanDES finantstuludes-kuludes, kui nad on seotud finantsinvesteeringute või laenukohustustega, muude tehingute puhul tegevuskuludes.

Põhivara või varude soetamisel tasutud **mittetagastatavad maksud ja lõivud** (näiteks käibemaks, juhul kui ostjaks on mitte-käibemaksukohustuslane) kajastatakse soetamishetkel kuluna ning neid ei arvata varade soetusmaksumuse koosseisu. **Tekkepõhine käibemaksukulu** kajastatakse mitte-käibemaksukohustuslaste poolt tegevuskuludes eraldi kululiigina. Kassapõhises eelarve täitmise aruanDES kajastatakse käibemaksukulu vastavate majandamiskulude hulgas, sh ka vara soetamise kuludes.

Tulude arvestus. Kogutud riiklikke makse ning loodusvarade kasutamise ja saastetasude tulu võetakse arvele tekkepõhiselt vastavalt Maksu- ja Tolliameti ning Keskkonnaministeeriumi poolt esitatud teatistele. Kohalike maksude tulu võetakse arvele tekkepõhiselt vastavalt esitatud maksudeklaratsioonidele ja muudele tulu tekkimist kajastavatele dokumentidele. Lõivutulu kajastatakse lõivuga maksustatud toimingute päeval ning trahvide määramiseks

Date/kuupäev..... 14.05.2012

Signature/alkiri..... J. P. Põll

KPMG, Tallinn

päeval. Toodete, kaupade ja põhivara müügist saadud tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav. Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel, lähtudes valmidusastme meetodist. Intressitulu arvestatakse tekkepõhiselt sisemise intressimäära alusel. Dividenditulu arvestatakse dividendide väljakuulutamisel.

Kulude arvestus. Kulused kajastatakse tekkepõhiselt. Põhivara või varude soetamisel tasutud mittetagastatavad maksud ja lõivud, sh käibemaks, mida ei arvata sisendkäibemaksuks, kajastatakse soetamishetkel kuluna tulemiaruaande kirjel *Muud tegevuskulud*. Dividendide väljamaksmisega kaasnev tulumaks kajastatakse kuluna dividendide väljakuulutamisel.

Muude tegevuskulude hulka kuuluva **ettevõtte tulumaksu** all kajastatakse äriühingute ja sihtasutuste põhitegevusega mitteseotud kuludelt arvestatud tulumaksukulu. Tulemiaruaandes eraldi reana oleva ettevõtja tulumaksu all kajastatakse aga tütarettvõtjate poolt väljakuulutatud dividendidelt makstavat tulumaksukulu sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal dividendid välja makstakse.

Bilansipäevajärgsed sündmused. Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid bilansikuupäeva ja aruaande koostamispäeva vahemikul, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Bilansipäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustuste hindamisel arvesse võetud, kuid mis võivad oluliselt mõjutada järgmise aruandeaasta tulemust, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades.

Seotud osapoolteks loetakse Tartu Linnavalitsuse volikogu ja valitsuse liikmed ning asutuste juhid, kellele on antud õigus iseseisvalt lepinguid sõlmida, konsolideerimisgruppi kuuluvate sihtasutuste, äriühingute nõukogude ja juhatuste liikmed, kõigi eelpool loetletud tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmete lähedased pereliikmed, samuti ka nende valitseva ja olulise mõju all olevad sihtasutused, mittetulundusühingud ja äriühingud.

Käesolevas majandusaasta aruaandes on avaldatud tegevusaruande punktis 1.4. *Ülevaade üldisest majanduskeskkonnast* alapunktis *Linna juhtimine* volikogu ja linnavalitsuse liikmetele arvestatud töötasud ning punktis 1.6. *Konsolideerimisgruppi kuuluvate äriühingute ja sihtasutuste tegevus* tegevjuhtide ja nõukogu liikmete töötasud.

Linnavalitsusel on toimiv sisekontrollisüsteem (tegevusaruande punkt 1.7. *Ülevaade sisekontrollisüsteemist ja tegevustest siseauditi hindamisel*). Seotud isikutega tehtud tehinguid kontrollitakse praktiliste kontrolliprotseduuride käigus lähtudes korrupsioonivastase seaduse nõuetest. Seotud osapooltega tehtud tehingutest vt lisa 24.

Eelarve täitmise aruanne (raamatupidamisaruanne punkt 2.7) on koostatud linnavalitsuse kohta (konsolideerimata) kassapõhiselt, mistõttu selle andmeid ei ole võimalik võrrelda tekkepõhistes konsolideerimata aruannetes (lisa 26-*Tartu Linnavalitsuse konsolideerimata aruanded*) kajastatud andmetega. Lisaks kassapõhisest printsiibist tulenevatele ajalistele erinevustele on selles kasutusel veel järgmised olulised erinevad arvestuspõhimõtted:

a) põhivara soetamisel tasutud summad kajastatakse eelarve täitmisel kuluna ning põhivara müügist laekunud summad tuluna, amortisatsiooni ja muud põhivarade mitterahalised tehingud eelarve täitmise aruaandes ei kajastu, v.a CO₂ vahendite arvel toimunud tehingud nii tuludes kui kuludes;

b) kaupade ja teenuste ning põhivarade soetamisel lisanduv käibemaks, mida ei saa arvata sisendkäibemaksuks, on eelarve täitmise aruaandes kajastatud vastavate kaupade, teenuste ja põhivara soetamise kuluna (tekkepõhises aruaandes eraldi tulemiaruaande kirje *Muud tegevuskulud* hulgas).

Initialed for identification purposes only

Aitkigastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev..... 14.05.2012.....

Signature/allkiri..... J. Põm.....

KPMG, Tallinn

Lisa 2 Raha ja selle ekvivalendid

	<i>euro</i>		
	31.12.2011	31.12.2010	
Raha ja selle ekvivalendid kokku	12 088 187	7 021 023	<i>Lisa</i>
Sularaha	23 307	19 115	
Raha teel	2 261	5 038	
Raha pangas	8 678 929	6 064 922	
Raha tähtajalisel deposiidihoiusel	3 383 690	931 948	
	<hr/>	<hr/>	
	2011	2010	
Intressitulu arvelduskontodelt	89 967	62 085	23
Laekumata intressinõuded aruandeperioodi lõpus	17 661	13 820	

Lisa 3 Finantsinvesteeringud ja osalused

	<i>euro</i>		
	Lühiajalised	Pikaajalised	
Finantsinvesteeringud			<i>Lisa</i>
Bilansiline väärtus 31.12.2009	886 665	1 164 090	
Osalus investeerimisfondides	886 665	0	
Võlakirjad	0	596 325	
Muud finantsinvesteeringud	0	567 765	
Muutused 2010	-886 665	-608 254	
Osaluse muutus investeerimisfondides	-886 665	0	
Muutus võlakirjades	0	-596 325	
<i>müük</i>	0	-218 537	
<i>ümberhindlus</i>	0	-377 788	
Muude finantsinvesteeringute muutus	0	-11 929	
Bilansiline väärtus 31.12.2010	0	555 836	
Muud finantsinvesteeringud	0	555 836	
Muutused 2011			
Muude finantsinvesteeringute muutus	551 066	-555 836	
Bilansiline väärtus 31.12.2011			
Muud finantsinvesteeringud	551 066	0	
Osalused avaliku sektori sidusüksustes¹	31.12.2011	31.12.2010	
Osaluse ülevõtmine OÜs Polli Prügila (25,5%)		2 166	
Muutused 2011			
Osaluse ülevõtmine OÜs Tartu KTJ (50%)	28 082		
Osaluste ümberhindlus kapitaliosaluse meetodil	-13 051		23
Osaluse tasumine OÜle Polli Prügila	651		
Seisuga 31.12.2011	17 848	2 166	23

¹ vt ka tegevusaruande p 1.6.

Initialed for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev..... 11.05.2012
 Signature/allkiri..... J. D. D.
 KPMG, Tallinn

Lisa 4 Maksud, lõivud, trahvid

A Maksunõuded ja -kohustused	Nõuded		Kohustused		<i>Lisa</i>
	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2010	
Lühiajalised maksunõuded ja -kohustused kokku	4 733 045	4 785 559	1 501 786	1 530 396	9
Maksud kokku	4 652 744	4 713 522	1 373 183	1 432 178	
Üksikisiku tulumaks	4 631 600	4 691 620	590 704	528 884	
Maamaks	5 262	9 138	0	0	
Käibemaks	0	0	37 795	73 685	
Sotsiaalmaks	0	0	1 211 452	1 110 423	
Töötuskindlustusmaksed	0	0	134 467	120 703	
Kogumispensionimaksed	0	0	37 106	22 096	
Muud riiklikud maksud	0	0	13 489	10 231	
Kohalikud maksud	15 882	12 764	0	0	
Maksude ettemaksed	0	0	-651 830	-433 844	1
Loodusressursside kasutamise ja saastetasud	80 301	72 037	128 603	98 218	
Pikaajalised maksunõuded	32 469	29 050	0	0	5

B Maksu-, lõivu-, trahvitulud	2011	2010	
Maksu-, lõivu-, trahvitulud kokku	49 186 240	47 237 237	
Maksutulud kokku	48 567 476	46 547 196	26
Üksikisiku tulumaks	46 945 813	44 992 411	
Maamaks	895 665	911 381	
Kohalikud maksud	725 998	643 404	
<i>reklaamimaks</i>	<i>292 489</i>	<i>256 472</i>	
<i>teede ja tänavate sulgemismaks</i>	<i>109 388</i>	<i>116 811</i>	
<i>parkimistasud</i>	<i>324 121</i>	<i>270 121</i>	
Riigiõivud	121 529	125 574	15
Loodusressursside kasutamise ja saastetasud	320 658	316 541	
Tasud veerikasutusest	139 422	127 683	16
Edasi antud saastetasud ja keskkonna tekitatud kahju hüvitus	181 236	188 858	16
Trahvid	176 471	247 802	16
Intressitulud maksunõuetelt	106	124	16

initiated for identification purposes only
 Altkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev... *11.05.2012*
 Signature/alkiri... *J. Põu*
 KPMG, Tallinn

Lisa 5 Muud nõuded ja ettemaksed

	euro		
	31.12.2011	31.12.2010	
Muud nõuded ja ettemaksed kokku	3 318 016	2 767 779	<i>Lisa</i>
Nõuded saamata toetuste eest	1 289 007	1 183 721	<i>14</i>
Nõuded ostjate vastu kokku	1 441 782	1 206 663	
<i>nõuded ostjate vastu</i>	<i>1 514 783</i>	<i>1 274 803</i>	
<i>ebatõenäoliselt laekuvaks hinnatud</i>	<i>-73 001</i>	<i>-68 140</i>	
Ettemakstud tulevaste perioodide kulud	159 923	130 744	
Laenunõuded ¹	180 523	178 372	
Ettemakstud toetused - sihtfinantseerimised	25 603	13	
Muud nõuded	59 243	49 016	
<i>toetuste ja sihtfinantseerimise tagasinõuded</i>	<i>540</i>	<i>1 892</i>	
<i>mitmesugused muud nõuded</i>	<i>58 703</i>	<i>47 124</i>	
Viitlaekumised (s h ka laekumata intressid)	21 043	14 143	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	140 892	5 040	
Nõuded põhivara müügist (erastamise järelmaks)	0	67	
Pikaajalised maksu- ja muud nõuded kokku	1 758 812	1 816 946	
Laenunõuded ¹	1 726 343	1 787 896	
Pikaajalised maksunõuded ²	32 469	29 050	<i>4</i>
<i>üksikisiku tulumaks</i>	<i>32 400</i>	<i>28 799</i>	
<i>maamaks</i>	<i>69</i>	<i>251</i>	

Pikaajaliste nõuete jaotus järelejäänud tähtaja järgi 31.12.2011			
	Laenunõuded	Maksunõuded	Kokku
Keskmine intressimäär	6,5%		
1 kuni 2 aastat	196 905	32 469	229 374
2 kuni 3 aastat	192 663	0	192 663
3 kuni 4 aastat	183 460	0	183 460
4 kuni 5 aastat	165 828	0	165 828
üle 5 aasta	987 487	0	987 487
Kokku:	1 726 343	32 469	1 758 812

¹ **Antud laenudeks** on eluasemelaenuid füüsilistele isikutele. Laenudega on toimunud järgmised tehingud (euro):

	2 011	2 010
laekus tagasi	383 328	406 605
laene anti välja	323 926	432 731

2011. a tõsteti 180 523 eurot pikaajalistest laenunõuetest lühiajaliseks, 2010. a 178 372 eurot.

² Riigilt kohaliku omavalitsuse eelarvesse kantavate maksudelt. Nende nõuete lühiajaline osa vt lisa 4.

Intressitulu antud laenudelt ja järelmaksunõuetelt lisas 23.

Initialled for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev.....14.05.2012.....
 Signature/allkiri.....J. Põll.....
 KPMG, Tallinn

Lisa 6 Materiaalne põhivara

		<i>euro</i>						
		Maa	Hooned ja rajatised	Masinad ja seadmed	Muu põhivara	Lõpetamata tööd ja ettemaksud	Kokku materiaalne põhivara	Lisa
Soetusmaksumus	31.12.2009	11 684 404	244 370 005	8 079 003	7 428 264	8 788 358	280 350 034	
Akumuleeritud kulum	31.12.2009	0	-48 185 644	-5 344 860	-2 710 474	0	-56 240 978	
Jääkväärtus seisuga	31.12.2009	11 684 404	196 184 361	2 734 143	4 717 790	8 788 358	224 109 056	
	<i>2010 tehingud kokku</i>	<i>2 802 032</i>	<i>-492 433</i>	<i>-333 717</i>	<i>244 584</i>	<i>363 280</i>	<i>2 583 746</i>	
Soetamine		68 472	1 011 216	502 138	582 181	9 425 368	11 589 375	
Ümberklassifitseerimine		0	8 084 865	50 916	50 793	-8 194 168	-7 594	
Ümberklassifitseerimine (kulum)		0	7 594	0	0	0	7 594	
Ümberhindlus		2 498 441	0	0	0	0	2 498 441	
Mitterahaline sihtfinantseerimine		3 144	802 145	0	0	0	805 289	
Üleviimine kinnisvarainvesteeringute gruppi		-460	-2 482	0	0	-324 225	-327 167	7
Ületoomine kinnisvarainvesteeringute grupist		240 648	2 050	0	0	0	242 698	7
Müüdüd põhivara soetusmaksumuses		-8 213	0	-11 881	0	0	-20 094	
Müüdüd põhivara kulum		0	0	9 177	0	0	9 177	
Mahakantud põhivara soetusmaksumuses		0	-943 015	-767 930	-976 949	-8 535	-2 696 429	21
Mahakantud põhivara kulum		0	423 562	746 849	918 581	0	2 088 992	21
Allahindlus		0	0	0	0	-535 160	-535 160	21
Aruandeaastal arvestatud kulum		0	-9 878 368	-862 986	-330 022	0	-11 071 376	21
Soetusmaksumus	31.12.2010	14 486 436	253 324 784	7 852 246	7 084 289	9 151 638	291 899 393	
Akumuleeritud kulum	31.12.2010	0	-57 632 856	-5 451 820	-2 121 915	0	-65 206 591	
Jääkväärtus seisuga	31.12.2010	14 486 436	195 691 928	2 400 426	4 962 374	9 151 638	226 692 802	
	<i>2011 tehingud kokku</i>	<i>377 498</i>	<i>3 549 843</i>	<i>290 358</i>	<i>-74 225</i>	<i>-1 250 412</i>	<i>2 893 062</i>	
Soetamine		196 930	1 289 686	346 376	235 234	11 990 094	14 058 320	
Ümberklassifitseerimine		0	13 158 711	0	192 391	-13 351 102	0	
Ümberhindlus ¹		160 510	0	0	0	0	160 510	
Mitterahaline sihtfinantseerimine		1 680	0	700 800	0	1 076 988	1 779 468	
Mitterahalised kanded varadega ²		0	22	-3	0	0	19	
Üleviimine kinnisvarainvesteeringute		-32 033	-89 476	0	0	-523 574	-645 083	7
Kulumi üleviimine kinnisvarainvesteeringute gruppi		0	9 693	0	0	0	9 693	7
Ületoomine kinnisvarainvesteeringute grupist		127 938	345 065	0	0	0	473 003	7
Kulumi ületoomine kinnisvarainvesteeringute grupist		0	-95 133	0	0	0	-95 133	7
Müüdüd põhivara soetusmaksumuses		-77 527	0	-88 162	0	0	-165 689	
Müüdüd põhivara kulum		0	0	88 133	0	0	88 133	
Allahindlus		0	0	0	0	-442 818	-442 818	21
Mahakantud põhivara soetusmaksumuses		0	-1 260 413	-98 668	-134 846	0	-1 493 927	21
Mahakantud põhivara kulum		0	562 374	98 668	18 193	0	679 235	21
Aruandeaastal arvestatud kulum		0	-10 370 686	-756 786	-385 197	0	-11 512 669	21
Soetusmaksumus	31.12.2011	14 863 934	266 768 357	8 712 592	7 377 068	7 901 226	305 623 177	
Akumuleeritud kulum	31.12.2011	0	-67 526 608	-6 109 938	-2 488 919	0	-76 125 465	
Jääkväärtus seisuga	31.12.2011	14 863 934	199 241 771	2 690 784	4 888 149	7 901 226	229 585 864	

¹Ümberhindlus: munitsipaliseeritud maad, mis esmakordselt kajastati bilansis maa maksustamishinnas²Valuuta konverteerimisest tulenenud jääkväärtuse korrigeerimine

Initialled for identification purposes only

Allkirjastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev..... 14.05.2012.....

Signature/allkiri..... J. P. ....

KPMG, Tallinn

Lisa 7 Kinnisvarainvesteeringud

	euro			
	Soetus- maksumus	Kogunenud kulum	Jääkväärtus	Lisa
Seisuga 31.12.2009	30 409 925	-3 260 032	27 149 893	
<i>2010 tehingud kokku</i>	<i>-166 044</i>	<i>-711 382</i>	<i>-877 426</i>	
Ümberhindlus ¹	74 303	0	74 303	
Ületoomine materiaalse põhivara grupist	-243 448	750	-242 698	6
Üleviimine materiaalse põhivara gruppi	328 070	-903	327 167	6
Aruandeaastal arvestatud kulum	0	-758 809	-758 809	21
Mahakantud põhivara soetusmaksumuses	-92 991	20 607	-72 384	21
Müüdüd põhivara soetusmaksumuses	-231 978	26 973	-205 005	
Seisuga 31.12.2010	30 243 881	-3 971 414	26 272 467	
<i>2011 tehingud kokku</i>	<i>27 810</i>	<i>-636 068</i>	<i>-531 359</i>	
Soetus	76 899	0	76 899	
Ümberhindlus ¹	141 413	0	141 413	
Ületoomine materiaalse põhivara grupist	645 083	-9 693	635 390	6
Üleviimine materiaalse põhivara gruppi	-473 003	95 133	-377 870	6
Aruandeaastal arvestatud kulum	0	-768 083	-768 083	21
Mahakantud põhivara soetusmaksumuses	-22 480	15 035	-7 445	21
Müüdüd põhivara soetusmaksumuses	-263 203	31 540	-231 663	
Seisuga 31.12.2011	30 271 691	-4 607 482	25 741 108	

¹ Kinnisvarainvesteeringute ümberhindluses on seotud maa munitsipaliseerimisega. Täpsem informatsioon ümberhindluse kohta lisas 26 *Konsolideerimata põhjaruannete Netovara muutuste aruandes*.

	2011	2010	euro
Kinnisvarainvesteeringute Müüdüd põhivara soetusmaksumuses			
Müügihind	240 720	201 047	
Müügikulud	-3 345	-4 767	
Vara jääkväärtus	-231 663	-205 003	
Müügikasum (vt lisa 16)	5 712	-8 723	

Initialled for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev... 14.05.2012
 Signature/alkiri... J. P...
 KPMG, Tallinn

Lisa 8 Immateriaalne põhivara

				euro	
		Soetusmaksumus	Kogunenud kulum	Jääkväärtus	Lisa
Tarkvara	Seisuga 31.12.2009	304 054	-215 510	88 544	
	<i>2010 tehingud kokku</i>	10 956	29 022	39 978	
	Soetamine	77 840	0	77 840	
	Aruandeaastal arvestatud kulum	0	-37 862	-37 862	21
	Mahakantud põhivara soetusmaksumuses	-66 884	66 884	0	21
	Seisuga 31.12.2010	315 010	-186 488	128 522	
	<i>2011 tehingud kokku</i>	85 208	-48 389	36 819	
	Soetamine	80 984	0	80 984	
	Ümberklassifitseerimine	21 836	0	21 836	
	Aruandeaastal arvestatud kulum	0	-65 218	-65 218	21
	Mahakantud põhivara soetusmaksumuses	-17 612	16 829	-783	21
Seisuga 31.12.2011	400 218	-234 877	165 341		
Muu immateriaalne põhivara	Seisuga 31.12.2009	174 272	-6 492	167 780	
	<i>2010 tehingud kokku</i>	21 836	-43 568	-21 732	
	Soetamine	21 836	0	21 836	
	Aruandeaastal arvestatud kulum	0	-43 568	-43 568	21
	Seisuga 31.12.2010	196 108	-50 060	146 048	
	<i>2011 tehingud kokku</i>	-6 111	-46 986	-53 097	
	Soetamine	15 725	0	15 725	
	Ümberklassifitseerimine	-21 836	0	-21 836	
	Aruandeaastal arvestatud kulum	0	-46 986	-46 986	21
	Seisuga 31.12.2011	189 997	-97 046	92 951	
	Kokku	Seisuga 31.12.2009	478 326	-222 002	256 324
Seisuga 31.12.2010		511 118	-236 548	274 570	
Seisuga 31.12.2011		590 215	-331 923	258 292	

intended for identification purposes only

Aikkirjastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev..... 14.01.2012

Signature/allkiri..... J. Põu

KPMG, Tallinn

Lisa 9 Muud kohustused ja saadud ettemaksed

	euro				Lisa
	31.12.2011		31.12.2010		
	lühiajaline osa	pikaajaline osa	lühiajaline osa	pikaajaline osa	
Muud kohustused ja saadud ettemaksed kokku	6 541 074	10 776 750	4 957 592	10 296 250	
Toetusteks (sihtfinantseerimiseks) saadud ettemaksed	3 825 292	0	2 622 161	0	14
Maksudkohustused	1 501 786	0	1 530 396	0	4
Viitvõlad	467 815	0	396 111	0	
<i>laenuintressi kohustused</i>	374 863	0	296 586	0	
<i>muud viitvõlad</i>	92 952	0	99 525	0	
Muud kohustused ¹	395 979	455 228	238 225	216 465	
Muud saadud ettemaksed ja tulevaste perioodide tulud	338 600	10 321 522	124 967	10 079 785	
<i>liitumistasude amortiseerimata jääk</i>	0	9 821 541	0	9 528 586	
<i>muud saadud ettemaksed</i> ²	338 600	499 981	124 967	551 199	
Toetuste andmise kohustused	11 602	0	45 732	0	20

¹ Muudes pikaajalistes kohustustes kajastuvad olulistena lepingulised maksed kinnisvaraarendajatele uute elamurajoonide tänavate väljaehitamise kaasfinantseerimisena 251 015 eurot ja Tartu Elamuhalduse AS haldusala majade sihtotstarbelist remondifondi 166 518 eurot.

² Muudes saadud pikaajalistes ettemaksetes kajastuvad:

- 1) linnavalitsuse nõude müügist laekunud ettemakse Sampo Pangalt 386 992 eurot. Tartu Linnavalitsuse ja AS A.Le Coq Tartu Õlletehase vahel 2005. a sõlmitud lepingu alusel kohustub õlletehas tasuma linnale 13 aasta jooksul igal aastal 1 000 tuh krooni, alates 2011. a 63 912 eurot, mille eest sai õlletehas osaleda Tartu uue spordihoone "A.LeCoq SPORT" nime ja logo kujundamises ning lepingu perioodil reklaamida ja kaubelda spordihoones oma firmatoodetega. 2006. a müüs linn selle nõude Sampo Pangale.
- 2) tagatisrahad äripindade ja hangete lepingupartneritelt summas 112 989 eurot vastavalt väljarenditud äriruumide üüri- ning hankelepingutele.

Lisa 10 Võlad töötajatele

	euro	
	31.12.2011	31.12.2010
Võlad töövõtjatele kokku	3 350 735	3 360 330
Puhkusekohustus	835 656	1 014 165
Töötasu võlgnevus	1 489 802	1 401 290
Deklareerimata töötasumaksude kohustused	1 000 103	920 383
Muud võlad töövõtjatele	25 174	24 492

initialed for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev..... 14.05.2012
 Signature/allkiri..... J. P...
 KPMG, Tallinn

Lisa 11 Laenukohustused

					<i>euro</i>
Laenu liik	Võlakirjad	Pangalaen	Kapitali- rent	Laenu- kohustused kokku	<i>Lisa</i>
Laenukohustused 31.12.2009	33 714 771	6 595 833	6 313 198	46 623 802	
Muutused 2010	-452 949	-12 833	-252 128	-717 910	
Suurendatud laenukohustusi	3 570 807	0	0	3 570 807	26
Makstud tagasi	-4 023 756	-12 833	-252 128	-4 288 717	
Laenukohustused 31.12.2010	33 261 822	6 583 000	6 061 070	45 905 892	
Lühiajaline osa	4 737 917	6 583 000	246 115	11 567 032	
Pikaajaline osa	28 523 905	0	5 814 955	34 338 860	
Muutused 2011	6 582 883	-6 583 000	-246 115	-246 232	
Suurendatud laenukohustusi	11 320 800	0	0	11 320 800	26
Makstud tagasi	-4 737 917	-6 583 000	-246 115	-11 567 032	
Kokku laenukohustused 31.12.2011	39 844 705	0	5 814 955	45 659 660	
Lühiajalised (kuni 1 aasta)	5 869 997	0	251 475	6 121 472	
Pikajalised kokku	33 974 708	0	5 563 480	39 538 188	26
1 kuni 2 aastat	14 142 401	0	252 367	14 394 768	
2 kuni 3 aastat	5 093 927	0	259 726	5 353 653	
3 kuni 4 aastat	4 155 269	0	267 163	4 422 432	
4 kuni 5 aastat	3 441 105	0	279 159	3 720 264	
Üle 5 aasta	7 142 006	0	4 505 065	11 647 071	

Initialed for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev... 11.05.2012
 Signature/allkiri... J. P...
 KPMG, Tallinn

Täiendav informatsioon olulisemate laenulepingute lõikes

Laenu andja / algne laenusumma / lepinguline intressimäär	Alus- valuu- ta	Aru- ande- aasta	Laenujääk aasta lõpus (euro)	Intressimäär perioodi lõpus (%)	Võlteeninda- mise ja valuutakursi kulud	Tagasimakse lõpptähtaeg
Nordea Pank	kokku	2010	14 177 446		-399 466	
1) laenuleping 6,6mln € ¹ (1 kuu EURIBOR+0,250%)	EUR	2011	0	0,000	57 603	4.08.2011
		2010	6 583 000	4,120	-154 853	
		2009	6 583 000	4,231	-464 133	
2) võlakirjad 3,6mln €	EUR	2011	2 856 646	3,126	-95 233	12.08.2015
		2010	3 570 807	2,558	-38 453	
3) võlakirjad 103mln SEK	SEK	2011	11 320 800	2,676	-361 836	4.08.2021
Rootsi Ekspordi ja Krediidipank	kokku	2011	8 826 826		-170 331	
1) võlakirjad 8,3mln € (6 kuu EURIBOR+0,095%)	EUR	2011	4 137 097	1,800	-80 159	8.12.2016
		2010	4 964 516	1,351	-64 345	
		2009	5 791 936	1,091	-167 500	
2) võlakirjad 5,4mln € (3 kuu EURIBOR+0,05%)	EUR	2011	1 552 140	1,635	-30 866	25.10.2013
		2010	2 328 210	1,075	-24 786	
		2009	3 104 280	0,783	-64 851	
3) võlakirjad 5,2mln € (6 kuu EURIBOR+0,095%)	EUR	2011	3 137 589	1,797	-59 306	28.11.2017
		2010	3 660 521	1,357	-46 449	
		2009	4 183 452	1,089	-120 286	
DEPFA Pank	kokku	2010	14 024 453		-255 274	
1) võlakirjad 9,6mln € (6 kuu EURIBOR+0,04%)	EUR	2011	5 752 049	1,776	-98 374	20.09.2017
		2010	6 710 723	1,179	-79 451	
		2009	7 669 398	1,079	-201 289	
2) võlakirjad 8,3mln € (6 kuu EURIBOR+0,39%)	EUR	2011	8 272 404	2,131	-156 900	12.08.2013
		2010	8 272 404	1,546	-121 543	
		2009	8 272 404	1,523	-205 428	
Swedbank võlakirjad 4,7mln €	EUR	2011	2 815 980	2,912	-110 082	7.08.2014
		2010	3 754 640	4,402	-191 065	
Riigi Kinnisvara AS kapitalirent 6,4 mln €	EUR		39 844 705			
		2011	5 785 951	4,4	-259 959	31.08.2025
		2010	6 010 071	4,4	-269 589	
		2009	6 224 561	4,4	-278 806	

Lisa

¹ 31.12.2011 seisuga tuletisinstrumentina kajastub aruandeaastal lõppenud laenulepingu ning uue võlakirja intressiswap (vt tegevusaruande p 1.8. Ülevaade finantsriskide juhtimisest).

	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2009	
intressiswapi turuväärtus (positiivne nõuetes, negatiivne kohustustes)	<i>euro</i>	-161 659	-219 581	-344 079
turuväärtuse muutusest tekkinud finantstulu/kulu	<i>euro</i>	57 922	124 498	-181 738

103 mln SEK võlakirjadele on sõlmitud intressiswapi leping laenuperioodi lõpuni.

Intressikulu jaotus erinevate laenu liikide lõikes ning nendega seotud valuutakursi kasumid/kahjumid, korralduskulud, samuti intressiswapi seotud finantstulud-kulud on avatud lisa 23.

Kapitalirendi tingimustel rendile võetud varadest annab ülevaate lisa 13.

Võlakirjade tagatiseks on linna eelarvelised vahendid.

Initialed for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
Date/kuupäev..... 14.05.2012
Signature/allkiri..... J. P...
KPMG, Tallinn

Lisa 12 Võlad tarnijatele

	<i>euro</i>	
	31.12.2011	31.12.2010
Võlad tarnijatele kokku	3 974 214	2 160 780
Võlad tarnijatele toodete ja teenuste eest	3 287 528	1 748 540
Kohustused erasektori üksustele	2 977 167	1 473 154
Kohustused avaliku sektori üksustele	300 288	265 704
Kohustused mitteresidentidele	10 073	9 682
Võlad tarnijatele põhivara eest (muudele residentidele)	686 686	412 240

Lisa 13 Kapitali- ja kasutusrent

	<i>euro</i>	
	31.12.2011	31.12.2010
Kapitalirendi tingimustel rendile võetud varad kokku	6 141 213	6 312 961
Soetusmaksumus kokku	6 558 400	6 598 983
Akumuleeritud kulum kokku	-417 187	-286 022
Hooned jääkväärtuses	6 104 053	6 233 926
Soetusmaksumus	6 491 370	6 491 370
Akumuleeritud kulum	-387 317	-257 444
Masinad ja seadmed jääkväärtuses	37 160	79 035
Soetusmaksumus	67 030	107 613
Akumuleeritud kulum	-29 870	-28 578
Kasutusrendile antud materiaalne põhivara kokku	15 335 541	16 060 573
Soetusmaksumus kokku	19 281 726	19 126 447
Akumuleeritud kulum kokku	-3 946 185	-3 065 874
Kinnisvarainvesteeringud jääkväärtuses	11 935 514	12 524 955
Soetusmaksumus	14 981 402	14 736 281
Akumuleeritud kulum	-3 045 888	-2 211 326
Hooned ja rajatised jääkväärtuses	3 400 027	3 535 618
Soetusmaksumus	4 300 324	4 390 166
Akumuleeritud kulum	-900 297	-854 548
Renditud varadega seotud tulud ja kulud	2011	2010
Üüri ja renditulud kokku	2 149 878	1 956 372
Kinnisvarainvesteeringud	743 443	674 232
Muud hooned	1 406 435	1 282 140
Netotulu kinnisvarainvesteeringute rentimisest kokku	132 993	161 974
Kinnisvarainvesteeringute halduskulud	-610 450	-512 258

Kapitalirendi lepingute alusvaluutaks on euro, intressimäärad vahemikus 4-6%.

Olulise kapitalirendi lepingu üksikasjad lisa 11 täiendavas informatsioonis.

for identification purposes only
 Aukirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev... 11.05.2012
 Signature/alkiri... J. Põu
 KPMG, Tallinn

Lisa 14 Saadud toetused

euro

	2011			2010		
	Tegevus- kuludeks	Põhivara soetuseks	Tulud kokku	Tegevus- kuludeks	Põhivara soetuseks	Tulud kokku
Rahaline sihtfinantseerimine	35 178 530	3 160 601	38 339 131	29 850 417	3 733 011	33 583 428
Kodumaine	29 431 675	872 229	30 303 904	27 432 885	624 803	28 057 688
<i>s h riigieelarvest KOV eelarve tasandusfondi</i>	<i>21 313 230</i>	<i>0</i>	<i>21 313 230</i>	<i>19 654 136</i>	<i>0</i>	<i>19 654 136</i>
Välismaine	5 674 377	2 288 351	7 962 728	2 359 226	3 107 317	5 466 543
Kaasfinantseerimine	72 478	21	72 499	58 306	891	59 197
<i>Kokku saadud toetustest s h</i>						
saadud vahendamiseks	25 721	0	25 721	21 555	30 184	51 739
tagasi nõutud	-1 326	-3 402	-4 728	-120	-302 654	-302 774
Mitterahaline sihtfinant- seerimine	0	5 446 012	5 446 012	0	1 671 517	1 671 517
Tasuta saadud põhivara	0	1 779 468	1 779 468	0	805 289	805 289
Põhivara soetus, mille eest tasus toetuse andja otse tarnijale	0	3 299 116	3 299 116	0	452 799	452 799
<i>s h välismaine</i>		<i>3 282 892</i>	<i>3 282 892</i>		<i>441 117</i>	<i>441 117</i>
Sihtfinantseerimise amortisatsioon		367 428	367 428		413 429	413 429
<i>s h välismaine</i>		<i>360 036</i>	<i>360 036</i>		<i>391 251</i>	<i>391 251</i>
Kokku saadud toetused ¹	35 178 530	8 606 613	43 785 143	29 850 417	5 404 528	35 254 945
Ettemaksed, nõuded ja kohustused toetuste saamisel	31.12.2011			31.12.2010		
Toetusteks saadud ettemaksed ²	1 452 005	2 373 287	3 825 292	1 962 001	660 160	2 622 161
Nõuded saamata toetuste eest	617 267	671 740	1 289 007	678 569	505 152	1 183 721
sihtfinantseerimine ³ seadusandlusest tulenevad toetused	613 833	671 740	1 285 573	675 528	505 152	1 180 680
Sihtfinantseerimise kohustus	3 434	0	3 434	3 041	0	3 041
välismaine	0	11 737 276	11 737 276	0	12 037 896	12 037 896
kodumaine	0	11 737 276	11 737 276	0	12 030 503	12 030 503
	0	0	0	0	7 393	7 393

¹ 2011. a saadud välismaise sihtfinantseerimise ja kaasfinantseerimise olulisemad allikad ning teostatud projektid:

initiated for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev.....14.05.2012.....
 Signature/allkiri.....*J. P.*.....
 KPMG, Tallinn

¹ 2011. a saadud välismaise sihtfinantseerimise ja kaasfinantseerimise olulisemad allikad ning teostatud projektid:

ISPA, Ühtekuuluvusfondist kokku		6 374 596
	Aardlapalu prügila sulgemine	6 014 560
Tulu saastekvootide müügist (CO₂) kokku		2 190 171
	Energiasäästu andvad investeeringud haridusasutustes	1 489 371
	Elektriautod sotsiaalvaldkonnale	700 800
ERDG (Regionaal) fondist kokku		2 745 915
	sh Tartu Tamme staadioni väljaehitamine (EAS)	798 694
	Tartu Kutsehariduskeskuse autoerialade õppetöökoja väljaehitamine	659 505
	Emajõe kaldakindlustuste rekonstrueerimine (EAS)	480 484
	Loomemajanduskeskuse rekonstrueerimine (EAS)	252 710
	Tartu Lubja 7 sotsiaalmaja rekonstrueerimine (EAS)	184 332
	Läänemere piirkonna biogaasil sõitev ühistransport	133 982
ESF (Sotsiaal)		596 551
	sh Tartu Kutsehariduskeskuse mitmesugust õppetegevust toetavad projektid	481 517
	elukestvat õpet toetavad projektid Vaimse Tervise Hooldekeskuses	114 933

² Toetusteks saadud ettemaksetest olulisemateks on:

	Tartu Kutsehariduskeskuse autoerialade õppetöökoja väljaehitamine	1 912 385
	Aardlapalu prügila sulgemine	742 687
	Haridusministeeriumi toetused haridusalaseks tegevuseks	209 421
	Metaankäärituse meetodil linna reoveepuhastuse ehitus	718 159

³ Seisuga 31.12.2011 olulisemad saamata sihtfinantseerimise nõuded (euro):

Rahandusministeerium	saastekvootide müügist saadud sihtfinantseerimine linna haridusasutuste rekonstrueerimiseks (CO ₂)	381 503
SA Keskkonnainvesteeringute Keskus	ISPA, Ühtekuuluvusfondist finantseeritava Aardlapalu prügila sulgemine	287 930
	linna veevärgi ja reoveepuhastuse rekonstrueerimine	29 517
mitteresidendid	mitmete riikide rahastajate finantseeritavate linna majanduse ja e-Citizen'iga seotud projektid	287 514
Ettevõtluse Arendamise SA	Tamme staadioni, loomemajanduskeskuse ning sotsiaalmaja rekonstrueerimine	154 107
Elukestva Õppe Arendamise SA Innove	Valdavalt kutsehariduskeskuse ning sotsiaalsfääri elukestva õppe arendamiseks	105 014

initialled for identification purposes only

Alikirjastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev... 14. 05 - 2012

Signature/alkiri... J. Pina

KPMG, Tallinn

Lisa 15 Kaupade ja teenuste müük

	euro		
	2011	2010	
Kaupade ja teenuste müügitulud kokku	23 051 711	19 575 150	
Tulud majandustegevusest	22 930 182	19 449 576	
Elamu-kommunaalalased tegevustulud	7 097 639	6 473 660	
Haridusalased tegevustulud	5 082 865	4 697 094	
Üür ja rent	2 889 325	2 687 317	
<i>hooned</i>	2 149 878	1 956 372	13
<i>muu vara</i>	739 447	730 945	
Tulu transpordialasest tegevusest	2 317 087	58 665	1
Tervishoiualased tegevustulud	1 381 145	1 552 734	
Sporti- ja puhkealased tegevustulud	1 574 387	1 426 723	
Sotsiaalalialased tegevustulud	1 286 327	1 281 522	
Muud majandusalased tegevustulud	955 038	945 943	
<i>s h liitumistasude amortisatsioon</i>	492 305	471 305	
Kultuuri- ja kunstialased tegevustulud	346 369	325 918	
Riigilõivud	121 529	125 574	
Ehitusloa väljastamine	75 465	77 610	
Kasutusloa väljastamine	15 491	19 001	
Majandustegevuse jm registrite toimingud	15 971	14 826	
Bussiveo liiniloa väljastamine	14 602	14 137	

Lisa 16 Muud tulud

	euro		
	2011	2010	
Muud tulud kokku	1 100 246	743 586	
Kasum/kahjum põhivara ja varude müügist	485 169	111 819	
Kasum/kahjum põhivara müügist	464 783	92 714	
Maa	432 715	93 490	
Muu materiaalne põhivara	26 356	7 947	
Kinnisvarainvesteeringud	5 712	-8 723	7
Kasum varude(kaupade) müügist	20 386	19 105	
Mitmesugused muud tulud	422 421	451 918	
Trahvid	176 471	247 802	4
Maksukorralduse seaduse alusel määratud viivistasud	86 800	123 915	
Väärteomenetluse seaduse alusel määratud ¹	72 716	115 378	
Muud trahvid	16 955	8 509	
Edasiantud saastetasu ja keskkonna tekitatud kahju hüvitus	181 236	188 858	4
Muud tulud	64 714	15 258	
Muud tulud varadelt	192 656	179 849	
Tasud veerikasutusest	139 422	127 683	4
Muud viivisintressitulud	53 128	52 042	
Intressitulu kohalike maksude nõuetelt	106	124	4

(intended for identification purposes only)

Allkirjastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev..... 14.05.2012

Signature/allkiri..... J. Pira

KPMG, Tallinn

Tartu linna konsolideeritud raamatupidamise aastaruanne 2011

Lisa 17 Tegevuskulude jaotus valdkonniti (tegevusalade järgi)

Tegevusala	Tööjõu- kulud	Keskmine s h töötasu / arv	Majandamis- kulud	Antud toetused	Põhivara amorti- satsioon ja allahindlus	Muud tegevus- kulud	2011	2010
							eurol	eurol
Haridus	-30 646 667	-22 582 201	2 709	-10 174 638	-3 614 896	-1 951 254	-48 800 784	-47 030 378
Vaba aeg, kultuur, religioon	-3 427 195	-2 526 558	345	-2 330 836	-4 141 957	-492 359	-11 894 023	-12 838 738
Majandus	-636 122	-467 080	47	-7 684 169	-615 512	-892 259	-14 504 807	-11 037 586
Elamu- ja kommunaalmajandus	-2 032 177	-1 546 524	160	-3 190 216	-4 031 613	-661 833	-9 950 211	-10 038 786
Sotsiaalne kaitse	-2 188 135	-1 632 868	274	-2 105 486	-3 835 944	-151 255	-8 851 889	-8 590 590
Üldised valitsussektori teenused	-4 626 427	-3 332 059	280	-1 101 191	-83 926	-178 921	-6 202 221	-6 044 070
Keskonnakaitse	0	0	0	-6 864 833	-131 263	-1 750 339	-8 929 934	-3 313 869
Tervishoid	-960 478	-712 205	75	-732 785	-65 884	-52 165	-1 880 319	-2 053 680
Avalik kord ja julgsolek	-168 658	-125 524	11	-29 514	-51 737	-4 810	-254 719	-284 537
Tegevusalata kulud	0	0	0	0	0	54	54	-374
2011 tegevuskulud kokku	-44 685 859	-32 925 019	3 901	-34 213 668	-12 575 491	-6 135 141	-111 268 853	x
2010 tegevuskulud	-43 182 382	-31 798 095	3 912	-24 499 237	-15 230 679	-5 193 714	x	-101 232 608
<i>Lisa</i>	<i>18</i>	<i>18</i>	<i>18</i>	<i>19</i>	<i>20</i>	<i>21</i>		<i>22</i>

Tegevuskulud on suurenenud 10 06 245 euro võrra võrreldes 2010. a kuludega peamiselt keskkonnakaitse (suurenemine 5 616 065 eurot) ja majandusvaldkonna majandamiskuludes (vt lisa 19) ning haridusvaldkonna tööjõukuludes (vt lisa 18).

initialed for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev..... 14.01.2012

Signature/alkiri..... J. P. P. P.
KPMG, Tallinn

Lisa 18 Tööjõukulud

	<i>euro</i>		
	2011	2010	
Tööjõukulud kokku	-44 685 859	-43 182 382	<i>Lisa</i> 17
Töötasud	-32 925 019	-31 798 095	17
Valitavad ja ametisse nimetatavad ametnikud	-381 453	-398 081	
Avaliku teenistuse ametnike töötasud	-2 974 579	-2 924 200	
vanemametnikud	-2 041 473	-2 039 565	
kõrgemad ametnikud	-889 153	-837 443	
nooremametnikud	-43 953	-47 192	
Töötajate töötasud	-28 747 760	-27 708 925	
õpetajad	-13 685 983	-13 069 873	
keskastme spetsialistid	-4 471 075	-4 226 151	
töölised ja abiteenistujad	-3 856 501	-3 826 446	
tippspetsialistid	-3 752 562	-3 610 770	
juhid	-2 736 003	-2 729 557	
nõukogude ja juhatuste liikmed	-245 636	-246 128	
Ajutiste lepinguliste töötajate töötasu	-558 960	-478 251	
Muud koosseisuvälised töötasud	-262 267	-288 638	
Tööjõukuludega kaasnevad maksud	-11 474 818	-11 091 853	
Sotsiaalmaks töötasudelt	-10 807 220	-10 443 105	
Töötuskindlustusmaks	-453 153	-437 863	
Sotsiaalmaks erisoodustustelt	-131 042	-128 870	
Tulumaks erisoodustustelt	-83 403	-82 015	
Erisoodustused	-312 135	-306 402	
Õppelaenu kustutamine	-192 730	-220 438	
Isikliku sõiduvahendi kasutamise hüvitis (üle piirmäära)	-49 648	-53 779	
Mitmesugused muud erisoodustused	-69 757	-32 185	
Tööjõukulude kapitaliseerimine omavalmistatud põhivara maksumusse (miinus)	26 113	13 968	
Kokku keskmine töötajate arv taandatuna täistööajale	3 901	3 912	17
Töötajad	3 596	3 598	
sh õpetajad	1 458	1 428	
Avaliku teenistuse ametnikud (koos koosseisuvälistega)	297	305	
Valitavad ja ametisse nimetatud isikud	8	9	

Tööjõukulud on suurenenud 1 503 477 euro võrra võrreldes 2010. a kuludega peamiselt haridusvaldkonna töötasude suurenemise arvel. 2011. a muutis riik toetusfondi kaudud hariduskuludeks eraldatud vahendite jaotust, millega kaasnes üldhariduskoolide pedagoogide, tugispetsialistide ja juhtide töötasu suurenemine.

unintended for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev..... 14.05.2011
 Signature/allkiri..... J. D...
 KPMG, Tallinn

Lisa 19 Majandamiskulud

	<i>euro</i>		
	2011	2010	<i>Lisa</i>
Majandamiskulud kokku	-34 213 668	-24 499 237	17
Kinnistute, hoonete, ruumide majandamiskulud	-6 203 029	-6 408 065	
konsolideerimisgrupi põhitegevuseks kasutatavad kinnistud, hooned, ruumid	-5 115 365	-4 870 503	
kinnisvarainvesteeringud	-610 450	-512 258	
avalikule sektorile üürile ja rendile antud (v a kinnisvarainvesteeringud)	-477 214	-1 025 304	
Rajatiste majandamiskulud	-9 761 569	-5 512 151	
Õppevahendite ja koolituse kulud ¹	-2 536 218	-2 478 308	
Toiduained ja toitlustusteenused	-2 498 661	-2 409 279	
Administreerimiskulud	-1 215 436	-1 187 512	
Inventari majandamiskulud	-645 138	-1 141 158	
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	-866 758	-783 857	
Kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba aja sisustamise kulud	-737 227	-707 081	
Sotsiaalteenused	-1 177 674	-1 055 996	
Mitmesugused majanduskulud (erivarustus, -materjalid, töömasinate majandamine, tootmiskulud)	-6 396 773	-648 320	
Koolituskulud oma töötajatele (sh koolituslähetus)	-589 952	-566 226	
Sõidukite üalpidamiskulud	-483 916	-506 339	
Meditsiini- ja hügieenikulud	-652 100	-641 970	
Uurimis- ja arendustööd	-173 669	-192 059	
Lähetuskulud	-225 738	-193 837	
Teavikute ja kunstiesemete kulud	-49 810	-67 079	

¹ Olulisemad õppevahendite ja koolituse kulud:

	2011	2010
haridusteenuste eest teistele kohalikele omavalitsustele	999 528	1 088 203
õppevahendid üldhariduskoolides ja lasteaedades	991 098	916 284

Majandamiskulud on suurenenud 9 714 431 euro võrra võrreldes 2010. a kuludega peamiselt keskkonnakaitse valdkonnas rajatise Aardlapalu prügila sulgemistegevusega 2011. a ning linna puhastuskulude arvel. Majandusvaldkonnas on mitmesuguste majanduskulude suurenemine valdavalt linna ühistranspordi eest tasumise korra muutuse tõttu - alates 2011. aastast tasutakse liinikilomeetrite eest varasema dotatsiooni andmise asemel. (vt ka lisa 1)

Initialed for identification purposes only

Allkirjastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev..... 14. 05. 2012

Signature/allkiri..... J. Pina

KPMG, Tallinn

Lisa 20 Antud toetused

		<i>eur</i>		
A Kulud		2011	2010	
	Antud toetused kokku	-12 575 491	-15 230 679	<i>Lisa</i> 17
Sotsiaaltoetused		-5 124 879	-4 978 556	
Õppetoetused		-1 100 386	-1 063 640	
<i>s h toetlustoetused</i>		-380 528	-324 116	
Puudega inimeste toetused		-1 036 640	-1 026 760	
Peretoetused		-592 604	-642 104	
Muud		-867 456	-895 471	
Toimetulekutoetused		-1 253 156	-1 072 331	
Preemiad ja stipendiumid (va haridusalased stipendiumid)		-274 637	-278 250	
Sihtfinantseerimine		-7 389 185	-10 189 161	
Tegevuskulud		-5 922 934	-8 100 835	
transpordikorraldus		-31 956	-2 607 452	
vabaaja- ja sporditegevus		-2 305 478	-2 434 135	
erakoolid ja lasteaiad		-2 386 826	-1 889 411	
kultuuritegevus		-759 872	-662 880	
muud		-438 802	-506 957	
Põhivara sihtfinantseerimine		-1 466 251	-2 088 326	
vabaaja- ja sporditegevus ¹		-733 241	-1 488 889	
kõrgkoolid, lasteaiad		-87 878	-254 249	
transpordikorraldus		-392 985	-151 459	
kultuuritegevus		-69 099	-136 208	
muu majandus		-183 048	-57 521	
Mittesihotstarbeline finantseerimine		-61 427	-62 962	
Liikmemaksud		-58 227	-59 127	
MTÜ Eesti Linnade Liit		-32 747	-32 747	
MTÜ Tartumaa Omavalitsuste Liit		-11 518	-11 815	
muud liikmemaksud		-13 962	-14 565	
Muud		-3 200	-3 835	
B Tehtud ettemaksud ja kohustused toetuste andmisel		31.12.2011	31.12.2010	
Ettemakstud toetused		25 603	13	
Toetuste andmise kohustused		11 602	45 732	9
lühiajalised		11 602	45 732	
Toetuste ja sihtfinantseerimise tagasinõuded		540	1 892	

¹ sh SA Teaduskeskus AHHA 621 395 eurot.

initialled for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev..... 14.05.2016.....
 Signature/allkiri..... J. P...
 KPMG, Tallinn

Lisa 21 Põhivara amortisatsiooni ja allahindluse kulu

	<i>euro</i>		
	2011	2010	<i>Lisa</i>
Amortisatsiooni, allahindluse ja mahakandmise kulu kokku	-13 658 694	-13 126 596	<i>17</i>
Materiaalne põhivara	-12 770 179	-12 213 973	<i>6</i>
<i>s h hooned ja rajatised</i>	-11 068 725	-10 397 821	
Kinnisvarainvesteeringud	-775 528	-831 193	<i>7</i>
Immateriaalne põhivara	-112 987	-81 430	<i>8</i>

Lisa 22 Muud kulud

	<i>euro</i>		
	2011	2010	<i>Lisa</i>
Muud kulud kokku	-6 135 141	-5 193 714	<i>17</i>
Maksu-, lõivu-, trahvikulud	-6 029 361	-5 163 511	
Käibemaksukulu	-5 570 589	-4 566 634	
<i>s h põhivara soetusega kaasnev käibemaksu kulu</i>	-1 796 766	-1 434 426	<i>1</i>
Loodusressursside kasutamise ja saastetasud	-420 460	-553 195	
Riigilõivukulu	-14 197,00	-14 065	
M aamaksukulu	-18 183	-18 196	
Muud maksud, trahvid ja maksuvõla intressid	-5 932	-11 421	
Muud tegevuskulud	-87 395	-14 470	
Kahjutasud, viivised (v a maksuintressid ja finantskulud)	-86 140	-12 279	
Valuuta kursivahed (v a finantstulud-kulud) ja muud kulud	-1 255	-2 191	
Kulu ebatõenäoliselt laekuvatest nõuetest	-18 385	-15 733	

Initialled for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev..... 14.05.2012.....
 Signature/allkiri..... J. P. M.....
 KPMG, Tallinn

Lisa 23 Finantstulud ja -kulud

	<i>euro</i>		
	2011	2010	<i>Lisa</i>
Finantstulud ja -kulud kokku	-969 616	-1 186 220	
Tulu hoiustelt ja väärtpaperitelt	114 793	-283 600	
Intressitulu arvelduskontodelt	89 967	62 085	2
Kasum/kahjum finantsinvesteeringute ümberhindamisest	14 962	-366 935	
Kasum finantsinvesteeringute müügist	9 864	21 250	
Muud finantstulud ja -kulud	114 555	113 815	
Intressitulu laenudelt ja järelmaksunõuetelt kokku	115 593	117 166	
<i>antud laenudelt</i>	115 593	117 265	
<i>järelmaksunõuetelt</i>	0	-99	
Muu finantstulu ja -kulu (valuutakursi kasum/kahjum jm)	-1 038	-3 351	
Intressikulu	-1 185 913	-1 018 601	
Võlakirjad	-991 708	-566 492	
intressi-, viivise- ja kohustistasu kulu võlakirjadelt	-808 711	-566 492	
intressikulu riskimaandamise eesmärgil soetatud tuletisinstrumentidelt ¹	-182 997	0	
Laenud	57 328	-156 703	
intressi-, viivise- ja kohustistasu kulu võetud laenudelt	-51 141	-77 089	
intressikulu riskimaandamise eesmärgil soetatud tuletisinstrumentidelt ¹	108 469	-79 614	
Diskonteeritud pikaajalised kohustused	11 832	-21 071	
Kapitalirendi ja muude kohustuste intressikulu	-263 365	-274 335	
Tulem osalustelt	-13 051	2 166	3
Tulem kapitaliosaluse meetodil	-13 051	2 166	
S h Pangalaenude ja võlakirjade teenindamise kulud	2011	2010	
intressikulud	-924 533	-717 238	
korralduskulud	-9 822	-5 892	
laenudega seotud valuutakursi kahjumid	-1 048	-3 513	
kokku	-935 403	-726 643	

¹ Intressikulu tuletisinstrumentidelt sisaldab nii aastalõpu turuväärtuse muutust (vt lisa 11 märkusi) kui ka aasta jooksul arvestatud swapintressi kulu.

Lisas 11 on avatud intressikulud olulisemate laenulepingute kohta, samas ka intressiswapi muutused ning lisas 9 muud pikaajalised kohustused.

Initialed for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev... 14.05.2012
 Signature/allkiri... J. Pm
 KPMG, Tallinn

Lisa 24 Seotud osapooled

Tartu Linnavalitsuse konsolideerimisgrupil on toimiv sisekontrollisüsteem (tegevusaruande punkti 6.1 „Ülevaade sisekontrollisüsteemist ja tegevustest siseauditi korraldamisel“). Seotud isikutega tehtud tehinguid kontrollitakse siseauditi praktiliste kontrolliprotseduuride käigus. Teenistusliku järelevalve teostamisel hinnatakse muuhulgas ametnike tegevust, lähtudes korruptsioonivastase seaduse nõuetest.

2011. aastal jätkati juba alustatud töid kasutatavasse finantstarkvarasse ja infosüsteemi täiendavate rakenduste loomiseks seotud osapooltega seonduva info lihtsamaks töötlemiseks.

Konsolideerimisgrupi tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmetele arvestatud tasud ja hüvitised

	Konsolideerimisgrupi tegev- ja kõrgema juhtkonna keskmine arv (taandatud täistööajale)		Tasude kogusumma (eurodes)	
	2011	2010	2011	2010
	Volikogu liikmed	49	49	136 644
sh esimees ja aseesimees	2	2	46 870	44 099
Linnavalitsuse liikmed	5	6	203 000	259 712
Asutuste juhid	204	214	2 736 003	2 729 557
Nõukogude ja juhatuste liikmed	10	11	245 636	246 128
Kokku:	268	280	3 321 283	3 373 766

KOV volikogu liikmete, valitsuse liikmete, asutuste juhtide ning KOV valitseva mõju all olevate sihtasutuste, mittetulundusühingute ja äriühingute juhatuse ja nõukogu liikmete lähedastele pereliikmete andmeid sai seotud osapoolte kindlakstegemiseks kasutada mahus, mis oli aruande koostajale läbi majanduslike huvide deklaratsioonide teatavaks tehtud. Seotud osapoolte arvu ja sellest tuleneva suure tehingumahu tõttu vaadeldi tehinguid seotud osapooltega valikuliselt. Kokku jäi kõigist seotud osapooltest valimisse 37 erinevat äriühingut, sihtasutust või mittetulundusühingut kellest linnaga oli tehinguid teinud 9, tehingumahuga 368 795 eurot. Tehinguinfor kontrollimisel ei tehtud kindlaks turutingimusest erinevaid tehinguid.

Initialled for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev... 11. 05. 2012
 Signature/allkiri... J. Pina
 KPMG, Tallinn

Lisa 25 Bilansiväline informatsioon

1. Bilansivälised lepingulised nõuded ja kohustused seisuga 31.12.2011

Toetuste saamise nõuded

	<i>euro</i>		
Nõuded kokku	14 681 728	1-2 aastat	2-3 aastat
ISPA (Ühtekuuluvusfond)	7 210 719	7 210 719	x
ERDG (Euroopa Regionaalarengu Fond)	4 860 589	4 860 589	x
Tulu saastekvootide müügist (CO ₂)	2 438 613	2 438 613	x
ESF (Euroopa Sotsiaalfond)	135 008	135 008	x
Muud mitteresidendid	24 487	24 487	x
Kodumaine sihtfinantseerimine	12 312	12 312	x

- sh SA Keskkonnainvesteeringute Keskus - prügila sulgemine 3 061 869 eurot
 SA Keskkonnainvesteeringute Keskus - linna reoveepuhastuse kaasajastamine 4 147 738 eurot
 SA Innove - Tartu Kutsehariduskeskuse autoerialade õppetöökoja väljaehitamine 3 138 858 eurot
 Rahandusministeerium(CO₂) - Energiasäästu andvad investeeringud haridusasutustes 2438613 eurot
 EAS - Tartu ühistranspordi juhtimis- ja kontrollisüsteemi arendamine 679 777 eurot
 EAS - Emajõe kaldakindlustuste rekonstrueerimine 649041 eurot

Lepingu täitmise tähtajajärgne kohustuste jaotus

	<i>euro</i>					
Lepingu tähtaeg	Kokku	kuni 1 aasta	1-2 aastat	2-3 aastat	3-4 aastat	üle 4 aasta
Kohustused kokku:	56 251 583	7 547 653	10 488 811	9 701 162	9 174 019	19 339 938
Hankelepingud	50 487 912	7 385 158	10 198 748	9 441 436	8 906 856	14 555 714
Rendikohustused	5 707 737	144 257	252 367	259 726	267 163	4 784 224
Hüpoteegina panditud põhivara	42 722	5 026	37 696			
Tingimuslikud kohustused	13 212	13 212				

- sh AS Sebe-ühistranspordi veeteenus 40 181 500 eurot
 linna tänavate, haljastute jms puhastus, hooldus, remont 11 510 584 eurot
 Ropka Tööstuspargi arendamine 267 816 eurot
 Rendikohustus Riigi Kinnisvara AS-le 5 551 768 eurot

1. Sündmused pärast bilansipäeva

Eelseisvad, pooleliolevad ja potentsiaalsed kohtuasjad. Tartu linn pole hetkel osaline üheski kohtuvaidluses, mille tulemus võib oluliselt mõjutada Tartu linna eelarve täitmist. Tartu linna pooleliolevad kohtuasjad on valdavalt seotud eluruumide kasutamise või sotsiaalhoolekande küsimustega ja ei mõjuta olulisel määral linna eelarve täitmist.

Aruande koostamise ajal pole teada ka potentsiaalseid kohtuasju või muid vaidlusi, mis võiksid mõjutada Tartu linna eelarve täitmist tulevikus. Samas on vajalik märkida, et linnavalitsuse hinnangul võivad tulevikus olla kõige keerulisemateks õigusvaidlusteks planeeringute koostamise ja realiseerimisega seotud vaidlused.

Mittetõendatud nõuded ja kohustused. Teadaolevalt puuduvad linnal mittetõendatud nõuded (kaasaarvatud varalised nõuded) ning kohustused, mille tunnustamine on tõenäoline ja mis tunnustamise korral võivad viia ebasoodsa lahendini.

Allkirjastatud identiteetseerimiseks
 Date/kuupäev... 14.05.2012
 Signature/allkiri... [Signature]
 KPMG, Tallinn

Lisa 26 Tartu Linnavalitsuse konsolideerimata põhjaruanded**BILANSS**

euro

	31.12.2011	31.12.2010
VARAD	238 332 791	234 524 586
Käibevara	14 181 603	10 566 497
Raha ja pangakontod	7 391 171	4 040 422
Maksu-, lõivu- ja trahvinõuded	4 733 071	4 785 559
Muud nõuded ja ettemaksed	1 991 917	1 665 143
Varud	65 444	75 373
Põhivara	224 151 188	223 958 089
Materiaalne põhivara	166 507 231	165 221 427
Kinnisvarainvesteeringud	24 672 804	25 772 396
Immateriaalne põhivara	221 491	218 675
Osalused avaliku sektori ja sidusüksustes	32 717 193	32 716 541
Maksu-, lõivu- ja muud nõuded ning ettemaksed	32 469	29 050
Kohustused ja netovara	238 332 791	234 524 586
KOHUSTUSED	56 748 467	55 554 807
Lühiajalised kohustused	16 459 284	20 674 041
Võlad tarnijatele	2 468 946	1 633 612
Võlad töötajatele	2 860 624	2 979 423
Muud kohustused ja saadud ettemaksed	4 855 875	4 288 637
Laenukohustused	6 112 180	11 552 788
Tuletisinstrumendid	161 659	219 581
Pikaajalised kohustused	40 289 183	34 880 766
Muud kohustused ja saadud ettemaksed	750 995	551 198
Laenukohustused	39 538 188	34 329 568
NETOVARA	181 584 324	178 969 779
Aruandja omanikele kuuluv netovara	181 584 324	178 969 779
Akumuleeritud ülejääk (puudujääk)	179 271 702	180 060 708
Aruandeperioodi tulem	2 312 622	-1 090 929

Prepared for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev... 14.05.2012
 Signature/allkiri... J. J. J.
 KPMG, Tallinn

TULEMIARUANNE

	2011	2010
TEGEVUSTULUD	103 294 935	89 550 750
Maksud ja sotsiaalkindlustusmaksed	48 570 242	46 548 030
Tulumaks	46 945 813	44 992 411
Maamaks	895 665	911 381
Kohalikud maksud	728 764	644 238
parkimistasu	325 201	270 888
reklaamimaks	292 489	256 472
teede ja tänavate sulgemise maks	111 074	116 878
Kaupade ja teenuste müük	10 827 050	8 064 123
Tulud majandustegevusest	10 700 984	7 933 736
Riigilõivud	126 066	130 387
Saadud toetused	42 866 007	34 238 627
Tegevuskuludeks	34 832 043	29 265 142
Põhivara soetuseks	8 033 964	4 973 485
Muud tulud	1 031 636	699 970
TEGEVUSKULUD	-99 878 415	-89 709 025
Antud toetused	-13 488 184	-16 129 255
Muud toetused	-8 636 342	-11 427 987
Sotsiaaltoetused	-4 851 842	-4 701 268
Tööjõukulud	-39 734 657	-38 393 921
Majandamiskulud	-30 764 952	-21 043 436
Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	-10 470 542	-9 746 493
Aruandeaasta kulumi ja allahindluse kulu	-9 755 929	-9 313 810
Põhivara mahakandmise kulu	-714 613	-432 683
Muud kulud	-5 420 080	-4 395 920
Aruandeperioodi tegevustulem	3 416 520	-158 275
FINANTSTULUD JA -KULUD	-1 103 898	-932 654
Finantstulud	80 294	85 654
hoiuste intressid	48 338	19 830
tulem osalustest	31 956	65 824
Finantskulud	-1 184 192	-1 018 308
intressikulu laenukohustustelt	-1 194 981	-993 624
pikaajalised diskonteerimised	11 832	-21 071
valuutakursi kahjum	-1 043	-3 613
ARUANDEPERIOODI TULEM	2 312 622	-1 090 929
Saadud siirded	93 231 787	82 541 505
Antud siirded	-93 231 787	-82 541 505
Aruandeperioodi tulem ja siirded kokku	2 312 622	-1 090 929

RAHAVOOGUDE ARUANNE

euro

	2011	2010	<i>Lisa</i>
Rahavood põhitegevusest	8 601 634	9 232 299	
Aruandeperioodi tegevustulem	3 416 520	-158 275	
Tegevustulemi korrigeerimised kokku	5 435 912	8 510 268	
Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	10 470 542	9 746 493	
Käibemaksukulu põhivara soetuselt	1 715 181	1 434 426	<i>1</i>
Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	-8 033 963	-4 973 486	<i>1</i>
Kasum/kahjum põhivara müügist	-443 966	-84 767	
Üleantud mitterahaline sihtfinantseerimine	1 728 118	2 387 602	<i>1</i>
Korrigeeritud tegevustulem	8 852 432	8 351 993	
Käibevarade netomuutus kokku	-151 948	2 250 695	
Muutus nõuetes	-108 460	2 048 582	
Muutus antud ettemaksetes	-53 417	202 266	
Muutus varudes	9 929	-153	
Kohustuste netomuutus kokku	-98 850	-1 370 389	
Muutus võlgades ja kohustustes	464 076	-1 181 278	<i>1</i>
Muutus saadud ettemaksetes	-562 926	-189 111	
Rahavood investeerimistegevusest	-7 708 784	-11 605 416	
Tasutud põhivara soetamisel	-6 759 344	-9 833 270	<i>1</i>
Laekunud põhivara müügist	753 248	299 604	
Tasutud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	-1 782 338	-2 155 907	<i>1</i>
Laekunud dividendid	31 956	63 912	
Laekunud intressid ja muu finantstulu	48 346	19 999	
Tehingud osaluses	-652	246	
Rahavood finantseerimistegevusest	2 457 899	2 966 296	
Laekunud võlakirjade emitteerimisest	11 320 800	3 570 807	
Saadud võlakirjade tagasimaksed	-4 737 917	-4 023 756	
Tagasi makstud laenud	-6 583 000	0	
Kapitalirendi tagasimaksed	-231 871	-222 003	
Laekunud sihtfinanteerimine põhivara soetuseks	3 853 729	4 772 407	<i>1</i>
Makstud intressid	-1 162 794	-1 127 644	
Makstud muud finantskulud	-1 048	-3 515	
Puhas rahavoog	3 350 749	593 179	
Raha ja selle ekvivalendid perioodi alguses	4 040 422	3 447 243	
Raha ja selle ekvivalendid perioodi lõpus	7 391 171	4 040 422	<i>p 2.7.</i>
Raha ja selle ekvivalentide muutus	3 350 749	593 179	

Initialled for identification purposes only

Allkirjastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev. *14.05.2012*Signature/allkiri. *J. Põu*

KPMG, Tallinn

NETOVARA MUUTUSTE ARUANNE

euro

	Akumuleeritud üle-/puudujääk	Aruande- perioodi tulem	Kokku
Saldo 31.12.2009	171 047 076	6 440 888	177 487 964
Muutused 2010. a			
Eelmise perioodi tulemi ülekandmine	6 440 888	-6 440 888	0
Põhivara ümberhindlus	2 572 744	0	2 572 744
Aruandeperioodi tulem	0	-1 090 929	-1 090 929
Saldo 31.12.2010	180 060 708	-1 090 929	178 969 779
Muutused 2011. a			
Eelmise perioodi tulemi ülekandmine	-1 090 929	1 090 929	0
Põhivara ümberhindlus ¹	301 923	0	301 923
Aruandeperioodi tulem	0	2 312 622	2 312 622
Saldo 31.12.2011	179 271 702	2 312 622	181 584 324

¹ 2011. a põhivarade ümberhindlusena kajastub maa arvelevõtmine nii kinnisvarainvesteeringu kui põhivarana seoses selle munitsipaliseerimisega maamaksustamishinnas, mis jaguneb järgmiselt:

1) kokku maa (materiaalses põhivaras) esmakordne arvele võtmine seoses munitsipaliseerimisega	192 770	
a) tänavate ja haljasalade aluseks maaks		160 510
b) tootmismaa		24 720
c) pärandvarana		7 540
2) munitsipaliseeritud hooned	109 153	
pärand- ja peremehetu vara arvelevõtmise ning korteriomandi seadmisega seoses		

2.6 TARTU LINNAVALITSUSE EELARVE TÄITMISE ARUANNE

	2011. a					2010
	esialgne eelarve	lõplik eelarve	täitmine	täitmise %	hälve	täitmine
TULUD	93 554 123	98 208 256	98 615 542	100,4	407 286	91 798 427
Maksud	47 325 298	47 725 298	48 627 321	101,9	902 023	46 577 468
Kaupade ja teenuste müük	11 592 805	11 708 479	12 304 599	105,1	596 120	8 409 976
Tulud varadelt	767 328	1 067 028	978 248	91,7	-88 780	518 767
Toetused	33 289 109	37 103 700	36 291 149	97,8	-812 551	35 830 839
Muud tulud	579 583	603 751	414 225	68,6	-189 526	461 377
TEGEVUSKULUD	81 241 578	85 961 806	84 265 301	98,0	-1 696 505	77 028 000
Üldised valitsussektori teenused	8 463 449	7 711 666	7 229 392	93,7	-482 274	7 082 468
Avalik kord	236 568	253 617	253 094	99,8	-523	284 058
Majandus	9 274 788	9 637 091	9 442 256	98,0	-194 835	5 514 330
Keskkonnakaitse	3 700 670	4 513 971	4 498 560	99,7	-15 411	3 381 799
Elamu- ja kommunaalmajandus	1 391 867	1 461 279	1 394 365	95,4	-66 914	1 409 437
Tervishoid	357 458	397 777	390 677	98,2	-7 100	384 767
Vaba aeg ja kultuur	6 959 680	7 417 535	7 330 636	98,8	-86 899	7 112 514
Haridus	43 307 988	46 613 081	46 051 242	98,8	-561 839	44 396 721
Sotsiaalne kaitse	7 549 110	7 955 789	7 675 079	96,5	-280 710	7 461 906
INVESTEERINGUD	13 257 752	15 921 865	10 783 700	67,7	-5 138 165	13 501 281
Üldised valitsussektori teenused	18 215	193 415	191 190	98,8	-2 225	67 207
Majandus	5 844 949	6 567 337	3 188 127	48,5	-3 379 210	5 179 671
Keskkonnakaitse	157 606	157 606	157 742	100,1	136	82 270
Elamu- ja kommunaalmajandus	203 504	272 784	256 316	94,0	-16 468	202 962
Tervishoid	0	2 870	2 870	100,0	0	0
Vaba aeg ja kultuur	2 455 615	3 301 055	2 580 124	78,2	-720 931	4 022 351
Haridus	4 532 038	4 656 667	3 641 758	78,2	-1 014 909	3 196 349
Sotsiaalne kaitse	45 825	770 131	765 573	99,4	-4 558	750 471
TEGEVUSTULEM	-945 207	-3 675 415	3 566 541	-97,0	7 241 956	1 269 146
FINANTSEERIMIS-TEHINGUD	945 207	3 675 415	3 824 630	104,1	149 215	2 771 276
Kulude katteks suunatud jääk	1 153 669	3 908 464	4 040 422	103,4	131 958	3 447 457
Kohustuste suurenemine	11 320 817	11 320 817	11 338 810	100,2	17 993	3 570 807
Kohustuste vähenemine	-11 529 279	-11 553 866	-11 554 602	100,0	-736	-4 246 988
EELARVE KOGUMAHT	106 028 609	113 437 537	113 994 774	100,5	557 237	98 816 691
VABAD VAHENDID	0	0	7 391 171	0,0	7 391 171	4 040 422

Eelarve täitmise aruande seletuskiri

Linna 2011. aasta eelarve kinnitati Volikogu 16.12.2010. aasta määrusega nr 28 tuludekulude tasakaalus 106 028 609 eurot.

Aasta jooksul kasvas eelarve 7 408 928 eurot e 7,0%, sh:

1. 2 272 225 eurot suurendati eelarvet volikogu poolt kahe lisaeelarvega. Muudatuste põhjused:
  - 819 911 eurot saadi kavandatust enam riigi tasandusfondist, sh §3 lg 1 alusel 607 786 eurot ja lg 2 alusel 212 125 eurot;
  - 553 684 eurot aasta alguse vabu vahendeid suunati kulude katteks;
  - majanduskeskkonna elavnemisega kaasnes üksikisiku tulumaksu kavandatust parem laekumine - eelarve suurendus 400 000 eurot;
  - tulu maa ja vara müügist kasvas 299 700 eurot seoses müüginimekirja pikenemisega pärandvaraks saadud objektide osas;
  - 108 269 eurot saadi täiendavalt investeringuteks kohalikele teedele ja Tamme staadionile;
  - linna asutuste aktiivsem majandustegevus võimaldas suurendada tulusid majandustegevusest 90 661 eurot.
2. 4 586 881 eurot suurendati eelarvet vastavalt *Eelarve koostamise, vastuvõtmise ja täitmise korra* punktile 6.5 ja linnavalitsuse 27.05.2003. a protokollilisele otsusele nr 40 valitsussektorilt täiendavalt saadud toetuste ja sihtotstarbeliste eraldiste arvel, sh:
  - 1 651 289 euro ulatuses suunati kulude katteks majandamiseelarve aasta alguse kasutamata jääke;
  - 1 549 527 eurot saadi täiendavalt toetust tegevuskuludeks, millest olulisemad:
    - 1 048 512 eurot haridusasutuste erinevate projektide ja kutsehariduse koolitusteenuse osutamise rahastamiseks;
    - 183 023 eurot majanduse valdkonna erinevate projektide rahastamiseks, sh projekti “Tartu piirkonna digitaalse geoarhiivi loomine” kuludeks 77 470 eurot;
    - 130 392 eurot üldvalitsemise kuludeks, sh 60 262 eurot Riigikogu valimiste korraldamiseks;
  - 1 243 523 eurot saadi täiendavalt riigi tasandusfondist, sh 1 218 151 hariduskuludeks;
  - 93 361 eurot saadi täiendavalt toetust investeringuteks, millest olulisemad:
    - 1 107 868 eurot investeringuteks heitkoguse ühikute müügi arvel;
    - 700 800 eurot sotsiaaltöötajatele elektriautode soetamiseks;
    - 77 470 eurot laekus projekti “Tartu piirkonna digitaalse geoarhiivi loomine” kuludeks;
    - 1 863 105 eurot vähendati toetust, kuna Kutsehariduse investeringutes esines töövõtja süül töodes suur mahajäämus
  - 49 181 eurot suurenesid muud sihtotstarbelised laekumised (kindlustushüvitused, viivised, rentnikelt kommunaalmaksete tasumiseks laekunud vahendid, vanametalli müügist laekunud vahendid).
3. 549 822 eurot avati vastavalt *Eelarve koostamise, vastuvõtmise ja täitmise korra* punktile 6.4 2010. aastal riigieelarvest eraldatud sihtotstarbeliste vahendite kasutamata jääke.

Lõplik linna tulude - kulude eelarve 113 437 537 eurot täideti tulude osas 113 994 774 eurot ja kulude osas 106 603 603 eurot. Aastavahetusel oli kontsernikonto arvetel kokku 7 391 171 eurot.

Linna kassapõhise eelarve:

tulubaasi moodustavad tulud (maksud, saadud toetused, tulu varadelt, laekumised majandustegevusest ja muud tulud) ning finantseerimistingimud tulude ja kulude vahe

Date/kuupäev..... 14.05.2012

Signature/allkiri..... J. P. P.

KPMG, Tallinn

katmiseks (laenu võtmine, võlatähtede emiteerimine ja refinantseerimine ning aasta alguse vabad vahendid);

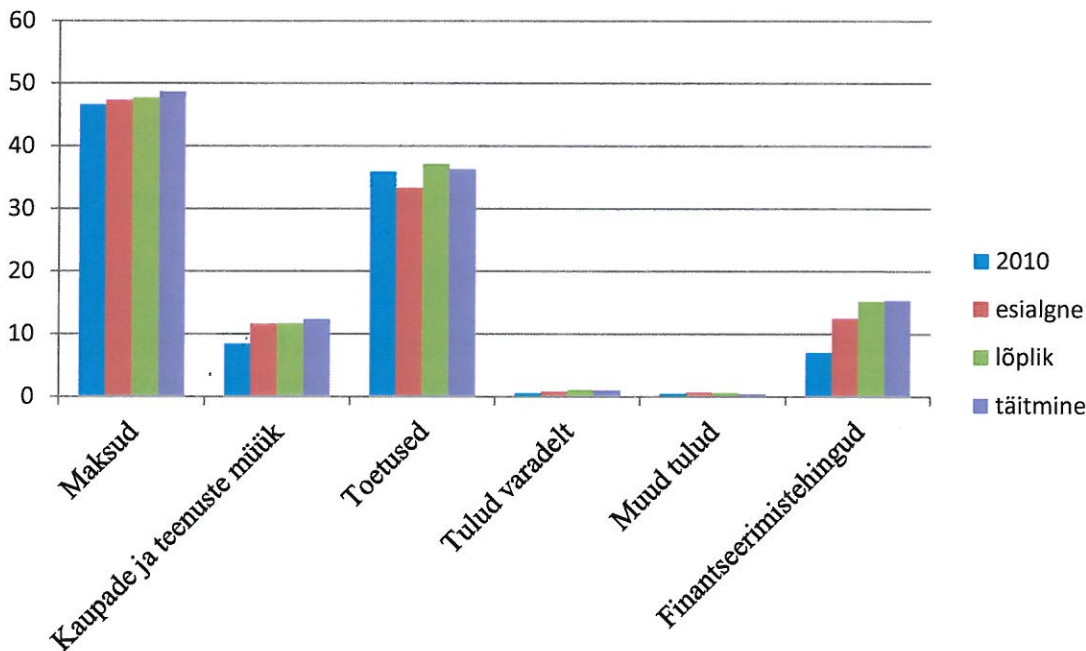
kulubaasi moodustavad tegevuskulud (linna struktuuriüksuste ja nende poolt hallatavate asutuste ülalpidamiskulud, lepinguliste kohustuste täitmine, reservfondi moodustamine), investeeringud ning finantseerimistehingud (laenude tagastamine ja refinantseerimine ning faktooringkohustuste täitmine).

TULUBAAS

2011. aasta tulubaasi eelarve 113 437 537 eurot täideti 100,5% ehk **113 994 774 eurot**, sh tulud 98 615 542 eurot ja finantseerimistehingud koos aasta alguse jääkidega 15 379 232 eurot.

Järgneval graafikul on toodud linna 2011. aasta tulubaasi struktuur ning selle võrdlus 2010. aastaga, 2011. aasta eelarve kujunemise ja täitmisega. Graafikust nähtub, et 2010. aastaga võrreldes on 2011. aastal eelkõige kasvanud finantseerimistehingud (täpsemalt alateemas „Finantseerimistehingud“) ja tulud kaupade ja teenuste müügist (tulenevalt kasvust laekumises transpordialasest tegevusest).

Tartu linna 2011. a tulubaas (mln eurot)

Võrreldes eelmise aastaga on olulisemad muudatused toimunud järgmiste tululiikide lõikes:

tululiik	2011	2010	muutus
Tulud transpordialasest tegevusest	3 350 631	16 144	3 334 487 20 655%
Üksikisiku tulumaks	47 002 232	44 993 378	2 008 854 4%
Mittesihotstarbelised toetused	21 317 314	19 654 272	1 663 042 8%
Toetused põhivara soetamiseks	5 861 360	7 092 589	-1 231 228 -17%

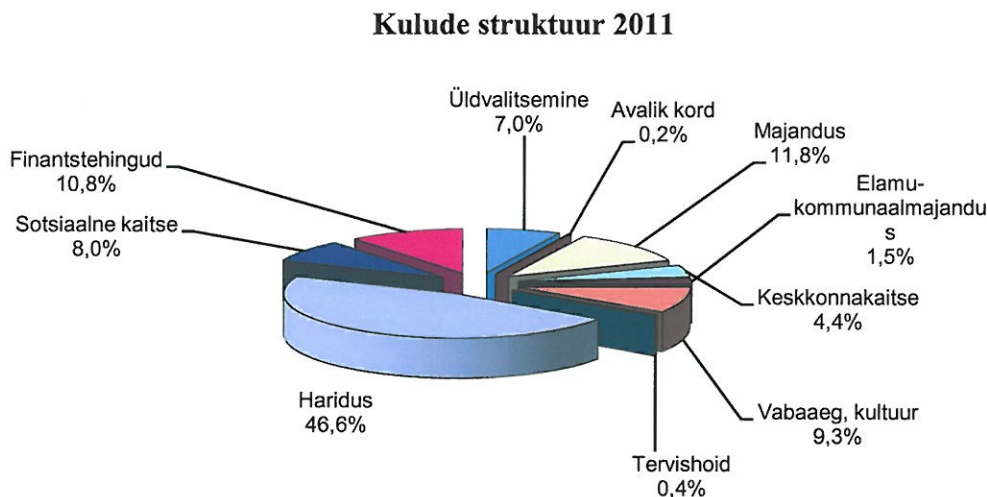

Tulud transpordialasest tegevusest on kasvanud seoses ümberkorraldusega bussiliiniveo teenuse korraldamises: 2011. aastast hakkas piletite müüki korraldama linn ja ka piletitulu laekus linna eelarvesse. Tulumaks on kasvanud üldise majanduskasvu tõttu. Mittesihotstarbelisi toetuseid on riik eraldanud tasandusfondist eelmisest aastast enam. Põhivara soetuseks saadavad toetused on vähenenud (investeeringuprojektide vähenemise tõttu) projektidele laekuvate toetuste languse tõttu.

2011. aastal laekus ühe linnaelaniku (elanike arvuks 98 522) kohta tulu (sh finantseerimistehingud) 1116 eurot, mis on 148 eurot enam kui 2010. aastal (2010. aastal 968 eurot, 2009. aastal 1012 eurot, 2008. aastal 1112 eurot).

KULUBAAS

Linna 2011. a kulude lõplik eelarve (sh finantseerimistehingud) 113 437 537 eurot täideti 106 603 603 eurot. Järgnev graafik näitab valdkondade kulude osatähtsusi eelarves.

2011. aastal tehti linna eelarves kulusid ühe elaniku kohta 1082 eurot s o 120 eurot enam kui 2010. aastal (2010. aastal 962 eurot, 2009. aastal 1008 eurot, 2008. aastal 1148 eurot).

Kuludest suunati:

	2011			2010
	lõplik eelarve	täitmine	üle -/ alataitmine	täitmine
Tegevuskuludeks	85 961 806	84 265 301	-1 696 505	77 028 000
Investeeringuteks	15 921 865	10 783 700	-5 138 165	13 501 281
Finantseerimistehinguteks	11 553 866	11 554 602	736	4 246 988

intended for identification purposes only
 Allkirjastatud identiteetseerimiseks
 Date/kuupäev..... 16.05.2012
 Signature/allkiri..... J. Dön
 KPMG, Tallinn

Tegevuskulude eelarve täitmine

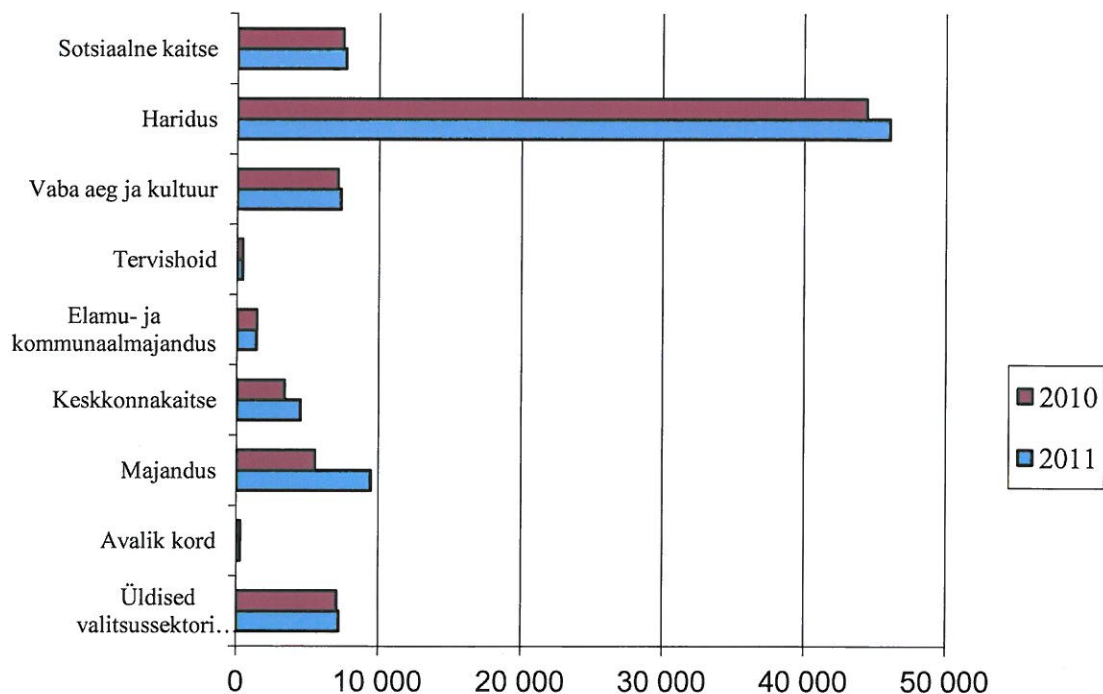
Linna 2011. a tegevuskulude eelarve 85 961 806 eurot täideti 84 265 301 eurot e 98%.

Tegevuskulud kuluartiklite lõikes:

	2011			2010		
	esialgne eelarve	lõplik eelarve	eelarve täitmine	täitmine/lõplik eelarve	täitmine - lõplik eelarve	eelarve täitmine
KULUD KOKKU	81 241 578	85 961 806	84 265 301	98,0%	-1 696 505	77 028 000
Personalikulud	38 813 206	39 961 859	39 822 111	99,7%	-139 748	39 056 126
Majandamiskulud	29 103 682	31 929 106	30 899 592	96,8%	-1 029 514	23 030 330
Muud kulud	2 429 187	1 792 628	1 507 324	84,1%	-285 304	1 437 006
Investeeringukulud	0	319 543	313 522	98,1%	-6 021	237 044
Toetused, eraldised	10 895 503	11 958 670	11 722 752	98,0%	-235 918	13 267 494

Järgneval graafikul on ülevaade tegevuskuludest valdkonniti aastatel 2010 ja 2011:

Tegevuskulud valdkondade lõikes 2010-2011 (tuh eurot)

Investeeringute eelarve täitmine

Linna 2011. aasta investeeringute eelarve 15 921 865 eurot täideti 10 783 700 eurot e 67,7%.

Investeeringute eelarve alatäitmise (5 138 165 eurot) olulisemad põhjused olid:

- projekt „Tartu ühistranspordi juhtimis- ja kontrollsüsteemi arendamine“ ei käivitunud riigihanke ebaõnnestumise tõttu (-1 265 825 eurot);
- Emajõe kaldakindlustuse rekonstrueerimise ning jõeäärsete teede korrastamise tööd kujunesid hanke tulemusel odavamateks ning täiendavate tööde teostamine lükkus 2012. a astasse (-783 268 eurot);

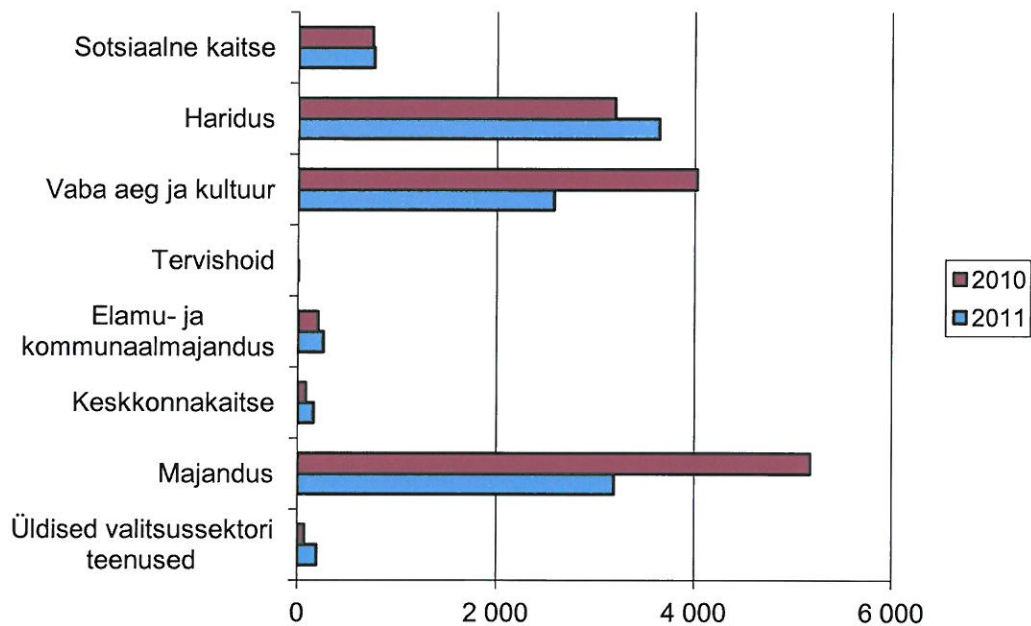
Allkirjastatud identiteetseerimiseks
Date/kuupäev..... 14. 05. 2012
Signature/allkiri..... J. Pina
KPMG, Tallinn

- Tartu idapoolse ringtee projekteerimise ja ehituse algus lükkusid edasi, kuna riigihanke pakkumus oli liiga kallis ja seoses sellega tekkis vajadus muuta tööde mahtusid ning otsida täiendavaid rahastamise võimalusi (-748 168 eurot);
- Kutsehariduskeskuse autoerialade õppetöökodade (Põllu 11) rajamisel töövõtja ehitustööde tähtaegadest mittekinnipidamise tõttu (- 672 966 eurot);
- Tamme staadioni II etapi tööde ja staadionile mänguväljaku ehitamise riigihangete tagasilükkamise tõttu (- 539 703 eurot);
- maad osteti vähem linna arenguks vajalike sobivate kruntide puudumisel (-252 628 eurot);
- keskkonnahariduse keskuse projekteerimistööde eest tasumine lükkus 2012. aastasse tööde mitteõigeaegse valmimise tõttu (-135 850 eurot).

Järgneval graafikul on ülevaade investeeringutest valdkonniti aastatel 2010 ja 2011:

Investeeringud valdkonniti 2010-2011 (tuh eurot)

2011. aasta 10 rahaliselt suuremahulisemat objekti olid:

	(eurodes)
Kutsehariduskeskuse rekonstrueerimine ja sisustamine	1 873 172
Tamme staadioni tribüünihoone ehitamine	978 729
Teaduskeskus AHHA uue hoone ehitamise toetus	958 675
Elektriautode soetus	700 800
Emajõe kaldakindlustuse rekonstrueerimine ja jõeäärsete teede korrastamine	629 055
Kivilinna Gümnaasiumi rekonstrueerimine	304 548
Ropka Tööstuspargi arenduste kompensatsioon	293 194
Loomemajanduskeskuse hoonete rekonstrueerimine	224 330
Sepa tn pindamine	178 341
Ilmatsalu tn rekonstrueerimine	174 079

initialed for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev..... 11. 05. 2012
 Signature/allkiri..... J. Pira
 KPMG, Tallinn

FINANTSEERIMISTEHINGUD

Laekumisi finantseerimistehingutest oli 2011. aasta esialgses eelarves kavandatud 12 474 486 eurot, sh 11 320 817 eurot investeringute katteks võetud laenudena ja 1 153 669 eurot aasta alguse jäägina. Eelarvet suurendati 2 754 795 eurot aasta alguse jääkide suunamisega kulude katteks. Laenuvahendite hankimine korraldati võlakirjaemissiooni teel. Leping sõlmiti soodsaima pakkumise teinud Nordea Bank Finland Plc-ga.

Finantseerimistehingute tulude eelarve täideti summas 15 379 232 eurot ehk 101%. Laenude refinantseerimine moodustas sellest 11 320 800 eurot, kulude katteks suunatud jääk 4 040 422 eurot ja finantsvarade (riigihangete osalustasud) vähenemine 18 010 eurot. Finantseerimistehingud olid 119% suuremad kui 2010. aastal, kuna sellele aastale langes 6 583 000 euro suuruse kohustuse (nn bullet-laenu) tagasimaksmise tähtaeg.

2011. aasta alguses sõlmis Tartu linn ASiga SEB Pank lepingu 2,6 mln eurose arvelduskrediidi avamiseks. Hästi korraldatud rahavoogude juhtimise tulemusena ei olnud arvelduskrediiti 2011. aastal vaja kasutada.

31.12.2011 seisuga olid kõik linna võlakohusutsed ujuva intressimääraga. Arvestades ajaloo madalaimatel tasemetel olevat Euribori, tõuseb intressiriski maandamine päevakorda 2012. aastal.

Linna kohustuste vähendamiseks oli eelarves ette nähtud 11 553 866 eurot, täideti 11 554 602 eurot. Võlakohustuste tagasimaksmiseks kulus 11 320 916 eurot, sellest moodustas võlakirjade lunastamine 4 737 916 eurot ja laenu tagasimakse 6 583 000 eurot. Kapitaliliisingu makseteks kulus 233 034 eurot, sellest 224 120 eurot Riigi Kinnisvara ASile H. Masingu Kooli ja M. Reiniku (alates 01.08.2011. a J. Poska) Gümnaasiumi rendimaksete tasumiseks, 3062 eurot linnavarade osakonna sõiduauto ja 5852 eurot raamatukogu bussi liisingimakseteks. 652 eurot kulus OÜ Polli Prügila osakapitali ostuks.

Aruandeaasta lõpul oli Tartu linnavalitsuse võlakoormus 45 647 987 eurot ehk 233 150 euro võrra väiksem 2010. aasta 45 881 137 eurost. Võlakoormuse määraks kujunes 54,6%, s.o võlakoormuse osatähtsus eelarve puhastatud tuludest (tulud v. a sihtotstarbelised toetused) ehk 83 641 706 eurost. 2010. aastal oli võlakoormuse määr 60,6%.

Initialed for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev... 14.05.2012
 Signature/allkiri... [Signature]
 KPMG, Tallinn

KPMG Baltics OÜ
Narva mnt 5
Tallinn 10117
Estonia

Telephone +372 6 268 700
Fax +372 6 268 777
Internet www.kpmg.ee

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Tartu Linnavolikogule

Oleme auditeerinud Tartu Linna konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud bilansi seisuga 31. detsember 2011, konsolideeritud kasumiaruannet, konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet, konsolideeritud rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta, konsolideeritud aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muid selgitavaid lisasid. Auditeeritud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on esitatud lehekülgedel 63 kuni 104.

Juhtkonna kohustus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande osas

Juhtkond vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga ning sellise sisekontrolli eest, mida juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Vandeauditiitori kohustus

Meie kohustuseks on avaldada oma auditi põhjal arvamust selle konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisime oma auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (Eesti). Nende standardite kohaselt on nõutav, et oleme kooskõlas eetikanõuetega ning planeerime ja viime auditi läbi omandamaks põhjendatud kindluse selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on olulise väärkajastamiseta.

Audit hõlmab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes esitatud arvnaõtjate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali hankimiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Valitud protseduurid sõltuvad vandeauditiitori otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Nende riskihinnangute tegemisel võtab vandeauditiitor arvesse sisekontrolli, mis on relevantne majandusüksuse konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel ja õiglasel kajastamisel, kavandamaks antud tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamise eesmärgil majandusüksuse sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab samuti juhtkonna poolt kasutatud arvestuspoliitika asjakohasuse ja tehtud arvestushinnangute põhjendatuse ning ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldise esitusviisi hindamist.

Usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie auditiarvamusele.

Arvamus

Meie arvates kajastab kaasatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistel osades õiglaselt Tartu Linna konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31. detsember 2011 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga.

Aruanne muude seadusest tulenevate ja regulatiivsete nõuete kohta

Eesti raamatupidamise seadus ning valla- ja linnaeelarve seadus sätestavad omavalitsuse üksustele kohustuse koostada raamatupidamise aastaaruande täiendava aruandena eelarve täitmise aruanne. Oleme üle vaadanud raamatupidamise aastaaruande punkti 2.7 esitatud eelarve täitmise aruande. Meie arvates on nimetatud eelarve täitmise aruanne olulises osas vastavuses Tartu Linna poolt kinnitatud eelarvega ja selle muudatustega.

Tallinn, 14. mai 2012

Taivo Eppner
Vandeauditiitori number 167
KPMG Baltics OÜ
Audiitorettevõtja tegevusluba nr 17.
Narva mnt. 5, Tallinn 10117

4. RESERVFONDI KASUTAMISE ARUANNE

Reservfondi kasutamine on reguleeritud Tartu Linnavolikogu määrusega „Tartu linna eelarve koostamise, vastuvõtmise ja täitmise kord” ja Tartu Linnavalitsuse määrusega „Linnavalitsuse reservfondi vahendite kasutamise rakendusjuhend” (viimane versioon määrus nr 18 29.07.2004. a).

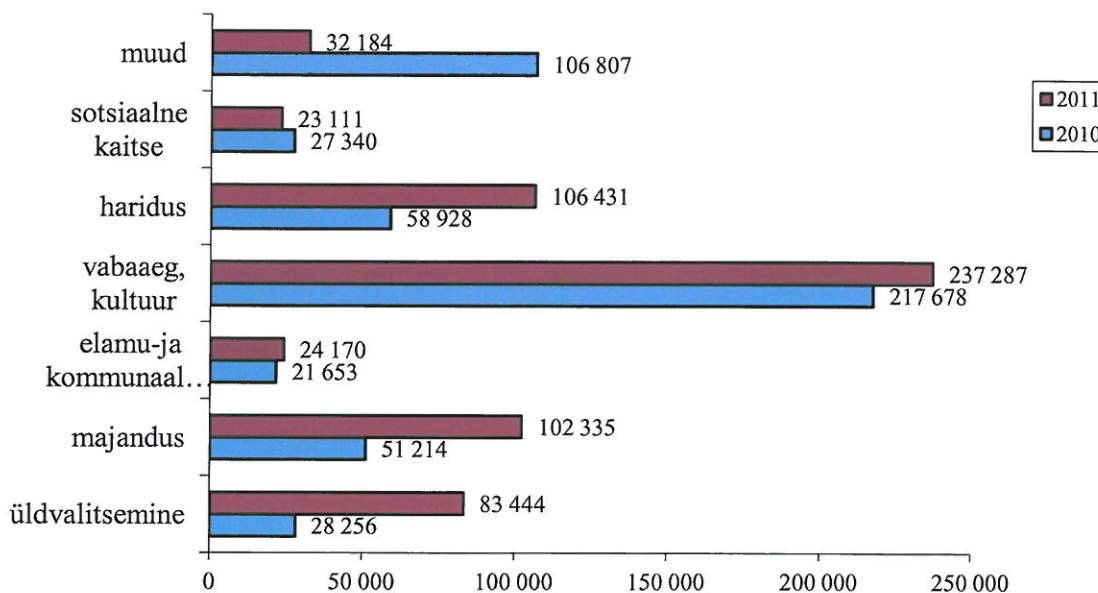
2011. aasta reservfondi suuruseks kinnitati 703 028 eurot, sh linna kassareservi suuruseks reservfondis kuni 255 647 eurot projektide oma- ja/või kaasfinantseerimiseks. Linnavalitsus tegi reservfondist eraldisi 608 962 eurot, sh projektide oma- ja /või kaasfinantseerimiseks 30 005 eurot. (9. augusti LV korraldusega nr 883 eraldatud vahenditest 143 308 eurot taastati II lisaeelarvega reservfondi ja nimetatud summat ei ole selles aruandes käsitletud)

Andmed reservfondi eraldamiste kohta on esitatud linna veebilehel aadressil:

https://www.tartu.ee/?lang_id=1&menu_id=2&page_id=24058

Järgnevas tabelis on toodud eraldised valdkonniti. Kõige rohkem on eraldisi tehtud vabaaaja ja kultuuri valdkonnale nii nagu ka 2010. aastal. Muude kulude alla on koondatud eraldised avalikule korrale, keskkonnale ning tervishoiule.

Reservfondi eraldised 2010. ja 2011. aastal valdkondade lõikes

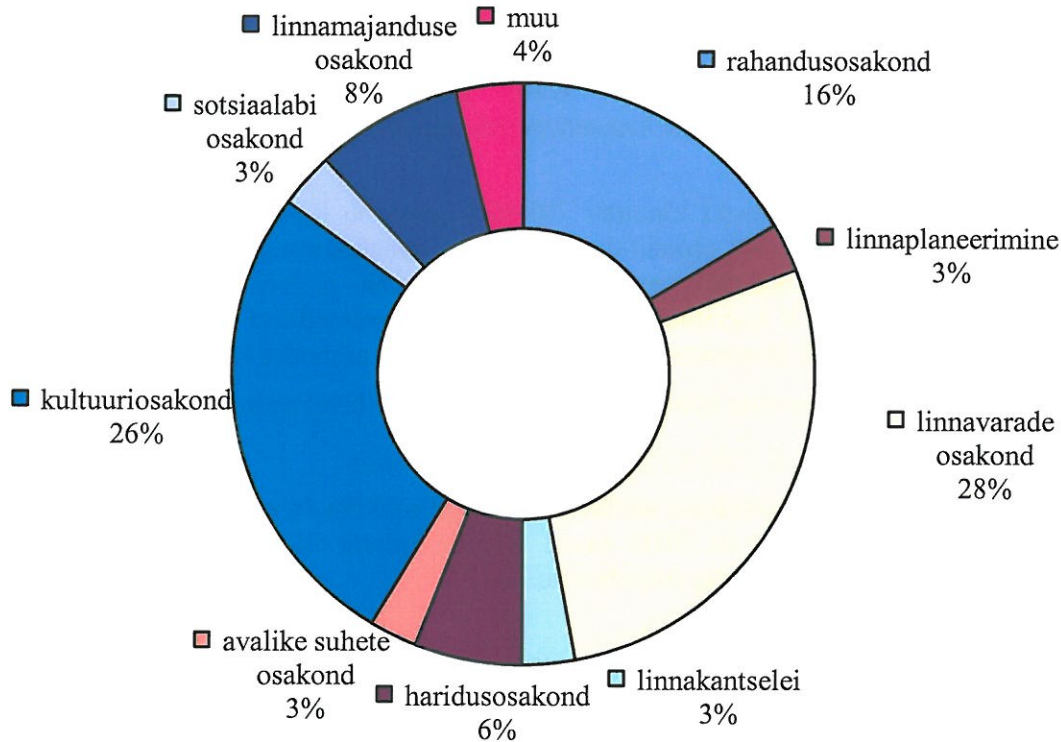

Järgneval graafikul on toodud eraldised Linnavalitsuse struktuuriüksuste lõikes. Kõige rohkem on eraldisi tehtud rahandusosakonna, linnavarade osakonna ja kultuuriosakonna kaudu kokku 70% eraldatust (2010. a tehti kõige rohkem eraldisi rahandusosakonna, linnamajanduse osakonna ja kultuuriosakonna kaudu). Muude osakondade alla on koondatud neli osakonda, kellele eraldati alla 2%, kokku 4 osakonnale.

Reservfondi eraldised 2011. aastal struktuuriüksuste lõikes

Kululiikide lõikes jagunevad eraldised reservfondist järgmiselt:

Kululiik	summa (eurot)	osatähtsus			
		2011	2010	2009	2008
Kokku, sh	608 962	100%	100%	100%	100%
investeermiskulud	155 628	25,60%	14,00%	32,10%	22,90%
tegevuskulud, sh	453 334	74,40%	86,00%	67,90%	77,10%
eraldised *	254 778	41,80%	47,20%	26,90%	45,60%
personalikulud *	23942	3,90%	3,40%	6,30%	1,20%
majandamiskulud *	166 188	27,30%	34,00%	19,50%	29,40%
muud kulud *	8426	1,40%	1,50%	15,20%	0,90%

* osatähtsuse % on arvestatud kogu eraldistest

Investeermiskuludeks eraldati 155 628 eurot (sh väljapoole linnavalitsuse struktuuri 5187 eurot) järgmiselt:

- 27 000 eurot Pepleri 1a lammutamise kuludeks;
- 17 500 eurot projekti "Veski spordi- ja puhkebaasi vee- ja kanalisatsioonisüsteemi väljaehitamine" omaosaluse finantseerimiseks;
- 16 462 eurot Tartu Forseliuse Gümnaasiumi remonditöödeks;
- 12 900 eurot Tartu Descartes'i Lütseumi pesu- ja rietusruumide rekonstrueerimise lõpetamiseks;
- 11 395 eurot Tartu Lasteaed Rukkilill põrandate avariiremonditöödeks;
- 11 200 eurot Maarja Kooli õppehoone katuse remondi teostamiseks;
- 9172 eurot Sõpruse silla paadisadama eurotoetuse põhiprojekti koostamisega seotud kulude katmiseks;
- 8000 eurot Tartu Lasteaiale Rukkilill asenduspindade remonttööde teostamiseks;

- 7000 eurot Raja tänava parkmetsa terviseraja valgustuse rajamiseks;
- 6250 eurot Jaama tänava - Rõõmu tee reguleeritud ülekäiguraja projekteerimiseks;
- 5940 eurot Aleksandri tn taastusremondiprojekti koostamiseks;
- 4670 eurot Raudtee 3T lammutustöödeks;
- 2870 eurot elustamisaparaadi soetamiseks;
- 2837 eurot Eesti Rahva Muuseumile Raadi mõisapargi kompleksi kuuluva trepi ehituse lõpetamiseks;
- 2716 eurot Tartu Lasteaiale Päkapiikk elektripliidi soetamiseks;
- 2616 eurot Tartu Lasteaiale Mõmmik elektripliidi soetamiseks;
- 2550 eurot Tampere Maja (Jaani 4) katusekatte rekonstrueerimise projektdokumentatsiooni koostamiseks;
- 2350 eurot Tartu Maarja Kiriku Sihtasutusele Eesti Energia liitumispunkti ümberehitustööde toetamiseks;
- 2200 eurot Tartu Lasteaia Sass köögi tehnosüsteemide rekonstrueerimiseks.

Tegevuskuludeks eraldati 453 334 eurot, sh

eraldisteks väljapoole linnavalitsuse struktuuri 256 695 eurot, sh suuremad eraldused:

- 16 000 eurot Teatrile Vanemuine lastelavastuste lavaletoomiseks, noorsootöö projektide, algupärase heliloomingu osaliseks kuluks ja külalissetenduste toetuseks;
- 15 555 eurot Tartu Kultuurkapitalile kuld- ja hõbemedaliga gümnaasiumi lõpetajate premeerimiseks;
- 13 475 eurot Tartu Akadeemilisele Meeskoorile uute esinemisriiete hankimiseks;
- 12 500 eurot Spordiürituste Korraldamise Klubile BIGBANK Kergejõustiku Kuldliiga võistlussarja 2011 Tartu etapi korraldamise kuludeks,
- 11 870 eurot andekate noorsportlaste lisatoetuseks ehk "kullafondi" väljamaksmiseks;
- 8948 eurot OÜ-le Lõuna Jää siseliuvälja hoolduseks;
- 6800 eurot Tartu Priitahtlike Pritsumeeste Seltsi kasutuses oleva tehnika valmisseadmise ja hoiustamise toetuseks
- 6500 eurot Klubile Tartu Maraton 40. Tartu Maratoni korraldamisega seotud erakorraliste kulude katteks;
- 6071 eurot Sihtasutusele Tartu Loomemajanduskeskus tegevuskuludeks;
- 5800 eurot Tartu Korterühistute Liidule projektide "Korterühistute ja korteriomanike tasuta juriidiline nõustamine" ja "Haldusalased konsultatsioonid korteriühistute juhatustele ja korteriomanikele" rahastamiseks.

personalikuludeks 23 942 eurot, sh suuremad eraldused:

- 11 475 eurot endisele volikogu esimehele hüvituse maksmiseks;
- 9480 eurot linnaplaneerimise ja maakorralduse osakonna vanemspetsialisti ametikoha koondamiseks

majandamiskuludeks 166 188 eurot, sh suuremad eraldused:

- 59 559 eurot kinnistute ja hoonete majandamiskuludeks (sh 7275 valimiste kuludeks, Raekoja plats 18 fassaadi remonttööde teostamiseks 14 200 eurot, Tartu Linnamuuseumile remonttööde teostamiseks, katuste lumest puhastamiseks 19 302 eurot jt);
- 22 748 eurot administreerimiskuludeks (sh täiendavalt Tartu vapiga hõbelusikate ostuks 6355 eurot, 7541 eurot valimiste kuludeks jt);
- 19 967 eurot uurimis- ja arendustöödeks (sh "Tartu linna finantsjuhtimise ja -arvestuse süsteemi analüüsi ja mudeli koostamine" ostmiseks 18 096 eurot jt);
- 15 399 eurot inventari soetamiseks (sh 3914 eurot Lasteaiale Sass voodite soetamiseks, 6390 eurot Tartu linnale vara omandamiseks MTÜlt Antoniuse Gild jt);

- 12 996 eurot kultuuri- ja vaba aja sisustamise kuludeks (sh 5672 eurot Tartu rahu aastapäeva kontsertaktuse, jääskulptuuri avamise ja Eesti Vabariigi kontsertaktuse korraldamiseks jt);
- 12 250 eurot mitmesugusteks majandamiskuludeks (sh 5 741 eurot üleujutusega seotud kulutuste katteks jt);
- 9842 eurot lähetusteks, koolitusteks;
- 6461 eurot rajatiste majandamiskuludeks;

muudeks kuludeks 6509 eurot (sh 5198 eurot kohtukuludeks jt).

Eraldatud vahenditest 608 962 eurost jäi kasutamata:

- rahandusosakonnal "Tartu linna finantsjuhtimise ja -arvestuse süsteemi analüüsi ja mudeli koostamine" ostmiseks eraldatud 18 096 eurot;
- sotsiaalbiosakonnal 396 eurot (sh Tartu Puuetega Inimeste Kojal 171 eurot ja elektriautode kindlustamisest 225 eurot);
- linnamajanduse osakonnal 5019 eurot (sh Jaama –Rõõmu tee reguleeritud ülekäiguraja projekteerimisest 2958 eurot, lauatenise laua ostmisest 990 eurot, projektist "Biogaas ja biogaasi võrgustikud" 1061 eurot jt);
- tervishoiuosakonnal 102 eurot Tartu linna doonorite sõidukuludest;
- kultuuriosakonnal 409 eurot (sh Tartu Noortevolikogul 218 eurot, Tartu Linnaraamatukogul 118 eurot lugerite ostmisest, linnavalitsuse ühiskoolitusest 86 eurot jt);
- linnavarade osakonnal 1466 eurot (sh Sõpruse silla paadisadama eurotoetuse põhiprojekti koostamisest jt);
- arhitektuuri ja ehituse osakonnal 172 eurot näituse "võitlus uue Tartu eest II" vahenditest;
- avalike suhete osakonnal 1243 eurot (sh üldhariduskoolide klassijuhatajatele kinovautšerite ostmise arvelt 380 eurot ja Tartu rahu aastapäeva, jääskulptuuri avamise ning EV kontsertaktuse korralduskuludest 863 eurot);
- haridusosakonnal 562 eurot (sh Karlova Gümnaasiumil katuse lumest puhastamiseks eraldatud vahenditest 422 eurot, Jaan Poska Gümnaasiumil kooli lipu, templite ja sildi soetamisest 99 eurot jt);
- Haridus- ja Teadusministeeriumil seminari läbiviimiseks antud vahendeid 69 eurot.

Raha kasutaja väljastpoolt linna ametiasutuste struktuuri esitab rahandusosakonnale raha kasutamise aruande 1 kuu jooksul pärast raha kasutamist. Linnavalitsusel on õigus keelduda raha eraldamisest taotlejatele, kes ei ole tähtaegselt esitanud varasema eraldise kasutamise kohta aruannet.

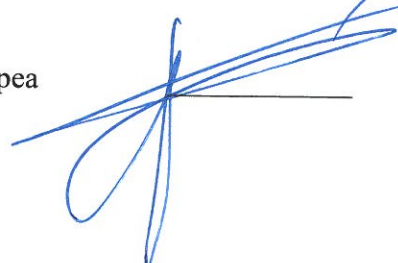
5. MAJANDUSAASTA ARUANDE ALLKIRJAD

Tartu Linnavalitsuse konsolideerimisgrupi 31.12.2011 lõppenud majandusaasta aruanne koosneb tegevusaruandest, konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaaruandest ja audiitori järeldusotsusest.

Konsolideerimisgrupi majandusaasta aruande on koostanud Tartu Linnavalitsus.

Konsolideerimisgrupi majandusaasta aruande on kinnitanud Tartu Linnavolikogu oma

7. juuni 2012 otsusega nr 375

Nimi	Ametinimetus	Allkiri	Kuupäev
Mihhail Lotman	Volikogu esimees		7. juuni 2012
Urmas Kruise	Linnapea		7. juuni 2012